

Det kommunale regnskab

1997

Indenrigsministeriet

Juni 1998

Det kommunale regnskab 1997

Udgiver: Indenrigsministeriet
Christiansborg Slotsplads 1
1218 København K
Tlf.: 33 92 33 80
Fax: 33 11 12 39

Tryk: Litotryk København A/S

ISBN: 87-601-7534-6

Publikationen kan købes ved henvendelse til:

Indenrigsministeriet
Christiansborg Slotsplads 1
1218 København K
Tlf.: 33 92 36 66
Fax: 33 92 36 46
E-mail: inm@inm.dk

eller

Statens Informationer
Publikationsafdelingen
Postboks 1103
1009 København K
Tlf.: 33 37 92 28
Fax: 33 37 92 80
E-mail: sp@si.dk

Pris: 100 kr. inkl. moms.

Det kommunale regnskab 1997 er tilgængelig på <http://www.inm.dk>

Indholdsfortegnelse

1.	Indledning	5
2.	Regnskab 1997	7
2.1.	Aftalegrundlaget	7
2.2.	Det kommunale regnskab	12
2.3.	De kommunale udgifter	17
2.3.1.	Driftsvirksomhed	18
2.3.2.	Anlægsvirksomhed	25
2.4.	Særlige udgiftsområder	30
2.4.1	Sygehusvæsen og sygesikring	30
2.4.2.	Budgetgaranterede områder	31
2.4.3.	Børneområdet	37
2.4.4.	Ældreområdet	39
2.5.	De kommunale indtægter	42
2.5.1	Skatter	46
2.5.2	Tilskud og udligning	50
2.5.3.	Renter	50
2.5.4.	Låneoptagelse	52
2.5.5.	Likviditetsforbrug	53
2.6.	Personaleforbrug	55
3.	Særlige undersøgelser	56
3.1.	De kommunale fællesskaber	56
3.2.	Sygedagpengeområdet	68
3.3.	Udgiftsbehov	75
4.	Analyse- og udredningsarbejder m.v.	85
4.1.	Finansieringsudvalg (inkl. skattekilder)	85
4.2.	Projekt om offentlig service i landdistrikterne .	92
5.	Opgørelse af ØMU-gæld	95
6.	Kommuneaftaler for 1999	97

6.1. Aftalen med Kommunernes Landsforening ...	97
6.2. Aftalen med Amtsrådsforeningen	99
6.3. Aftalerne med Københavns og Frederiksberg Kommuner	100
Bilag	

1. Indledning

Det kommunale regnskab 1997 er den ene af Indenrigsministeriets to årlige publikationer om den kommunale økonomi. Den anden omhandler det kommunale budget og udkommer i efteråret efter kommunernes budgetvedtagelse. Herudover udgiver Indenrigsministeriet årligt de kommunale nøgletal samt beregningsgrundlaget for kommunal udligning og generelle tilskud.

I kapitel 2 præsenteres en række hovedresultater fra de kommunale regnskaber for 1997. De anvendte tal svarer til den endelige opgørelse af de kommunale regnskaber fra Danmarks Statistik. I afsnit 2.1 gennemgås kort aftalegrundlaget for 1997 inden der i afsnit 2.2 foretages en samlet gennemgang af de kommunale regnskaber for 1997. Der foretages i afsnit 2.3 en mere detaljeret gennemgang af de kommunale udgifter opdelt på henholdsvis drifts- og anlægsudgifter. I afsnit 2.4 redegøres der for udviklingen på en række udvalgte udgiftsområder; sygehuse og sygesikring, budgetgaranterede områder samt børne- og ældreområdet. Derefter foretages i afsnit 2.5 en mere detaljeret gennemgang af de kommunale indtægter opdelt i afsnit om skatter, tilskud og udligning, renter, låneoptagelse og likviditetsforbrug. Til sidst indeholder afsnit 2.6 en kort gennemgang af det kommunale personaleforbrug i 1997.

Kapitel 3 omhandler tre særlige undersøgelser. I afsnit 3.1 præsenteres en række hovedresultater vedrørende de kommunale fællesskabers budget for 1998. Dernæst undersøges i afsnit 3.2 udviklingen i kommunernes udgifter til sygedagpenge inden der i afsnit 3.3 foretages en analyse af primærkommunernes og amtskommunernes udgiftsbehov.

I kapitel 4 omtales nogle analyse- og udredningsarbejder. Afsnit 4.1 omhandler Finansieringsudvalget arbejde - herunder arbejdet med de kommunale skattekilder, hvorefter det af Indenrigsministeriet iværksatte forskningsprojekt om den offentlige service i landkommunerne og landdistrikterne omtales i afsnit 4.3.

Kapitel 5 indeholder en opgørelse af kommunernes gæld i forbindelse med den samlede ØMU-gæld.

Kapitel 6 indeholder en kort gennemgang af de økonomiske aftaler mellem regeringen og de kommunale parter om den kommunale økonomi for 1999.

I bilagene til publikationen er samlet en række statistiske grundoplysninger om den kommunale økonomi. Det drejer sig om oplysninger vedrørende pris- og lønudviklingen, likviditet, gæld, personaleforbrug og kommunale meropgaver samt oversigter over de kommunale regnskaber og budgetter for de senere år. Endvidere indeholder bilagene en række kommunefordelte tabeller vedrørende den kommunale sektors finansierings- og udgiftsstruktur. Endelig er de økonomiske aftaler mellem regeringen og den kommunale parter vedrørende den kommunale økonomi for 1999 optrykt.

2. Regnskab 1997

Dette afsnit indledes med en kortfattet gennemgang af de økonomiske aftaler mellem regeringen og de kommunale parter for 1997 (aftalerne er optrykt i "Det kommunale regnskab 1995"). Dernæst præsenteres hovedtallene for regnskab 1997 på henholdsvis udgifts- og indtægtssiden ligesom der redegøres for udviklingen på en række udvalgte områder.

2.1. Kommuneaftaler for 1997

Aftalerne for 1997 tog deres udgangspunkt i regeringens langsigtede målsætning om at afvikle den offentlige gæld, hvilket kræver, at der kan opnås overskud på de offentlige budgetter. Denne finanspolitiske målsætning forudsatte en stram udgiftspolitik i 1997.

I det følgende er omtalt hovedpunkterne i aftalerne for hver af de kommunale parter.

Aftalen med primærkommunerne

Regeringen og Kommunernes Landsforening var enige om, at henstille til kommunerne, at skatteudskrivningen under ét blev holdt uændret i 1997 i forhold til 1996.

Der var desuden enighed om, at realvæksten i driftsudgifterne i 1997 skulle holdes i underkanten af realvæksten de foregående år, og at udgiftsvæksten især rettedes imod udgiftspresset på serviceområder, hvor antallet af brugere vokser.

Den samlede finansiering af kommunernes udgifter ved et uændret skatteniveau i 1997 skulle sikres ved, at bloktilskuddet ekstraordinært blev forhøjet med 3,0 mia.kr. for KL-kommunerne. Dertil kom en midtvejsregulering af budgetgarantien for 1996 i 1997, som udgjorde 650 mio. kr. for KL-kommunerne.

Efterreguleringen af budgetgarantien for 1995 indebar, at KL-kommunerne skulle tilbagebetale 1,3 mia.kr. til staten. Denne tilbagebetaling ville kunne finansieres med den likviditet, der var opbygget som følge af mindreudgifterne på det budgetgaranterede område i 1995. Til vanskeligt stillede kommuner med lav likviditet, afsattes en lånedispensationspulje på 400 mio.kr. til dispensation for lån til engangsudgifter, herunder efterregulering af budgetgarantien for 1995. Den ordinære lånepulje på 200 mio.kr. til kommuner, der af likviditetsmæssige årsager havde behov for lånoptagelse, opretholdtes.

Til renovering og udskiftning af færger indførtes generel låneadgang.

Kommunernes Landsforening var indforstået med, at der gennemførtes en fremrykning af kommunernes afregning til staten af indeholdt kildeskat mv., så afregningen sker samtidig med, at indkomsten er til rådighed for modtageren. Fremrykningen med 25 dage afstedkom en kompensation for kommunernes rentetab på 200 mio.kr. over bloktilskuddet.

Aftalen med amtskommunerne

Regeringen og Amtsrådforeningen var enige om at henstille til amtskommunerne, at væksten i udgifterne i 1997 skulle holdes på niveau med væksten i de forudgående år. Der var således i aftalen plads til en udgiftsvækst på 2,3 pct. i 1997. Udgiftsvæksten var særligt rettet imod indsatsen for de svage grupper, dvs. udstødte, hjemløse og sindslidende, ligesom de psykiatriske tilbud blev aftalt forbedret.

Ved aftalen overførtes pr. 1. juli 1997 ca. to tredjedele af det nuværende hovedlandevejsnet til amtskommunerne. Amtskommunernes merudgifter som følge af overførslen kompenseredes efter de sædvanlige regler.

Den aftalte udgiftsvækst ville for nogle amtskommuner nødvendiggøre en øget skatteudskrivning. Parterne var enige om, at skatteudskrivningen højst kunne øges til 10,8 pct. fra 1996 til 1997.

Der var fortsat enighed om at arbejde for en afskaffelse af de resterende statslige bloktilskud, således at de amtskommunale udgifter fremover i højere grad finansieres af amtskommunale skatter.

For amtskommuner, der havde en negativ afregning af skatter for 1995, hvilket primært vil sige hovedstadsamterne, oprettedes en tilskudspulje på 200 mio.kr. Til de samme amtskommuner afsattes en lånepulje på 450 mio.kr. til dækning af den negative afregning udover amtskommunens tilskud. Der var tale om hypotekbanklån, som var rentefrie i 1997, men som skulle afdrages med lige store årlige afdrag de efterfølgende tre år. Amtskommunernes eksisterende hypotekbanklån på 550 mio.kr., der skulle forfalde i 1997, videreførtes i 1997 på uændrede vilkår.

Også for amtskommunerne indførtes generel låneadgang til renovering og udskiftning af færges.

Aftalerne med Københavns og Frederiksberg Kommuner

Aftalerne med Københavns og Frederiksberg Kommuner tog deres udgangspunkt i betydelige finansieringsunderskud i 1997.

På den baggrund var en række finansieringsbidrag tilvejebragt, mens den resterende del af finansieringsunderskuddet aftaltes finansieret ved selvfinansiering. Der kunne derfor blive tale om skatteforhøjelser i hovedstadskommunerne. Nedenfor er finansieringsbidragene for de to kommuner omtalt.

Københavns Kommune

Helt på linie med aftalen med Kommunernes Landsforening fik Københavns Kommune i 1997 en ekstraordinær forhøjelse af bloktilskuddet, som udgjorde ca. 322 mio.kr., samt en midtvejsregulering af budgetgarantien for 1996 i 1997, som udgjorde ca. 70 mio.kr.

Der afsattes til Københavns Kommune en lånedispensationspulje på 200 mio.kr., som kunne anvendes til dispensation for lån til engangsudgifter, herunder tilbagebetalingen af ca. 140 mio.kr. til staten i efterregulering af budgetgarantien for 1995.

Der ydedes i 1997 tillige kommunen et hypotekbanklån på 200 mio.kr., som er rente- og afdragsfrit i tre år.

Endelig blev der givet dispensationsmulighed for optagelse af lån til finansiering af anlægsinvesteringerne i 1997 på 231 mio.kr., som er indeholdt i sygehusplanen for HS.

Fremrykningen af kommunernes afregning til staten af indeholdt kildekat, bevirkede en permanent forhøjelse af bloktilskuddet for Københavns Kommune på ca. 21 mio.kr., som kompensation for rentetabet.

Frederiksberg Kommune

Også Frederiksberg Kommune fik en ekstraordinær bloktilskudsforhøjelse på ca. 76 mio.kr., samt en midtvejsregulering af budgetgarantien for 1996 i 1997, som udgjorde ca. 16 mio.kr.

Efterreguleringen af budgetgarantien for 1995, som for Frederiksberg Kommune udgjorde ca. 33 mio.kr. i tilbagebetaling til staten, forudsattes finansieret med den likviditet, der var opbygget som følge af mindredugifterne på det budgetgaranterede område i 1995.

På lige fod med Københavns Kommune blev der til Frederiksberg Kommune ydet et hypotekbanklån, der er rente- og afdragsfrit i tre år. Lånet er på 20 mio.kr. Samtidig afsattes en ekstraordinær lånedispensationsramme på 85 mio.kr. til kommunen.

Endelig fritages Frederiksberg Kommune for rentebetaling på hypotekbanklån ydet i 1993 og 1994 i henhold til finansiering aftalerne med regeringen. I stedet opskrives restgælden med beløbet.

Der blev, som for Københavns Kommune, givet dispensationsmulighed for optagelse af lån til finansiering af anlægsinvesteringerne i 1997 på 231 mio.kr., som er indeholdt i sygehusplanen for HS.

Fremrykningen af kommunernes afregning til staten af indeholdt kildekat, bevirkede en permanent forhøjelse af bloktilskuddet for Frederiksberg Kommune på ca. 5 mio.kr., som kompensation for rentetabet.

2.2. Det kommunale regnskab

I nedenstående tabel 2.2.1 er vist en oversigt over det kommunale regnskab for 1997.

Mio. kr.	Amts-kommuner	Primær-kommuner	Kbh. Kommune	Fr.berg Kommune	Hele landet
Nettodriftsudg.	60.191	106.786	19.530	3.267	189.774
Nettoanlægsudg.	1.760	7.738	793	287	10.579
Momsudg.	2.938	6.185	766	133	10.022
Nettoudg. ekskl. moms	61.951	114.524	20.323	3.554	200.353
Nettoudg. inkl. moms	64.889	120.709	21.089	3.687	210.375
Nettorenteudgifter	-126	396	455	2	728
Skatter	-53.024	-104.138	-18.342	-3.799	-179.303
Tilskud og udligning	-11.450	-14.260	-4.019	50	-29.679
Finansieringsunderskud	290	2.708	-817	-60	2.121
Nettolåneafdrag	-470	-1.428	-137	-160	-2.195
Finansforskydning ⁽¹⁾	-84	4.303	908	247	5.374
Likviditetsforøgelse ⁽²⁾	264	-5.582	47	-27	-5.298

Kilde: Danmarks Statistik samt momsoplysninger fra Indenrigsministeriet.

Noter:

(1) I finansforskydninger indgår differencen mellem bidraget til momsudligningsordningen og momsudgifterne.

(2) En negativ likviditetsforøgelse svarer til et likviditetsforbrug.

Den kommunale sektor under ét har i 1997 haft nettodriftsudgifter på 189,8 mia. kr. Nettoanlægsudgifterne beløber sig i samme periode til knap 10,6 mia. kr., mens momsudgifterne andrager ca. 10,0 mia. kr. Således har den samlede kommunale sektor i 1997 haft nettodrifts- og anlægsudgifter på 210,4 mia. kr. inkl. moms; hertil kommer nettorenteudgifter på godt 0,7 mia. kr.

På finansieringssiden har den samlede kommunale sektor indtægter fra skatter på 179,3 mia. kr. og fra tilskud og udligning på 29,7 mia. kr. Således overstiger de samlede udgifter indtægterne med ca. 2,1 mia. kr. Ligeledes har kommunerne i 1997 haft udgifter til finansforskydninger på knap 5,4 mia. kr. samt en nettolåneoptagelse på 2,2 mia. kr. Således har den kommunale sektor under ét i 1997 haft et likviditetsforbrug på 5,3 mia. kr.

Udviklingen fra budget 1997 til regnskab 1997 for alle de kommunale sektorer fremgår af tabel 2.2.2.1.

Tabel 2.2.2.1: Udviklingen fra budget 1997 til regnskab 1997 ⁽¹⁾					
Mio. kr.	Amts-kommuner	Primær-kommuner	Kbh. Kommune	Fr.berg Kommune	Hele landet
Nettodriftsudg.	658	447	-190	-41	875
Nettodriftsudg. korrigeret for opgaveomlægn.	556	909	-152	-32	1.282
Nettoanlægsudg.	-284	714	-509	-48	-127
Momsudg.	-19	650	26	-1	656
Nettoudg. ekskl. moms	273	1.622	-661	-79	1.155
Nettoudg. inkl. moms	253	2.273	-635	-81	1.811
Nettorenteudgifter	-39	38	-56	13	-43
Skatter	-68	-153	-76	3	-295
Tilskud og udligning	-142	242	64	-4	160
Finansieringsunderskud	4	2.399	-703	-68	1.632
Nettolåneafdrag	-98	-642	21	27	-693
Finansforskydninger	-322	1.845	-427	56	1.151
Likviditetsforøgelse	315	-3.139	1.147	-6	-1.683

Kilde: Danmarks Statistik samt momsoplysninger fra Indenrigsministeriet.

Noter:

(1) Der er ikke foretaget omregning fra budgetteret til opgjort pris- og lønudvikling. Et positivt beløb betyder, at regnskabet overstiger budgettet.

I forhold til budgettet for 1997 havde den samlede kommunale sektor et merforbrug på driften på knap 0,9 mia. kr. Når der korrigeres for opgaveomlægninger udgør merforbruget 1,3 mia. kr., hvilket svarer til en vækst på 0,7 pct. Omvendt er der anvendt 127 mio. kr. mindre på anlægssiden end der var budgetteret med for 1997, svarende til en vækst på -1,2 pct.

Amtskommunernes regnskabstal for 1997 viser et merforbrug på driften på knap 0,7 mia. kr. i forhold til budgettet, svarende til et merforbrug på 1,1 pct. i forhold til budget 1997. Ved en korrektion for opgaveomlægninger udgør merforbruget knap 0,6 mia. kr. eller en vækst på 0,9 pct.

Merforbruget skyldes først og fremmest en stigning i nettodriftsudgifterne til sygehusområdet på knap 700 mio. kr svarende til en vækst i nettoudgifterne i forhold til budgettet på mere end 2,6 pct. jf. afsnit 2.4.

På anlægssiden har amterne derimod anvendt ca. 0,3 mia. kr. mindre i 1997, end der var budgetteret med. Dette svarer til et mindreforbrug på 13,9 pct. Mindreforbruget kan især henføres til sygehusområdet, hvor der er anvendt ca. 187 mio. kr. mindre på anlægsvirksomhed end i budgetterne (svarer til et fald på ca. 18,5 pct.)

Sammenlignet med budgettet for 1997 har amtskommunerne haft merindtægter på 210 mio. kr. fra skatter og tilskud/udligning og merrenteindtægter på ca. 39 mio. kr. samt en større nettolånoptagelse på 98 mio. kr. Herudover har amterne i regnskabet en nettolikviditetsforøgelse på ca. 264 mio. kr., mens der var budgetteret med et nettolikviditetsforbrug på 51 mio. kr.

Københavns og Frederiksberg Kommuner har begge lavere udgifter i regnskab 1997 end budgetteret. Københavns Kommune har et mindreforbrug på driften (korrigeret for opgaveomlægninger) på 152 mio. kr., svarende til en vækst på -0,8 pct., samt et mindreforbrug på anlægssiden på 509 mio. kr., eller -39,1 pct. For Københavns Kommune er de samlede nettoudgifter inkl. moms således 635 mio. kr. mindre (-2,9 pct.) i regnskabet i forhold til budgetteret for 1997.

For Frederiksberg Kommune er de samlede nettoudgifter inkl. moms således 81 mio. kr. mindre (-2,1 pct.) i regnskabet i forhold til budgetteret for 1997.

Primærkommunerne har i regnskab 1997 nettodriftsudgifter på 106,8 mia. kr., hvilket er 0,9 mia. kr. svarende til 0,9 pct. mere end budgetteret med (efter korrektion for opgaveomlægninger). Fordelt på henholdsvis land- og bykommuner viser det sig, at især landkommunerne har overskredet driftsbudgettet. Landkommuner er defineret som primærkommuner med et indbyggertal på mindre end 3000 pr. 1. januar 1994; de resterende primærkommuner betegnes som bykommuner.

Landkommunerne har i regnskab 1997 et merforbrug på nettodriftsudgifterne på 1,3 pct., mens bykommunerne har et tilsvarende merforbrug på 0,3 pct. (ikke korrigeret for opgaveomlægninger). Hvilke kommunale udgiftsområder, der har bidraget til merforbruget, vil blive behandlet i afsnit 2.3.

Tabel 2.2.2.2: Udviklingen fra budget 1997 til regnskab 1997 ⁽¹⁾⁽²⁾

Mio. kr.	Landkommuner	Bykommuner	Primærkommuner
Nettodriftsudg.	219	228	447
Nettodriftsudg. korrigeret for opgaveomlægn.	----	----	909
Nettoanlægsudg.	183	531	714
Momsudg.	86	564	650
Nettoudg. ekskl. moms	402	759	1.622
Nettoudg. inkl. moms	488	1.323	2.273
Nettorenteudgifter	22	16	38
Skatter	-46	-107	-153
Tilskud og udligning	23	219	242
Finansieringsunderskud	486	1.451	2.399
Nettolåneafdrag	-270	-372	-642
Finansforskydninger	371	1474	1.845
Likviditetsforøgelse	-586	-2.552	-3.139

Kilde: Danmarks Statistik samt momsoplysninger fra Indenrigsministeriet.

Noter:

(1) Der er ikke foretaget omregning fra budgetteret til opgjort pris- og lønudvikling. Et positivt beløb betyder, at regnskabet overstiger budgettet.

(2) Der er ikke korrigeret for opgaveomlægninger for henholdsvis land- og bykommunerne.

På anlægssiden har primærkommunerne i regnskab 1997 et merforbrug i forhold til budgettet på godt 0,7 mia. kr., svarende til en vækst på ca. 10,2 pct. Også her har landkommunerne haft den relativt største overskridelse, nemlig 23,4 pct., mens bykommunernes regnskaber overskrider budgetterne med 8,5 pct.

Samlet set har primærkommunerne under ét haft et samlet udgiftsniveau inkl. moms på 120,7 mia. kr. (korrigeret for opgaveomlægning-

ger), hvilket i forhold til det budgetterede svarer til et merforbrug på 1,9 pct. For landkommunerne er der tale om et merforbrug på 2,6 pct. og for bykommunerne 1,3 pct. i forhold til budget 1997 (ikke korrigeret for opgaveomlægninger).

I forhold til budgettet for 1997 har primærkommunerne haft merindtægter på 153 mio. kr. fra skatter, mindreindtægter fra tilskud/udligning på 242 mio. kr. og merrenteudgifter på ca. 38 mio. kr. samt en større nettolånoptagelse på 642 mio. kr. Primærkommunernes nettolånoptagelse er således knap 62 pct. større, end der var budgetteret med.

Primærkommunernes samlede udgifter overstiger indtægterne i regnskab 1997 med godt 2,7 mia. kr. Der var budgetteret med et finansieringsunderskud på 770 mio. kr., således overstiger finansieringsunderskuddet i regnskabet det budgetterede med 2,4 mia. kr. (efter korrektion for opgaveomlægninger), eller mere end 300 pct. Finansieringen er sket ved en højere lånoptagelse end budgetteret, jf. ovenstående, men først og fremmest ved et højere likviditetsforbrug. Primærkommunerne havde således for 1997 budgetteret med en likviditetsforbrug på godt 2,4 mia. kr., mens regnskabet for 1997 viser, at primærkommunerne har haft et likviditetsforbrug på knap 5,6 mia. kr., svarende til en vækst i nettolikviditetsforbruget på mere end 128 pct.

2.3. De kommunale udgifter

I dette afsnit er foretaget en kortfattet gennemgang af de kommunale drifts- og anlægsudgifter i regnskab 1997. Udviklingen i de kommunale udgifter fra regnskab 1996 til regnskab 1997 er beskrevet, hvor regnskab 1996 er fremskrevet til 1997 pris- og lønniveau samt korrigeret for opgaveomlægninger. Af nedenstående tabel 2.3.1 fremgår udviklingen i kommunernes nettoudgifter fra regnskab 1996 til regnskab 1997.

Tabel 2.3.1: Udviklingen i nettoudgifterne fra regnskab 1996 til regnskab 1997 ⁽¹⁾					
Mio. kr.	Amts-kommuner	Primær-kommuner	Kbh. Kommune	Fr.berg Kommune	Hele landet
Nettoudgifter R96 i 1997-niveau	60.443	113.644	20.087	3.442	197.623
Nettoudgifter R97	61.951	114.524	20.323	3.554	200.353
Vækst R96-R97 (i pct.)	2,5	0,8	1,2	3,3	1,4
Nettodriftsudgifter R96 i 1997-niveau	58.852	105.331	19.410	3.260	186.865
Nettodriftsudgifter R97	60.191	106.786	19.530	3.267	189.774
Vækst R96-R97 (i pct.)	2,3	1,4	0,6	0,2	1,6
Nettoanlægsudgifter R96 i 1997-niveau	1.591	8.313	676	182	10.757
Nettoanlægsudg. R97	1.760	7.738	793	287	10.579
Vækst R96-R97 (i pct.)	10,6	-6,9	17,2	57,8	-1,7

Kilde: Danmarks Statistik samt beregninger i Indenrigsministeriet.

Noter: Regnskab 1996 er fremregnet til 1997 pris- og lønniveau med p/l-procenterne vist i bilag 1, samt korrigeret for opgaveomlægninger, jf. bilag 7.

Den kommunale sektor under ét har i regnskab 1997 haft nettodrifts- og anlægsudgifter på ca. 200,4 mia. kr., svarende til en realvækst i forhold til regnskab 1996 på 1,4 pct. eller 2,7 mia. kr.

For nettodriftsudgifterne, der i regnskab 1997 udgør 189,8 mia. kr. eller 94,7 pct. af de samlede nettoudgifter, er der i forhold til regnskab 1996 tale om en real stigning på 2,9 mia. kr. (1,6 pct.). På anlægssiden har den kommunale sektor under ét haft et reelt fald i nettoudgifterne på knap 0,2 mia. kr., svarende til en realvækst på -1,7 pct.

Amtskommunernes samlede nettoudgifter er i regnskab 1997 steget realt med 1,5 mia. kr. eller 2,5 pct. i forhold til regnskab 1996. Stigningen fordeler sig med en realvækst i nettodriftsudgifterne på 1,3 mia. kr. (2,3 pct.) og i nettoanlægsudgifterne på 0,2 mia. kr. (10,6 pct.).

Primærkommunerne har fra regnskab 1996 til regnskab 1997 haft en realvækst i den samlede nettoudgifter på 0,8 pct. svarende til 0,9 mia. kr., således at de samlede nettoudgifter i regnskab 1997 udgør 114,5 mia. kr. Væksten fordeler sig med en positiv realvækst i nettodriftsudgifterne på 1,5 mia. kr. (1,4 pct.) og en negativ vækst i nettoanlægsudgifterne på 0,6 mia. kr. (-6,9 pct.).

Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune har begge en positiv realvækst i de samlede nettoudgifter fra regnskab 1996 til regnskab 1997. Københavns Kommunes vækst i henholdsvis de samlede nettoudgifter, nettodriftsudgifter og nettoanlægsudgifter er 0,2 mia. kr. (1,2 pct.), 0,1 mia. kr. (0,6 pct.) og 0,1 mia. kr. (17,2 pct.). De tilsvarende realvækstrater for Frederiksberg Kommune er 0,1 mia. kr. (3,3 pct.), 7 mio. kr. (0,2 pct.) og 0,1 mia. kr. (57,8 pct.).

2.3.1. Driftsvirksomhed

I dette afsnit betragtes (amts)kommunernes driftsvirksomhed i regnskab 1997 nærmere. Regnskab 1997 ses i sammenhæng med regnskab 1996 og budget 1997, hvor brutto- og nettodriftsudgifterne i såvel regnskab 1996 og budget 1997 er korrigeret for opgaveomlægninger i kommuner og amtskommuner. Ligeledes er regnskab 1996 fremskrevet til 1997 pris- og lønniveau. Budget 1997 er ikke omregnet fra budgetteret til opgjort pris- og lønniveau, da der ikke foreligger en egentlig samlet opgørelse over de i budgetterne anvendte pris- og lønskøn. En tilbageskrivning af budget 1997 med de kommunale organisationers skøn og fremskrivning med den af staten opgjorte pris og lønstigning ville endvidere kun give anledning til marginale ændringer. Den er således ikke foretaget her.

I tabel 2.3.2. er vist udviklingen i driftsudgifterne- og indtægterne fra regnskab 1996 henholdsvis budget 1997 til regnskab 1997.

For den kommunale sektor under ét udgør de samlede bruttodriftsudgifter i regnskab 1997 282,0 mia. kr., mens bruttodriftsindtægterne andrager 92,2 mia. kr. Således var nettodriftsudgifterne 189,8 mia. kr., hvilket er en real stigning i forhold til regnskab 1996 på 2,9 mia. kr. svarende til 1,6 pct. I forhold til budgettet er udgifterne steget 1,3 mia. kr. eller 0,7 pct.

For amtskommunernes vedkommende har der været tale om en realvækst i nettodriftsudgifterne fra regnskab 1996 til regnskab 1997 på godt 1,3 mia. kr. svarende til 2,3 pct. Dette dækker over en vækst i bruttodriftsudgifterne på 1,6 mia. kr. (2,2 pct.) og en vækst i bruttodriftsindtægterne på 0,25 mia. kr. (1,8 pct.). Også i forhold til budget 1997 er der i regnskab 1997 en real stigning i nettodriftsudgifterne. Denne vækst på ca. 0,6 mia. kr. (0,9 pct.) dækker over en vækst i bruttodriftsudgifterne på 1,8 mia. kr. (2,5 pct.) og i bruttodriftsindtægterne på 1,3 mia. kr. (10,0 pct.).

For såvel Københavns og Frederiksberg Kommuner gælder, at der kun har været mindre stigninger i bruttodriftsudgifterne fra regnskab 1996 til regnskab 1997 (for Københavns Kommune 120 mio. kr. eller 0,6 pct. og for Frederiksberg Kommune 7 mio. kr. eller 0,2 pct.), mens der har været reale fald i nettodriftsudgifterne fra budget 1997 til regnskab 1997 på henholdsvis -0,8 pct. (152 mio. kr.) for Københavns Kommune og -1,0 pct. (32 mio. kr.) for Frederiksberg Kommune. For begge kommuner dækker dette over både stigninger i bruttodriftsindtægterne og fald i bruttodriftsudgifterne.

Realvæksten i primærkommunernes bruttodriftsudgifter og -indtægter er på henholdsvis 2,6 pct. (4,4 mia. kr.) og 4,8 pct. (2,9 mia. kr.) i forhold til regnskab 1996. Det samlede reale merforbrug i regnskab 1997 udgør dermed 1,4 procent i forhold til 1996. Bruttodriftsudgifterne og -indtægterne er steget med henholdsvis 3,1 pct. (5,1 mia. kr.) og 7,0 pct. (4,2 mia. kr.) i forhold til budget 1997 svarende til en stigning i nettodriftsudgifterne på 1,2 procent eller 0,9 mia. kr.

Tabel 2.3.2: Udviklingen i driftsudgifterne ⁽¹⁾							
Mio. kr.	R 1997	R 1996 i 97 p/1	B 1997	Vækst R 96-R97		Vækst B97-R97	
				Mio.kr.	Pct.	Mio.kr.	Pct.
Amtskommuner							
Bruttodriftsudgifter	74.285	72.696	72.443	1.589	2,2	1.843	2,5
Bruttodriftsindtægter	14.094	13.844	12.808	250	1,8	1.287	10,0
Nettodriftsudgifter	60.191	58.852	59.635	1.339	2,3	556	0,9
Primærkommuner							
Bruttodriftsudgifter	170.497	166.144	165.425	4.352	2,6	5.072	3,1
Bruttodriftsindtægter	63.711	60.814	59.547	2.897	4,8	4.164	7,0
Nettodriftsudgifter	106.786	105.331	105.877	1.455	1,4	909	0,9
heraf Landkomm.							
Bruttodriftsudgifter	24.681	23.906	23.828	775	3,2	853	3,6
Bruttodriftsindtægter	7.534	7.038	6.900	496	7,1	634	9,2
Nettodriftsudgifter	17.147	16.868	16.928	279	1,7	219	1,3
heraf Bykommuner							
Bruttodriftsudgifter	145.816	141.921	142.058	3.895	2,7	3.758	2,6
Bruttodriftsindtægter	56.177	53.776	52.647	2.401	4,5	3.530	6,7
Nettodriftsudgifter	89.639	88.145	89.411	1.494	1,7	228	0,3
Københavns Kom.							
Bruttodriftsudgifter	32.288	31.883	32.357	406	1,3	-68	-0,2
Bruttodriftsindtægter	12.758	12.472	12.675	286	2,3	83	0,7
Nettodriftsudgifter	19.530	19.410	19.682	120	0,6	-152	-0,8
Frederiksberg Kom.							
Bruttodriftsudgifter	4.891	4.840	4.914	50	1,0	-23	-0,5
Bruttodriftsindtægter	1.624	1.580	1.615	43	2,7	9	0,5
Nettodriftsudgifter	3.267	3.260	3.298	7	0,2	-32	-1,0
Hele landet							
Bruttodriftsudgifter	281.961	275.544	275.137	6.417	2,3	6.823	2,5
Bruttodriftsindtægter	92.187	88.678	86.645	3.509	4,0	5.542	6,4
Nettodriftsudgifter	189.774	186.865	188.492	2.908	1,6	1.282	0,7

Kilde: Danmarks Statistik samt beregninger i Indenrigsministeriet.

Noter:

- (1) Regnskab 1996 er fremregnet til 1997 pris- og lønniveau med p/1-procenterne vist i bilag 1. Regnskab 1996 og budget 1997 er korrigeret for opgaveomlægninger, jf. bilag 7. (gælder dog ikke kategorierne 'landkommuner' og 'bykommuner').

Som det fremgår af tabel 2.3.2. har væksten i såvel driftsindtægterne som -udgifterne været relativt større i landkommunerne end i bykommunerne. Dette gælder i forhold til regnskab 1996, men også i forhold til budget 1997. Det skal bemærkes, at nettodriftsudgifterne og brutto-

driftsudgifterne for såvel regnskab 1996 som budget 1997 ikke er korrigerede for opgaveomlægninger for landkommunerne og bykommunerne. Derfor er realvækst-tallene for disse to kategorier ikke helt sammenlignelige med realvækst-tallene for samtlige primærkommuner eller de andre kommunale sektorer.

Udviklingen i nettodriftsudgifterne fra regnskab 1996 til regnskab 1997 for henholdsvis amtskommuner og primærkommunerne er illustreret i figur 3.2.1., og for henholdsvis landkommuner og bykommuner i figur 3.2.2.

Af bilagene 16 og 17 fremgår realvæksten fra henholdsvis regnskab 1996 til regnskab 1997 og budget 1997 til regnskab 1997 i driftsudgifterne og -indtægterne opdelt på hovedkonti.

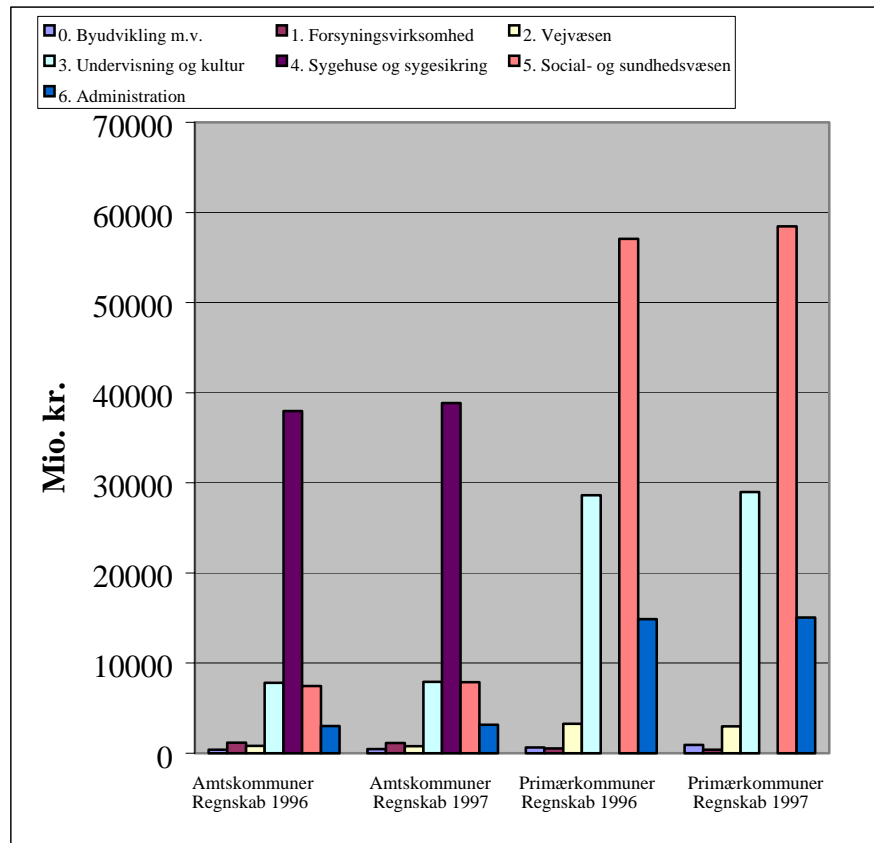
Amtskommunernes største udgiftsområde er sygehusvæsen og sygesikring. I regnskab 1997 udgør disse områder tilsammen 38,9 mia. kr. svarende til 64,6 pct. af amternes samlede nettodriftsudgifter. I forhold til regnskab 1996 udviser disse områder en real udgiftsvækst på 0,9 mia. kr. eller 2,4 pct. I forhold til det budgetterede er væksten på knap 1,0 mia. kr. eller 2,5 pct. Dette betyder, at området for sygehusvæsen og sygesikring er det område med de største absolutte budgetoverskridelser i nettodriftsudgifterne og næststørste relative budgetoverskridelser. Kun på social- og sundhedsområdet er den procentvise vækst større; nemlig 3,6 pct., svarende til knap 0,3 mia. kr.

Social- og sundhedsområdet udgør sammen med undervisning og kultur amtskommunernes næststørste udgiftsområder i regnskab 1997 med nettodriftsudgifter på 7,9 mia. kr. I forhold til regnskab 1996

Figur 2.3.1: Nettodriftsudgifternes fordeling i

Amtskommunerne Regnskab 1997	Amtskommunerne Regnskab 1996	Primærkommunerne Regnskab 1997	Primærkommunerne Regnskab 1996
---------------------------------	---------------------------------	-----------------------------------	-----------------------------------

regnskab 1996 og i regnskab 1997

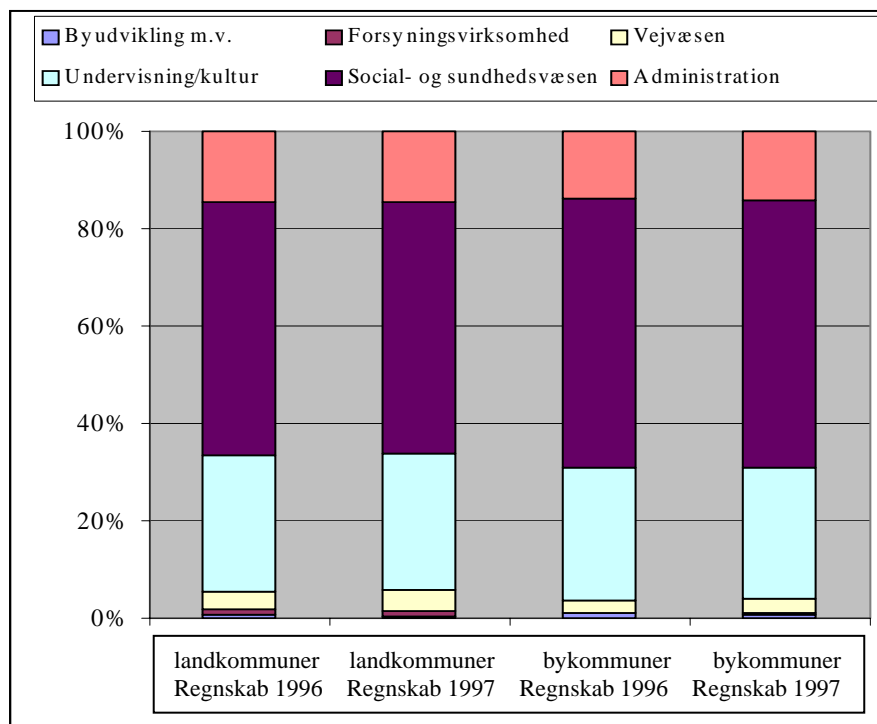

Anm.: Regnskab 1996 er fremskrevet til 1997 pris- og lønniveau.

udviser området for undervisning og kultur en vækst i nettodrifudsudgifterne på 0,13 mia. kr. eller 1,7 pct., mens social- og sundhedsområdet har en realvækst på 0,4 mia. kr. eller 5,5 pct., hvilket er den næststørste relative vækst; kun området for byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger har en relativ vækst, der er større, nemlig 13,5 pct.

Figur 2.3.2: Nettodrifudsudgifternes fordeling i

regnskab 1996 og i regnskab 1997

For primærkommunernes vedkommende er social- og sundhedsområdet det mest udgiftstunge område. Dette område udgør i regnskab 1997 godt 58,4 mia. kr., svarende til 54,7 pct. af de samlede netto-driftsudgifter. For landkommunerne udgør andelen 51,9 pct. og for bykommunerne 55,3 pct. For samtlige primærkommuner udgør realvæksten på social- og sundhedsområdet fra regnskab 1996 til regnskab 1997 1,4 mia. kr. (2,4 pct.) og fra budget 1997 til regnskab 1997 godt 0,5 mia. kr. (0,9 pct.). For landkommunerne ligger vækstraterne noget over vækstraterne for samtlige primærkommuner under ét; nemlig 2,9 pct. fra regnskab 1996 til regnskab 1997 og 1,8 pct. fra budget 1997 til regnskab 1997. For bykommunerne ligger vækstraterne lidt under; nemlig på henholdsvis 2,3 pct. og 0,8 pct.

Primærkommunernes næststørste udgiftsområde ligger inden for undervisning og kultur. Dette område udgør i regnskab 1997 knap 29,0 mia. kr. eller 27,1 pct. af de samlede nettodriftsudgifter. Området vægter relativt tungere i landkommunerne, hvor udgifterne til undervisning og kultur udgør 28,0 pct. af de samlede nettodriftsudgifter, mens andelen i bykommunerne er 27,0 pct. Derimod er den reale stigning i driftsudgifterne på dette område mindre fra regnskab 1996 til regnskab 1997 i landkommunerne (vækst på 0,7 pct.) end i såvel bykommunerne (vækst på 1,3 pct.) som samtlige primærkommuner under ét (vækst på 1,2 pct.). Realvæksten på området for undervisning og kultur fra budget 1997 til regnskab 1997 udgør for såvel landkommunerne, bykommunerne og samtlige primærkommuner 1,2 pct.

De største vækstprocenter fra såvel regnskab 1996 til regnskab 1997 og budget 1997 til regnskab 1997 ligger på området for byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger. Dette gælder både samtlige primærkommuner, landkommuner og bykommuner. Fra regnskab 1996 til regnskab 1997 udgør realvæksten for alle primærkommunerne 0,3 mia. kr. eller 46,0 pct. (for landkommunerne 114,1 pct. og for bykommunerne 40,6 pct.) og fra budget 1997 til regnskab 1997 0,2 mia. kr. svarende til 30,3 pct. (for landkommunerne 170,8 pct. og for bykommunerne 22,6 pct.).

På forsyningsområdet har primærkommunerne haft det største relative udgiftsfald fra regnskab 1996 til regnskab 1997 med en vækst på -23,6 pct. og fra budget 1997 til regnskab 1997 -41,2 pct. (også den største absolutte realudgiftsnedgang med 0,3 mia. kr.). Det største absolutte udgiftsfald fra regnskab 1996 til regnskab 1997 findes på området for vejvæsen, hvor det reale fald er 0,3 mia. kr.

Bykommunerne har også på forsyningsområdet de største relative udgiftsfald både fra regnskab 1996 til regnskab 1997 og fra budget 1997 til regnskab 1997; nemlig -39,3 pct. og -60,0 pct. (også det største absolutte udgiftsfald med knap 0,3 mia. kr.). Det største absolutte fald fra regnskab 1996 til regnskab 1997 findes på området for vejvæsen, hvor der i regnskab 1997 er anvendt 0,2 mia. kr. mindre end i regnskab 1996. Det er også på området for vejvæsen, landkommunerne

har den største relative udgiftsbesparelse fra regnskab 1996 til regnskab 1997; nemlig -11,0 pct.

I afsnit 2.4 ses nærmere på udgiftsudviklingen på udvalgte områder.

2.3.2. Anlægsvirksomhed

I tabel 2.3.3. nedenfor er vist realvæksten i anlægsudgifterne fra regnskab 1996 til regnskab 1997 samt udviklingen fra budget 1997 til regnskab 1997.

Den kommunale sektor under ét har i regnskab 1997 haft bruttoanlægsudgifter for godt 14,5 mia. kr., hvilket er en real stigning i forhold til regnskab 1996 på 0,1 mia. kr. eller 1,0 pct. I forhold til budget 1997 er der tale om en real vækst på godt 1,6 mia. kr. svarende til 12,7 pct. Bruttoanlægsindtægterne er steget tilsvarende. Fra regnskab 1996 til regnskab 1997 er bruttoindtægterne steget med 0,3 mia. til knap 4,0 mia. kr. svarende til en vækst på 8,9 pct. I forhold til det budgetterede er bruttoanlægsindtægterne vokset med knap 1,8 mia. kr., hvilket giver en realvækst på 80,0 pct. Samlet set er nettoanlægsudgifterne faldet med knap 0,2 mia. kr. (-1,7 pct.) fra regnskab 1996 til regnskab 1997 og med godt 0,1 mia. kr. (-1,2 pct.) i forhold til det budgetterede.

Den reale stigning i amtskommunernes nettoanlægsudgifter på knap 0,2 mia. kr. eller 10,6 pct. fra regnskab 1996 til regnskab 1997 dækker over en vækst i bruttoanlægsudgifterne på knap 0,1 mia. kr. svarende til 3,2 pct., og et fald i bruttoanlægsindtægterne på 0,1 mia. kr. eller -19,9 pct. På social- og sundhedsområdet har væksten i nettoanlægsudgifterne fra regnskab 1996 til regnskab 1997 været 0,1 mia. kr. (46,5 pct.), byudvikling m.v. 0,05 mia. kr. (159,9 pct.) og undervisning/kultur 0,05 mia. kr. (25,6 pct.). Derimod har der på sygehusområdet været tale om et fald i nettoanlægsudgifterne på 0,03 mia. kr. (-3,1 pct.).

Nettoanlægsudgifterne i amtskommunerne er fra budget 1997 til regnskab 1997 faldet med knap 0,3 mia. kr. svarende til -13,9 pct. Faldet

dækker over lige store fald/stigninger i bruttoanlægsudgifterne/bruttoanlægsindtægterne. Således er bruttoanlægsudgifterne faldet med

Tabel 2.3.3: Udviklingen i anlægsudgifterne ⁽¹⁾							
Mio. kr.	R 1997	R 1996 i 97 p/l	B 1997	Vækst R 96-R97		Vækst B97-R97	
				Mio.kr.	Pct.	Mio.kr.	Pct.
Amtskommuner							
Bruttoanlægsudgifter	2.168	2.100	2.310	68	3,2	-142	-6,1
Bruttoanlægsindt.	408	509	266	-101	-19,9	142	53,4
Nettoanlægsudgifter	1.760	1.591	2.044	169	10,6	-284	-13,9
Primærkommuner							
Bruttoanlægsudgifter	10.614	10.524	8.440	90	0,9	2.174	25,8
Bruttoanlægsindt.	2.876	2.211	1.415	664	30,1	1.460	103,2
Nettoanlægsudgifter	7.738	8.313	7.025	-575	-6,9	714	10,2
heraf landkomm.							
Bruttoanlægsudgifter	1.366	1.253	893	113	9,0	473	53,0
Bruttoanlægsindt.	401	245	111	156	63,8	290	261,9
Nettoanlægsudgifter	965	1.008	782	-44	-4,3	183	23,4
heraf bykommuner							
Bruttoanlægsudgifter	9.248	9.271	7.548	-23	-0,2	1.701	22,5
Bruttoanlægsindt.	2.475	1.966	1.305	508	25,8	1.170	89,7
Nettoanlægsudgifter	6.774	7.305	6.243	-531	-7,3	531	8,5
Københavns Kom.							
Bruttoanlægsudgifter	1.458	1.584	1.802	-126	-8,0	-344	-19,1
Bruttoanlægsindt.	665	908	500	-243	-26,7	165	33,1
Nettoanlægsudgifter	793	676	1302	117	17,2	-509	-39,1
Frederiksberg Kom.							
Bruttoanlægsudgifter	306	199	357	107	53,5	-51	-14,3
Bruttoanlægsindt.	19	17	23	1	8,4	-4	-16,4
Nettoanlægsudgifter	287	182	335	105	57,8	-48	-14,2
Hele landet							
Bruttoanlægsudgifter	14.547	14.402	12.909	145	1,0	1.637	12,7
Bruttoanlægsindt.	3.968	3.645	2.204	323	8,9	1.764	80,0
Nettoanlægsudgifter	10.579	10.757	10.706	-179	-1,7	-127	-1,2

Kilde: Danmarks Statistik samt beregninger i Indenrigsministeriet.

Note:

(1) Regnskab 1996 er fremregnet til 1997 pris- og lønniveau med p/l-procenterne vist i bilag 1

-6,1 pct., og bruttoanlægsindtægterne er steget 53,4 pct. Bortset fra social- og sundhedsområdet har der været et reelt fald i nettoanlægsudgifter på alle områder. Største fald har der været på områderne for henholdsvis sygehusvæsen, hvor faldet er knap 0,2 mia. kr. eller -18,6 pct. og undervisning og kultur med et fald på 0,05 mia. kr. eller -19,1 pct. På social- og sundhedsområdet har der fra budget 1997 til regnskab 1997 været en positiv realvækst i nettoanlægsudgifterne 0,06 mia. kr. svarende til 20,7 pct.

Københavns Kommune har fra regnskab 1996 til regnskab 1997 haft en vækst i nettoanlægsudgifterne på godt 0,1 mia. kr. (17,2 pct.). Dette dækker over et reelt fald i bruttoanlægsudgifterne på godt 0,1 mia. kr. (-8,0 pct.) og et fald i bruttoanlægsindtægterne på godt 0,2 mia. kr. (-26,7 pct.). Stigningen i nettoanlægsudgifterne dækker bl.a. over en vækst i nettoanlægsudgifterne på området for byudvikling m.v. på knap 0,2 mia. kr. og et fald i nettoanlægsudgifterne på området for social- og sundhedsvæsen på godt 0,05 mia. kr.

I forhold til det budgetterede for 1997 udviser regnskabet et fald i nettoanlægsudgifter på 0,5 mia. kr. svarende til -39,1 pct., dækkende over et reelt fald i bruttoanlægsudgifterne på godt 0,3 mia. kr. (-19,1 pct.) og en vækst i bruttoanlægsindtægterne på knap 0,2 mia. kr. (33,1 pct.) Specielt området for byudvikling m.v. bidrager til faldet. På dette område er der tale om et fald i nettoanlægsudgifterne 0,4 mia. kr., mens der på administrationsområdet er et fald på godt 0,1 mia. kr.

Frederiksberg Kommunes nettoanlægsudgifter er fra regnskab 1996 til regnskab 1997 steget 0,1 mia. kr. svarende til en vækst på 57,8 pct. Hele stigningen kan henføres til øgede bruttoanlægsudgifter, da bruttoanlægsindtægterne er konstante. Bortset fra vejområdet er der for alle områder tale om en vækst i nettoanlægsudgifterne. Fra budget 1997 til regnskab 1997 er nettoanlægsudgifterne faldet med knap 0,05 mia. kr. eller -14,2 pct.; igen er det udgiftssiden, der forklarer udviklingen. Området for byudvikling m.v. står for den største del af faldet. På dette område er nettoanlægsudgifterne nemlig faldet med knap 0,04 mia. kr. eller -14,3 pct.

Primærkommunernes nettoanlægsudgifter i regnskab 1997 er godt 7,7 mia. kr., hvilket i forhold til regnskab 1996 er et reelt fald på knap 0,6 mia. kr. eller -6,9 pct. Udviklingen dækker over en stigning i bruttoanlægsudgifterne på knap 0,1 mia. kr. (0,9 pct.) og en stigning i bruttoanlægsindtægterne på knap 0,7 mia. kr. (30,1 pct.). Mønstret er dog lidt forskelligt mellem landkommunerne og bykommunerne. I landkommunerne er væksten i nettoanlægsudgifterne fra regnskab 1996 til regnskab 1997 -4,3 pct., mens væksten i bykommunerne i samme periode er -7,3 pct. I bykommunerne er der ikke blot tale om stigende bruttoanlægsindtægter, men også faldende bruttoanlægsudgifter. For såvel samtlige primærkommuner under ét som landkommuner og bykommuner er væksten i nettoanlægsudgifterne på områderne for henholdsvis byudvikling m.v. og vejvæsen knap 30 pct. og godt 14,5 pct. Herudover har specielt landkommunerne på forsyningsområdet et fald i nettoanlægsudgifterne (-49,2 pct.), men derimod er der en markant stigning på social- og sundhedsområdet (25,4 pct.), hvor bykommunerne holder status quo. På området for undervisning og kultur har samtlige primærkommuner en positiv vækst i nettoanlægsudgifterne; i bykommunerne er væksten på 21,5 pct., mens den i landkommunerne ligger på 17,2 pct.

Fra budget 1997 til regnskab 1997 har primærkommunerne under ét haft en real stigning i nettoanlægsudgifterne på 0,7 mia. kr. eller 10,2 pct. Dette dækker over en vækst i bruttoanlægsudgifterne på knap 2,2 mia. kr. (25,8 pct.) samt en vækst i bruttoanlægsindtægterne på knap 1,5 mia. kr. (103,2 pct.). Igen er mønstret noget forskelligt mellem henholdsvis landkommunerne og bykommunerne. I landkommunerne er væksten i perioden på hele 23,4 pct. for nettoanlægsudgifterne, dækkende over en stigning i bruttoanlægsudgifterne på 53,0 pct. og en stigning i bruttoanlægsindtægterne på 261,9 pct. For bykommunernes vedkommende ligger væksten i nettoanlægsudgifterne på 8,5 pct. (væksten for henholdsvis bruttoanlægsudgifterne og -indtægterne er i perioden 22,5 pct. og 89,7 pct.). Merforbruget i landkommunernes anlægsvirksomhed kan næsten entydigt henføres til social- og sundhedsområdet, hvor merforbruget er på godt 0,2 mia. kr. svarende til en realvækst på 138,3 pct. Derimod er der ikke på de øvrige områder tale om en nævneværdig vækst bortset fra byudviklingsområdet, hvor der

var en større negativ realvækst (-16,0 pct.). For bykommunernes vedkommende kan den positive vækst i nettoanlægsudgifterne især henføres til området for undervisning og kultur (0,3 mia. kr. svarende til 29,7 pct.) og social- og sundhedsområdet (0,4 mia. kr. svarende til 23,7 pct.). Derimod er der en real udgiftsnedgang på 0,1 mia. kr. på både byudviklingsområdet (svarende til -7,3 pct.) og forsyningsområdet (svarende til -9,2 pct.).

2.4. Særlige udgiftsområder

I dette afsnit ses der nærmere på nogle særlige udgiftsområder, hvor udgifterne i regnskab 1997 er sammenholdt med udgifterne i såvel regnskab 1996 som budget 1997 for henholdsvis den amts- og primærkommunale sektor. Der er generelt ikke foretaget korrektioner for opgaveomlægninger i beregningerne.

2.4.1 Sygehusvæsen og sygesikring

Tabel 2.4.1: Nettodriftsudgifter til sygehusvæsen og sygesikring ⁽¹⁾							
Mio. kr.	R 1997	R 1996 i 97 p/l	B 1997	Vækst Regnskab 1996-R97		Vækst B97-R97	
				Mio.kr.	Pct.	Mio.kr.	Pct.
Amtskommuner							
Sygehusvæsen (4.01-4.40)	28.567	27.979	27.871	588	2,1	696	2,5
Sygesikring (4.70)	10.098	9.798	9.850	300	3,1	247	2,5
I alt ⁽²⁾	38.860	37.952	37.900	907	2,4	959	2,5
Kbh. og Frb. Kommuner							
Sygehusvæs.(4.01-4.40)	4.565	4.570	4.566	-5	-0,1	-1	0,0
Sygesikring (4.70)	1.394	1.361	1.371	33	2,4	24	1,7
I alt ⁽²⁾	5.979	5.951	5.956	28	0,5	23	0,4

Kilde: Danmarks Statistik samt beregninger i Indenrigsministeriet.

- (1) Regnskab 1996 er fremregnet til 1997 pris- og lønniveau med p/l-procenterne vist i bilag 1. Der er ikke foretaget korrektion for opgaveomlægninger. Numrene i parentes refererer til kontonummer i "Det kommunale budget- og regnskabssystem for kommuner og amtskommuner"
- (2) Hele hovedkonto 4. Summen svarer derfor ikke til totalen.

I ovenstående tabel 2.4.1. er vist nettodriftsudgifterne i regnskab 1997 til sygehusvæsen og offentlig sygesikring for amtskommunerne samt Københavns og Frederiksberg Kommuner i forhold til regnskab 1996 og budget 1997.

Amtskommunernes nettodriftsudgifter til sygehusvæsen og sygesikring udgør i regnskab 1997 knap 38,9 mia. kr., svarende til 64,6 pct. af amtskommunernes samlede nettodriftsudgifter. Fordelt udgør syge-

husvæsen knap 28,6 mia. kr. og sygesikring 10,1 mia. kr. I forhold til regnskab 1996 er de samlede udgifter steget 0,9 mia. kr. eller 2,4 pct. Nettodriftsudgifterne for sygehusvæsen har udvist en realvækst på knap 0,6 mia. kr. eller 2,1 pct., mens nettodriftsudgifterne på sygesikringsområdet er steget reelt med 0,3 mia. kr. svarende til 3,1 pct. I forhold til det budgetterede udgiftsniveau for 1997 er de samlede udgifter til sygehusvæsen og sygesikring overskredet med knap 1,0 mia. kr. eller 2,5 pct. De relative budgetoverskridelser for sygehusvæsen og sygesikring er begge 2,5 pct., svarende til henholdsvis 0,7 mia. kr. og godt 0,2 mia. kr.

Københavns og Frederiksberg Kommuner har til sammen i regnskab 1997 nettodriftsudgifter til sygehusvæsen og sygesikring for i alt knap 6,0 mia. kr., fordelt med knap 4,6 mia. kr. til sygehusvæsen (primært bidrag til Hovedstadens Sygehusfællesskab) og 1,4 mia. kr. til sygesikring. I forhold til regnskab 1996 er der for de samlede udgifter tale om en real vækst på 28 mio. kr. eller 05 pct. Væksten kan henføres til sygesikringsområdet, der har haft en realvækst på 33 mio. kr. eller 2,4 pct. fra regnskab 1996 til regnskab 1996. Derimod har sygehusområdet haft et lille udgiftsfald. I forhold til det budgetterede udviser regnskab 1997 for de samlede nettodriftsudgifter en stigning på 23 mio. kr. eller 0,4 pct. Denne overskridelse kan entydigt henføres til sygesikringsområdet.

2.4.2. Budgetgaranterede områder

Budgetgarantien kompenserer kommunerne under ét ved stigninger i udgifterne på de konjunkturfølsomme områder. Dette sker ved at kommunerne får bloktilskudskompensation for reale udgiftsstigninger på områder, som kommunerne kun har ringe mulighed for at styre. Ordningen er symmetrisk, således at udgiftsfald på de konjunkturfølsomme områder medfører en reduktion af bloktilskuddet.

Den foreløbige opgørelse af budgetgarantien for 1997 i 1996 medførte en forhøjelse af bloktilskuddet med 767,1 mio. kr. Budgetgarantien

blev midtvejsreguleret for regelændringer i 1997 med et beløb på 54,3 mio. kr. (Alle beløb i 1997 p/l-niveau). Den endelige opgørelse af budgetgarantien for 1997 medfører en efterregulering af bloktilskuddet på 1.187,1 mio. kr. (1999 p/l) og en permanent opregulering af bloktilskuddet på -593,6 mio. kr. (1999 p/l) fra 1999. Bloktilskuddet for 1999 reguleres således samlet med -1.780,7 mio. kr. som følge af den endelige opgørelse af budgetgarantien for 1997.

Budgetgarantien for 1998 midtvejsreguleres som følge af regelændringer med 35,9 mio. kr. (1998 p/l) i bloktilskuddet for 1998. Der gennemføres endvidere en foreløbig regulering i bloktilskuddet for 1999 vedrørende de skønnede merudgifter på de budgetgaranterede områder fra 1998 til 1999 på 2.067,4 mio. kr. (1999 p/l). For en nærmere beskrivelse af opgørelsen henvises til bilag 9.

De afsatte budgetgarantibeløb fra 1992 til 1999 fremgår af tabel 2.4.2 nedenfor.

Tabel 2.4.2: Afsatte budgetgarantibeløb 1993-98							
Mio.kr./løbende priser	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
1992-93							
Foreløbig opgørelse juni 1992 (93 p/l)	725,3	725,3	725,3	725,3	725,3	725,3	725,3
Foreløbig efterregulering juni 1993 (94 p/l)							
- opregulering		716,1	716,1	716,1	716,1	716,1	716,1
- efterregulering		716,1					
Endelig opregulering juni 1995 (96 p/l)				146,9	146,9	146,9	146,9
1993-94							
Foreløbig opgørelse juni 1993 (94 p/l)		2377,9	2377,9	2377,9	2377,9	2377,9	2377,9
Endelig opregulering juni 1995 (96 p/l)				-1371,7	-1371,7	-1371,7	-1371,7
1994-95							
Foreløbig opgørelse juni 1994 (95 p/l)			534,0	534,0	534,0	534,0	534,0
Midtvejsregulering for regelændringer juni 1995 (95 og 96 p/l)			-183,8	-188,8	-188,8	-188,8	-188,8
Regul. juni 1996(97 p/l)							
- opregulering					-491,1	-491,1	-491,1
- efterregulering					-982,2		
1995-96							
Foreløbig opgørelse juni 1995 (96 p/l)				-111,4	-111,4	-111,4	-111,4
Midtvejsregulering for regelændringer juni 1996 (96 og 97 p/l)				-1090,6	-1.120	-1.120	-1.120
Midtvejsregulering juni 1996 (97 p/l)					736,0	736,0	736,0
Reg. juni 1997(98 p/l)							
- opregulering						707,1	707,1
- efterregulering						2.172,2	
1996-97							
Foreløbig opgørelse juni 1996 (97 p/l)					767,1	767,1	767,1
Midtvejsregulering for regelændringer juni 1997 (97 og 98 p/l)					54,3	55,9	55,9
1997-98							
Foreløbig opgørelse juni 1997 (98 p/l)						836,2	836,2
Midtvejsregulering for regelændringer juni 1998 (98 og 99 p/l)						35,9	36,9
Regul. juni 1998 (99 p/l)							
- opregulering							-593,6
- efterregulering							-1.187,2

Udviklingen i nettodrifudsudgifterne på de budgetgaranterede områder fra regnskab 1996 og budget 1997 til regnskab 1997 fremgår af tabel 2.4.3.

Primærkommunerne nettodrifudsudgifter på de budgetgaranterede områder er i regnskab 1997 9,9 mia. kr. Udgifterne til førtidspensioner udgør 34,6 pct. af de samlede udgifter på de budgetgaranterede områder, efterfulgt af udgifterne til kontanthjælp (30,6 pct.), kontanthjælp vedrørende flygtninge (15,6 pct.) og aktiverede kontanthjælpsmodtagere (13,8 pct.). Fordelingen er dog ikke ens mellem landkommunerne og bykommunerne. Således udgør udgifterne til førtidspension i landkommunerne hele 49,8 pct. af de samlede udgifter mod 32,6 pct. i bykommunerne, mens udgifterne til kontanthjælp og kontanthjælp vedrørende flygtninge vægter henholdsvis 31,6 pct. og 16,7 pct. i bykommunerne mod henholdsvis 22,9 pct. og 6,8 pct. i landkommunerne.

I forhold til regnskab 1996 er der for primærkommunerne tale om en stigning i de samlede udgifter på de budgetgaranterede områder på 0,5 mia. kr. eller 5,3 pct. Stigningen dækker over modsatrettede udviklingstendenser. Stigningen i udgifterne har fundet sted på områderne for henholdsvis kontanthjælp vedrørende flygtninge og førtidspension. Udgifterne til kontanthjælp vedrørende flygtninge er reelt steget 0,5 mia. kr., svarende til 51,0 pct. i forhold til regnskab 1996, mens udgifterne til førtidspension er steget godt 0,4 mia. kr. eller 14,6 pct. I landkommunerne er udgifterne til de budgetgaranterede områder steget relativt mere end i bykommunerne, nemlig 7,5 pct. mod 5,1 pct. i bykommunerne. Især er udgifterne til kontanthjælp vedrørende flygtninge steget mere (relativt set) i landkommunerne, mens udgifterne til førtidspension er steget mest i bykommunerne.

De største reale udgiftsfald fra regnskab 1996 til regnskab 1997 er på områderne for kontanthjælp og beskæftigelsesordninger, hvor udgifterne er faldet henholdsvis 0,3 mia. kr. (-8,1 pct.) og 0,2 mia. kr. (-26,4 pct.). På disse områder har udgiftsfaldet været størst i bykommunerne, hvor vækstprocenterne har været henholdsvis -8,2 pct. på kontanthjælpsområdet og -27,0 pct. på området for kontanthjælp ved-

Tabel 2.4.3: Nettodriftsudgifter på de budgetgaranterede områder ⁽¹⁾

Mio. kr.	R 1997	R 1996 i 97 p/l	B 1997	Vækst R 96-R97		Vækst B97-R97	
				Mio.kr.	Pct.	Mio.kr.	Pct.
Primærkommuner							
Erhvervsgrundudd. (3.45)	62	61	86	1	2,1	-24	-28,2
Kontanthjælp (5.01)	3.024	3.291	3.067	-267	-8,1	-43	-1,4
Kontanthjælp v. flygtn.(5.04)	1.538	1.018	1.409	519	51,0	129	9,2
Aktiv.kont.hjælpsmodt.(5.05)	1.369	1.388	1.470	-19	-1,4	-102	-6,9
Førtidspension (5.68)	3.420	2.983	3.438	437	14,6	-19	-0,5
Beskæftigelsesordning.(5.98)	475	645	594	-170	-26,4	-119	-20,0
Budgetgaranterede omr. i alt	9.887	9.385	10.065	501	5,3	-178	-1,8
heraf landkommuner							
Erhvervsgrundudd. (3.45)	3	4	7	-1	-31,5	-4	-54,8
Kontanthjælp (5.01)	266	286	286	-20	-6,9	-20	-7,0
Kontanthjælp v. flygtn.(5.04)	79	21	78	58	272,7	1	1,4
Aktiv.kont.hjælpsmodt.(5.05)	164	164	168	0	0,2	-4	-2,4
Førtidspension (5.68)	579	514	579	65	12,6	0	0,0
Beskæftigelsesordning.(5.98)	71	92	102	-21	-22,7	-31	-30,1
Budgetgaranterede omr. i alt	1.163	1.082	1.220	81	7,5	-57	-4,7
heraf bykommuner							
Erhvervsgrundudd. (3.45)	59	56	80	3	4,8	-21	-26,0
Kontanthjælp (5.01)	2.757	3.004	2.781	-247	-8,2	-23	-0,8
Kontanthjælp v. flygtn.(5.04)	1.459	997	1.331	462	46,3	128	9,6
Aktiv.kont.hjælpsmodt.(5.05)	1.204	1.224	1.302	-20	-1,6	-98	-7,5
Førtidspension (5.68)	2.841	2.469	2.860	372	15,1	-19	-0,7
Beskæftigelsesordning.(5.98)	404	553	492	-149	-27,0	-88	-18,0
Budgetgaranterede omr. i alt	8.724	8.304	8.845	421	5,1	-121	-1,4
Kbh. og Frb. Kommuner							
Erhvervsgrundudd. (3.45)	9	8	9	1	11,9	0	-0,9
Kontanthjælp (5.01)	997	1.075	1.041	-79	-7,3	-45	-4,3
Kontanthjælp v. flygtn.(5.04)	324	270	352	54	20,1	-28	-8,0
Aktiv.kont.hjælpsmodt.(5.05)	205	200	274	5	2,4	-69	-25,0
Førtidspension (5.68)	387	338	347	49	14,3	40	11,4
Beskæftigelsesordning.(5.98)	104	119	109	-15	-12,7	-6	-5,2
Budgetgaranterede omr. i alt	2.026	2.011	2.133	15	0,7	-107	-5,0

Kilde: Danmarks Statistik samt beregninger i Indenrigsministeriet.

Noter:

(1) Regnskab 1996 er fremregnet til 1997 pris- og lønniveau med p/l-procenterne vist i bilag 1. Der er ikke foretaget korrektion for opgaveomlægninger. Numrene i parentes refererer til kontonummer i "Det kommunale budget- og regnskabssystem for kommuner og amtskommuner" Der henvises til bilag 21 for en kommunefordelt oversigt over driftsudgifterne til de budgetgaranterede områder under ét.

rørende flygtninge mod henholdsvis -6,9 pct. og -22,7 pct. i landkommunerne.

I forhold til det budgetterede anvendte primærkommunerne knap 0,2 mia. kr. mindre på de budgetgaranterede områder i regnskab 1997, svarende til en vækst på -1,8 pct. Mindreudgifterne er størst på områderne for aktiverede kontanthjælpsmodtagere (0,1 mia. kr.) og beskæftigelsesordninger (0,1 mia. kr.), hvorimod der var merudgifter til kontanthjælp vedrørende flygtninge (godt 0,1 mia. kr.). Landkommunerne har i forhold til det budgetterede mindreudgifter på 57 mio. kr. (-4,7 pct.); disse mindreudgifter kan henføres til områderne for kontanthjælp og beskæftigelsesordninger. Bykommunernes mindreudgifter (121 mio. kr. eller -1,4 pct.) er mere jævnt fordelt på de forskellige budgetgaranterede områder; dog har der været merudgifter til kontanthjælp vedrørende flygtninge på 128 mio. kr., svarende til en vækst på 9,6 pct.

Københavns og Frederiksberg Kommuner har samlede udgifter på de budgetgaranterede områder i regnskab 1997 på 2, mia. kr., hvilket er en realvækst på 0,7 pct. eller 15 mio. kr. i forhold til regnskab 1996. Dette dækker over en vækst i udgifterne til kontanthjælp vedrørende flygtninge (54 mio. kr. eller 20,1 pct.) og førtidspension (49 mio. kr. eller 14,3 pct.). Omvendt har der været mindreudgifter til kontanthjælp (79 mio. kr. eller 7,3 pct.) og beskæftigelsesordninger (15 mio. kr. eller -12,7 pct.).

I forhold til budgettet for 1997 er udgifterne faldet med 107 mio. kr. eller -5,0 pct. Disse mindreudgifter kan henføres til samtlige de budgetgaranterede områder bortset fra førtidspensionsområdet, hvor der har været en positiv vækst på 40 mio. kr. svarende til 11,4 pct.

2.4.3. Børneområdet

I tabel 2.4.4. er vist udviklingen på børneområdet - det vil sige folke-

Tabel 2.4.4: Nettodriftsudgifter på børneområdet ⁽¹⁾							
Mio. kr.	R 1997	R 1996 i 97 p/l	B 1997	Vækst R 96-R97		Vækst B97-R97	
				Mio.kr.	Pct.	Mio.kr.	Pct.
Primærkommuner							
Folkeskolen (3.01-3.12)	23.764	23.408	23.423	357	1,5	341	1,5
-heraf folkeskoler (3.01)	18.464	18.313	18.244	151	0,8	221	1,2
-heraf skolefritidsordn. (3.05)	2.014	1.911	1.964	102	5,4	49	2,5
Dagpleje og daginst.(5.10-5.19)	14.615	13.927	14.262	688	4,9	353	2,5
I alt	38.379	37.335	37.686	1.044	2,8	694	1,8
heraf Landkommuner							
Folkeskolen (3.01-3.12)	4.207	4.167	4.138	40	1,0	69	1,7
-heraf folkeskoler (3.01)	3.329	3.322	3.280	7	0,2	48	1,5
-heraf skolefritidsordn. (3.05)	273	254	254	19	7,3	19	7,5
Dagpleje og daginst.(5.10-5.19)	2.039	1.926	1.920	113	5,9	119	6,2
I alt	6.246	6.093	6.058	153	2,5	188	3,1
heraf Bykommuner							
Folkeskolen (3.01-3.12)	19.558	19.241	19.286	317	1,6	272	1,4
-heraf folkeskoler (3.01)	15.136	14.991	14.963	144	1,0	172	1,2
-heraf skolefritidsordn. (3.05)	1.741	1.657	1.710	84	5,1	30	1,8
Dagpleje og daginst.(5.10-5.19)	12.576	12.001	12.342	575	4,8	233	1,9
I alt	32.133	31.242	31.628	891	2,9	505	1,6
Kbh. og Frb. Kommuner							
Folkeskolen (3.01-3.12)	1.809	1.719	1.755	90	5,3	54	3,1
-heraf folkeskoler (3.01)	1.252	1.172	1.207	80	6,8	46	3,8
-heraf skolefritidsordn. (3.05)	45	38	36	7	19,1	9	24,1
Dagpleje og daginst.(5.10-5.19)	2.300	2.237	2.399	63	2,8	-99	-4,1
I alt	4.109	3.956	4.154	153	3,9	-44	-1,1

Kilde: Danmarks Statistik samt beregninger i Indenrigsministeriet.

Noter: (1) Regnskab 1996 er fremregnet til 1997 pris- og lønniveau med p/l-procenterne vist i bilag 1. Der er ikke foretaget korrektion for opgaveomlægninger. Numrene i parentes refererer til kontonummer i "Det kommunale budget- og regnskabssystem for kommuner og amtskommuner" Der henvises til bilag 21 for en kommunefordelt oversigt over driftsudgifterne til folkeskoler og på børneoplysningsområdet.

skole- og børnepasningsområdet - fra regnskab 1996 og budget 1997 til regnskab 1997.

Primærkommunerne har i regnskab 1997 nettodriftsudgifter på børneområdet på 38,4 mia. kr., hvilket svarer til 35,9 pct. af de samlede nettodriftsudgifter. I forhold til regnskab 1996 er realvæksten i primærkommunernes nettodriftsudgifter på børneområdet på godt 1,0 mia. kr. eller 2,8 pct., hvor væksten har været lidt større i bykommunerne end i landkommunerne. Væksten har været størst på børnepasningsområderne. Således har væksten været knap 0,7 mia. kr. på området for dagpleje og daginstitutioner, svarende til en vækst på 4,9 pct., mens væksten på området for skolefritidsordninger har været 0,1 mia. kr. eller 5,4 pct. Væksten fordeler sig forskelligt mellem henholdsvis by- og landkommunerne. Således har væksten i nettodriftsudgifterne på områderne for henholdsvis dagpleje og daginstitutioner og skolefritidsordninger været 5,9 pct. og 7,3 pct. i landkommunerne og 4,8 pct. og 5,1 pct. i bykommunerne; altså noget højere i landkommunerne. Omvendt har væksten i folkeskoleudgifterne været relativt større i bykommunerne, hvor stigningen har været på 1,0 pct. mod kun 0,2 pct. i landkommunerne. For primærkommunerne under ét har væksten i folkeskoleudgifterne været 0,8 pct.

Børneudgifterne ligger også i forhold til det budgetterede niveau højere i regnskab 1997. Primærkommunerne har under ét anvendt 0,7 mia. kr. mere på børneområdet end budgetteret, svarende til en vækst på 1,8 pct. Landkommunerne overskrider budgetterne på børneområdet med 3,1 pct., mens bykommunerne overskrider med 1,6 pct. Som det fremgår af tabellen, er det især på børnepasningsområderne (henholdsvis dagpleje og daginstitutioner og skolefritidsordninger), der har været overskridelser. For primærkommunerne under ét har merforbruget på henholdsvis dagpleje og daginstitutioner og skolefritidsordninger været 2,5 pct. og 2,5 pct.; for bykommunerne 1,9 pct. og 1,8 pct., mens overskridelserne for landkommunerne på de nævnte områder har været henholdsvis 6,2 pct. og 7,5 pct.

Københavns og Frederiksberg Kommuner har samlet nettodriftsudgifter på børneområdet i regnskab 1997 på 4,1 mia. kr., hvilket er en re-

alvækst på 153 mio. kr. eller 3,9 procent fra regnskab 1996. Ligesom for de øvrige primærkommuner er det både udgifterne til folkeskoler og til børnepasningsområdet, der er steget. Specielt er folkeskoleudgifterne vokset med 80 mio. kr., svarende til en realvækst på 6,8 procent, mens udgifterne til dagpleje og daginstitutioner er vokset med 63 mio. kr. eller 2,8 procent.

I forhold til de budgetterede udgifter ligger Københavns og Frederiksberg Kommuner udgifter til folkeskoler 46 mio. kr. højere, svarende til en vækst på 3,8 procent. Dagpleje og daginstitutionsudgifterne er 99 mio. kr. eller 4,1 procent lavere i regnskabet i forhold til budgettet.

2.4.4. Ældreområdet

I nedenstående tabel 2.4.5. er vist udviklingen på ældreområdet fra regnskab 1996 og budget 1997 til regnskab 1997.

Primærkommunernes samlede udgifter på ældreområdet udgør i regnskab 1997 godt 20,5 mia. kr., hvilket svarer til 19,2 pct. af de samlede nettodriftsudgifter. I forhold til regnskab 1996 er udgifterne realt steget knap 0,2 mia. kr. eller 0,9 pct. Den relative udgiftsvækst for det samlede ældreområde er nogenlunde lige stor i landkommunerne og i bykommunerne. I forhold til regnskab 1996 er udgifterne til plejeforanstaltninger i hjemmet faldet godt 0,2 mia. kr. (-7,3 pct.), mens de reale udgifter til boliger og institutioner for ældre er steget godt 0,4 mia. kr. (2,8 pct.). Udviklingen er mere markant i landkommunerne end i bykommunerne; det ses at faldet i udgifterne til plejeforanstaltninger i hjemmet er 17,8 pct. i landkommunerne mod 4,8 pct. i bykommunerne, mens udgifterne til boliger og institutioner for ældre er steget 5,4 pct. i landkommunerne mod 2,3 pct. i bykommunerne.

Udgiftsudviklingen på ældreområdet følger i øvrigt mønstret fra de foregående år, således at udgiftsstigningen til boliger og institutioner for ældre dækker over en real stigning i nettodriftsudgifter til integrerede plejeordninger (primærkommunerne: 6,8 pct., landkommunerne: 12,0 pct. og bykommunerne: 5,7 pct.) og et fald i nettodriftsudgifter til

institutioner for ældre (primærkommunerne: -7,0 pct., landkommunerne: -11,6 pct. og bykommunerne: -6,1 pct.).

Tabel 2.4.5: Nettodriftsudgifter på ældreområdet ⁽¹⁾							
Mio. kr.	R 1997	R 1996 i 97 p/l	B 1997	Vækst R 96- R97		Vækst B97- Regnskab 1997	
				Mio.kr	Pct.	Mio.kr	Pct.
Primærkommuner							
Pleje i hjemmet (5.02)	2.789	3.010	2.826	-221	-7,3	-37	-1,3
Hjælpmid. og omsorg (5.03)	1.705	1.739	1.590	-34	-2,0	115	7,2
Bol. /Insti. f. ældre (5.29-34)	16.041	15.602	15.850	439	2,8	191	1,2
Ældreområdet i alt	20.535	20.351	20.266	185	0,9	269	1,3
heraf Landkommuner							
Pleje i hjemmet (5.02)	481	585	507	-104	-17,8	-26	-5,2
Hjælpmid. og omsorg (5.03)	279	283	252	-5	-1,7	27	10,7
Bol. /Insti. f. ældre (5.29-34)	2.709	2.571	2.656	138	5,4	53	2,0
Ældreområdet i alt	3.468	3.439	3.414	29	0,8	54	1,6
heraf Bykommuner							
Pleje i hjemmet (5.02)	2.309	2.425	2.319	-117	-4,8	-11	-0,5
Hjælpmid. og omsorg (5.03)	1.426	1.455	1.338	-29	-2,0	88	6,5
Bol. /Insti. f. ældre (5.29-34)	13.332	13.031	13.194	301	2,3	139	1,1
Ældreområdet i alt	17.067	16.911	16.852	156	0,9	216	1,3
Kbh. og Frb. Kommuner							
Pleje i hjemmet (5.02)	1.162	1.151	1.160	10	0,9	1	0,1
Hjælpmid. og omsorg (5.03)	237	258	233	-21	-8,2	3	1,4
Bol. /Insti. f. ældre (5.29-34)	2.301	2.329	2.364	-28	-1,2	-64	-2,7
Ældreområdet i alt	3.699	3.738	3.758	-39	-1,0	-59	-1,6

Kilde: Danmarks Statistik samt beregninger i Indenrigsministeriet.

Noter:

- (1) Regnskab 1996 er fremregnet til 1997 pris- og lønniveau med p/l-procenterne vist i bilag 1. Der er ikke foretaget korrektion for opgaveomlægninger. Numrene i parentes refererer til kontonummer i "Det kommunale budget- og regnskabssystem for kommuner og amtskommuner" Der henvises til bilag 21 for en kommunefordelt oversigt over driftsudgifterne på ældreområdet.

I forhold til budget 1997 har der for primærkommunernes vedkommende været et reelt merforbrug på knap 0,3 mia. kr. eller 1,3 pct. Dette merforbrug har især fundet sted på området for boliger og institutioner for ældre (0,2 mia. kr. eller 1,2 pct.) og på området for hjælpmidler m.v. (0,1 mia. kr. eller 7,2 pct.). Der har været et større mer-

forbrug i landkommunerne end i bykommunerne; således er nettodriftsudgifterne på ældreområdet 1,6 pct. større end forventet i landkommunerne mod 1,3 pct. i bykommunerne.

For Københavns og Frederiksberg Kommuner udgør nettodriftsudgifterne på ældreområdet i regnskab 1997 3,7 mia. kr. Dette er ensbetydende med et reelt fald på 39 mio. kr. eller -1,0 pct. i forhold til regnskab 1996 og 59 mio. kr. eller -1,6 pct. i forhold til budget 1997.

Faldet i udgifterne i forhold til regnskab 1996 kan henføres til områderne for henholdsvis hjælpemidler m.v. (et fald på 21 mio. kr. eller -8,2 pct.) og boliger og institutioner for ældre (et fald på 28 mio. kr. eller -1,2 pct.). Derimod har der været en lille stigning i udgifterne til plejeforanstaltninger i hjemmet på 10 mio. kr. eller 0,9 pct. Der er altså tale om en modsat udvikling i forhold til de øvrige primærkommuner. Faldet i nettodriftsudgifterne i forhold til budget 1997 kan entydigt henføres til området for boliger og institutioner for ældre (et mindreforbrug på 64 mio. kr. eller -2,7 pct.). Dette dækker over et mindreforbrug på institutioner for ældre på 59 mio. kr. (-2,6 pct.), et mindreforbrug på ældreboliger på godt 15 mio. kr. (20,5 pct.), og et merforbrug på integrerede plejeordninger på godt 10 mio. kr. (23,2 pct.).

2.5. De kommunale indtægter

I det følgende er foretaget en gennemgang af de kommunale indtægter i regnskab 1997 opdelt på skatter, tilskud og udligning, renter, låneoptagelse samt likviditetsforbrug. Den kommunale finansieringsstruktur fremgår af tabellerne 2.5.1.1. og 2.5.1.2.

Mio. kr.	Amts-kommuner	Primær-kommuner	Kbh. Kommune	Fr.berg Kommune	Hele landet
Bruttoudg. inkl. moms	79.392	187.296	34.512	5.330	306.530
Skatter	-53.024	-104.138	-18.342	-3.799	-179.303
Generelle tilskud	-11.450	-14.260	-4.019	50	-29.679
Drifts- og anlægsindt.	-13.832	-45.382	-10.021	-1.186	-70.421
Refusioner	-671	-21.204	-3.402	-457	-25.734
Nettorenteindtægter	-126	396	455	2	728
Nettolåneoptagelse	-470	-1.428	-137	-160	-2.195
Finansforskydninger ⁽²⁾	-84	4.303	908	247	5.374
Likviditetsforøgelse ⁽³⁾	264	-5.582	47	-27	-5.298
Indtægter i alt	-79.393	-187.294	-34.511	-5.331	-306.528

Kilde: Danmarks Statistik samt momsoplysninger fra Indenrigsministeriet.

Noter:

- (1) Der henvises til bilag 18 for en kommunefordelt oversigt over finansieringsstrukturen.
- (2) I finansforskydninger indgår differencen mellem bidraget til momsudligningsordningen og momsudgifterne.
- (3) En negativ likviditetsforøgelse svarer til et likviditetsforbrug.

Den kommunale sektor under ét har i regnskab 1997 bruttoudgifter (inkl. moms) på 306,5 mia. kr. Den vigtigste finansieringskilde hertil er skatteindtægterne, der udgør 179,3 mia. kr., svarende til 58,5 pct. af de samlede indtægter. Drifts- og anlægsindtægterne, der udgør 70,4 mia. kr. eller 23,0 pct. af de samlede indtægter, udgør den næstvigtigste finansieringskilde. De generelle tilskud, der udgør 29,7 mia. kr. (9,7 pct. af de samlede indtægter) og refusioner, der andrager 25,7 mia. kr. i regnskab 1997 (8,4 pct. af de samlede indtægter) følger efter som andre vigtige finansieringskilder. Tilsammen bidrager disse indtægter til langt hovedparten af den kommunale finansiering.

I amtskommunerne bidrager skatterne, de generelle tilskud og drifts- og anlægsindtægterne tilsammen med 98,6 pct. af den samlede finansiering. Den vigtigste finansieringskilde er skatterne, der udgør 53,0 mia. kr. eller 66,8 pct. af de samlede indtægter. De generelle tilskud og drifts- og anlægsindtægterne andrager henholdsvis 11,4 mia. kr. og 13,8 mia. kr., svarende til 14,4 pct. og 17,4 pct.

For Københavns og Frederiksberg Kommuner udgør skatterne og drifts- og anlægsindtægterne de vigtigste indtægtskilder. For Københavns Kommunes vedkommende andrager skatterne godt 18,3 mia. kr. (svarende til 53,2 pct. af de samlede indtægter) og drifts- og anlægsindkomsterne 10,0 mia. kr. (svarende til 29,0 pct. af de samlede indtægter). For Frederiksberg Kommune vægter skatterne endnu mere; nemlig 71,3 pct. af de samlede indtægter (godt 5,3 mia. kr.). Drifts- og anlægsindtægterne udgør 1,2 mia. kr. eller 22,3 pct. I Københavns Kommune udgør de generelle tilskud også en vigtig finansieringskilde. Disse udgør i regnskab 1997 godt 4,0 mia. kr. (11,7 pct.), hvorimod de generelle tilskud bidrager marginalt negativt for Frederiksberg Kommunes vedkommende.

Ud af primærkommunernes samlede indtægter på 187,3 mia. kr. udgør skatterne de 104,1 mia. kr. eller 55,6 pct. Denne andel er stort set ens for såvel landkommunerne som bykommunerne. Drifts- og anlægsindtægterne udgør for primærkommunerne under ét 45,4 mia. kr., svarende til godt 24,2 pct. af de samlede indtægter i regnskab 1997. Drifts- og anlægsindtægterne vægter forskelligt i landkommunerne i forhold bykommunerne. I bykommunerne udgør drifts- og anlægsindtægterne 25,1 pct. af de samlede indtægter, mens de i landkommunerne kun udgør 19,0 pct. Derimod vægter de generelle tilskud relativt mere i landkommunerne, hvor de udgør 12,6 pct. af den samlede finansiering. For bykommunerne og primærkommunerne under ét udgør de generelle tilskud henholdsvis knap 6,8 pct. og 7,6 pct. af de samlede udgifter. Refusionerne andrager 21,2 mia. kr. eller 11,3 pct. for samtlige primærkommuner (for land-/bykommunerne henholdsvis 10,4 og 11,5 pct.). For såvel alle primærkommuner under ét som landkommuner og bykommuner udgør likviditetsforbruget 3,0 pct. af den samlede finansiering.

Tabel 2.5.1.2. Finansieringsstrukturen i regnskab 1997 ⁽¹⁾			
Mio. kr.	Landkommuner	Bykommuner	Primærkommuner
Bruttoudg. inkl. moms	26.963	160.332	187.296
Skatter	-15.146	-88.992	-104.138
Generelle tilskud	-3.392	-10.867	-14.260
Drifts- og anlægsindt.	-5.133	-40.249	-45.382
Refusioner	-2.801	-18.402	-21.204
Nettorenteindtægter	5	391	396
Nettolåneoptagelse	-364	-1.063	-1.428
Finansforskydninger ⁽²⁾	687	3.617	4.303
Likviditetsforøgelse ⁽³⁾	-817	-4.765	-5.582
Indtægter i alt	-26.963	-160.331	-187.294

Kilde: Danmarks Statistik samt momsoplysninger fra Indenrigsministeriet.

Noter:

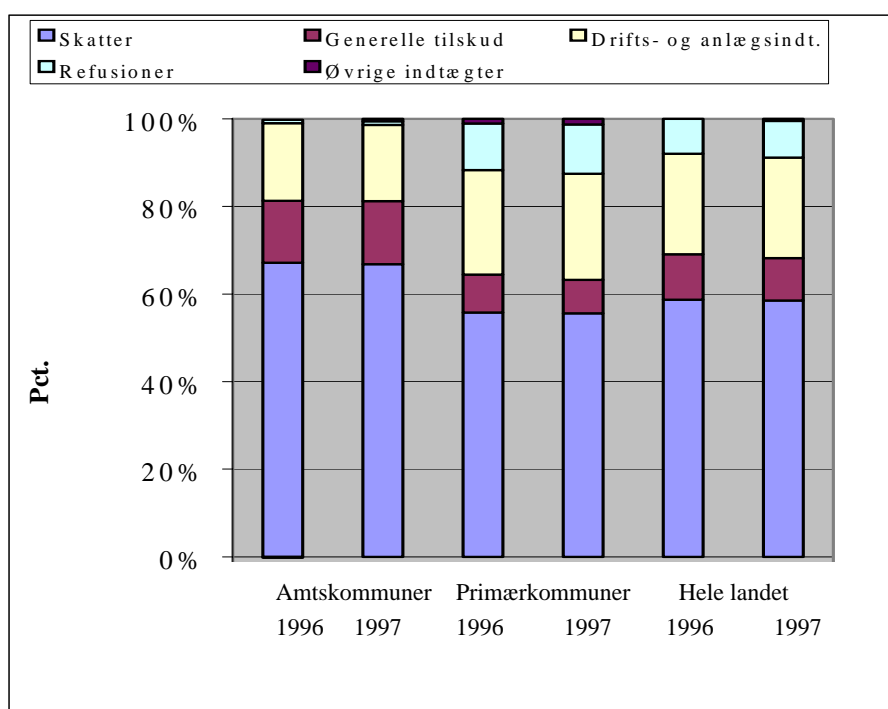
- (1) Der henvises til bilag 18 for en kommunefordelt oversigt over finansieringsstrukturen.
- (2) I finansforskydninger indgår differencen mellem bidraget til momsudligningsordningen og momsudgifterne.
- (3) En negativ likviditetsforøgelse svarer til et likviditetsforbrug.

Sammensætningen af de kommunale indtægter i regnskab 1997 er illustreret i figur 2.5.1. nedenfor og sammenholdt med strukturen i regnskab 1996. I figuren er renteindtægter, låneoptagelse, finansforskydninger og likviditetsforøgelse samlet under betegnelsen 'øvrige indtægter'.

Som det fremgår af figuren, er der ikke nogen større forskel mellem finansieringsstrukturen i de kommunale sektorer i regnskab 1996 og regnskab 1997.

Skatterne udgør i regnskab 1997 en lidt mindre andel af den samlede finansiering i forhold til regnskab 1996. For amtskommunerne udgjorde skatterne i regnskab 1996 67,4 pct. af de samlede indtægter, mens de i regnskab 1997 udgør 66,8 pct. For primærkommunerne er faldet for skattefinansieringsandelen 0,2 procentpoint; nemlig fra 55,8 pct. 55,6 pct. For den kommunale sektor under ét udgør faldet også 0,2 procentpoint (58,7 pct. til 58,5 pct.).

Figur 2.5.1. Finansieringsstrukturen i regnskab 1996 og i regnskab 1997

De generelle tilskud har i regnskab 1997 en lidt større vægt i amtskommunernes finansiering i forhold regnskab 1996 (en stigning på 0,2 pct.-point til 14,4 pct.), mens de for primærkommunernes vedkommende er faldet fra at udgøre 8,6 pct. af den samlede finansiering i regnskab 1996 til 7,6 pct. i regnskab 1997. For den samlede kommunale sektor udgør de generelle tilskud i regnskab 1997 9,7 pct. mod 10,4 pct. i regnskab 1996, mens drifts- og anlægsindtægterne udgør 23,0 pct. i såvel regnskab 1996 som regnskab 1997. Dette dækker dog over modsatrettede bevægelser i de kommunale sektorer. For amtskommunerne er der tale om et lille fald på 0,4 pct.-point til 17,4 pct. i regnskab 1997 og for primærkommunerne om en lille stigning på 0,3 pct.-point til 24,2 pct. i regnskab 1997. Refusionernes andel af pri-

mærkommunernes finansiering er steget fra 10,6 pct. i regnskab 1996 til 11,3 pct. i regnskab 1997; for den kommunale sektor under ét udgør stigningen 0,5 pct.-point til 8,4 pct. i regnskab 1997. Refusionernes vægt i amtskommunernes finansieringsstruktur er uændret 0,8 pct. i regnskab 1997.

2.5.1. Skatter

De kommunale skatteindtægter andrager i regnskab 1997 179,3 mia. kr. Skatteindtægterne fordelt efter skattetyper fremgår af nedenstående tabellerne 2.5.2.1. og 2.5.2.2. (for en specifikation af skatterne i regnskab 1996 og budget 1997 henvises til bilagene 10 og 13).

Som det fremgår af tabel 2.5.2.1., udgør indkomstskatterne for den kommunale sektor under ét 162,1 mia. kr., svarende til 90,4 pct. af samtlige skatteindtægter, mens ejendomsskatterne ('grundskyld' og 'andre ejendomsskatter') udgør 11,4 mia. kr. eller 6,4 pct. af de samlede skatteindtægter i regnskab 1997.

For amtskommunerne udgør forskudsbeløbet af indkomstskatter i regnskab 1997 49,9 mia. kr., svarende til 94,2 pct. af de samlede skatteindtægter; således vægter forskudsbeløbene mest i amtskommunerne. I forhold til regnskab 1996 er der tale om en stigning i de amtskommunale forskudsbeløb på 3,4 mia. kr. eller 7,3 pct. (løbende priser). Stigningen skyldes dels, at den gennemsnitlige amtskommunale udskrivningsprocent er steget fra 10,54 pct. i 1996 til 10,92 i 1997, dels at udskrivningsgrundlaget er steget knap 15,9 mia. kr. eller 3,6 pct.

Den amtskommunale sektor har en positiv afregning af forskelsbeløb vedrørende 1995 i 1997 på 58 mio. kr., afregningen vedrørende tidligere år udgør en udgift på blot 1 mio. kr. Afregning af ikke inddrevne indkomstskatterestancer er i regnskab 1997 en udgift for den amts-

kommunale sektor på 174 mio. kr., mens indtægterne fra inddrevne indkomstskatrestancer udgør 117 mio. kr. i regnskab 1997.

Tabel 2.5.2.1. Den kommunale sektors skatteindtægter i regnskab 1997

Mio. kr.	Amts-kommuner	Primær-kommuner	Kbh. Kommune	Fr.berg Kommune	Hele landet
Forskudsbeløb	-49.932	-93.029	-15.608	-3.503	-162.072
Afregning vedr. 1995	-58	-2.294	19	2	-2.331
Komm. andel af ind-driv. indk.skat.rest.	-117	-231	-54	-10	-412
Afregn. indk.skatte-restancer	174	355	65	23	617
Afregn. vedr. tidl. år	1	-23	36	8	23
Forsk.beløb af pens.ordn.	0	-1.350	-108	-30	-1.488
Selskabsskat	0	-2.038	-602	-47	-2.686
Grundskyld	-3.352	-4.254	-1.183	-172	-8.960
Andre ejendomsskat.	-125	-1.318	-914	-75	-2.432
Øvr. skatter/afgifter	-4	-147	-26	-6	-183
Afregn. skrå skattel.	389	190	32	10	621
Skatter i alt	-53.024	-104.138	-18.342	-3.799	-179.303

Kilde: Danmarks Statistik.

Provenuet fra grundskyld udgør i regnskab 1997 3,35 mia. kr. for den amtskommunale sektor mod 3,1 mia. kr. i regnskab 1996. Stigningen i andre ejendomsskatter, som består af dækningsafgifter, udgør i regnskab 1997 125 mio. kr. Den amtskommunale medfinansiering af det skrå skatte loft udgør i regnskab 1997 389 mio. kr. I regnskab 1996 udgør medfinansieringen 228 mio. kr. Stigningen skyldes alene, at den gennemsnitlige amtskommunale udskrivningsprocent steg fra 10,54 til 10,92 procent fra 1996 til 1997.

For Københavns Kommune udgør forskudsbeløbene af indkomstskat i regnskab 1997 15,6 mia. kr., hvilket er en stigning i forhold til 1996 på knap 0,6 mia. kr. For Frederiksberg Kommune udgør forskudsbeløbene 3,5 mia. kr., svarende til en stigning i forhold til 1996 på 0,2 mia. kr. Samlet set har Københavns Kommune en negativ afregning af

forskelsbeløb for 1995 og tidligere år samt indkomstskatterestancer på 66 mio. kr. Det tilsvarende beløb for Frederiksberg Kommune er 23 mio. kr.

Københavns Kommunes provenu fra selskabsskatter udgør 0,6 mia. kr., og provenuet fra øvrige skatter (inkl. forskudsbeløb af afgifter på pensionsordninger) andrager 134 mio. kr. For Frederiksberg Kommune udgør de tilsvarende indtægter henholdsvis 47 mio. kr. og 36 mio. kr.

Provenuet fra grundskyld udgør i regnskab 1997 knap 1,2 mia. kr. for Københavns Kommune, svarende til en stigning på godt 150 mio. kr. i forhold til regnskab 1996 (målt i løbende priser). Denne stigning i provenuet skyldes udelukkende en vækst i grundpriserne, da grundskyldspromillen er uændret. For Frederiksberg Kommune er grundskylden steget fra 149 mio. kr. til 172 mio. kr. Denne vækst er sket på trods af, at grundskyldspromillen i perioden er nedsat fra 28 promille til 27 promille.

I 'andre ejendomsskatter' indgår ud over dækningsafgifter også det særlige brandbidrag for Københavns og Frederiksberg Kommuner. Andre ejendomsskatter udgør for de to kommuner henholdsvis 914 mio. kr. og 75 mio. kr. i regnskab 1997.

De to kommuner har i regnskab 1997 udgifter til medfinansiering af det skrå skatteloft på henholdsvis 32 mio. kr. for Københavns Kommune og 10 mio. kr. for Frederiksberg Kommune; en udgift, de ikke havde i regnskab 1996.

Primærkommunernes indtægter fra forskudsbeløb af indkomstskatter udgør i regnskab 1997 93,0 mia. kr., svarende til 89,3 pct. af de samlede skatteindtægter. Forskudsbeløbene vægter lidt forskelligt i henholdsvis landkommunerne og bykommunerne. Således udgør de i landkommunerne 90,1 pct. af de samlede skatteindtægter, mens de i bykommunerne udgør 89,2 pct. I forhold til regnskab 1996 er der for samtlige primærkommuner tale om en vækst på ca. 4,5 mia. kr. Denne stigning skyldes dels, at den gennemsnitlige primærkommunale ud-

skrivningsprocent steg fra 19,88 pct. i 1996 til 20,22 pct. i 1997, dels at udskrivningsgrundlaget steg med 14,8 mia. kr. eller 3,3 pct. fra 1996 til 1997.

Tabel 2.5.2.2. Den kommunale sektors skatteindtægter i regnskab 1997			
Mio. kr.	Landkommuner	Bykommuner	Primærkommuner
Forskudsbeløb	-13.641	-79.388	-93.029
Afregning vedr. 1995	-535	-1.760	-2.294
Komm. andel af ind- drv. indk.skat.rest.	-38	-193	-231
Afregn. indk.skatte- restancer	60	295	355
Afregn. vedr. tidl. år	-25	2	-23
Forsk.beløb af pens.ordn.	-168	-1.181	-1.350
Selskabsskat	-170	-1.868	-2.038
Grundskyld	-614	-3.639	-4.254
Andre ejendomsskat.	-27	-1.291	-1.318
Øvr. skatter/afgifter	-10	-138	-147
Afregn. skrå skattel.	22	168	190
Skatter i alt	-15.146	-88.992	-104.138

Kilde: Danmarks Statistik.

Samlet set har primærkommunerne en positiv afregning af forskelsbeløb for 1995 og tidligere år samt indkomstskatterestancer på 2,2 mia. kr. Afregning vedrørende 1995 vægter relativt meget i landkommunerne; denne afregning udgør godt 3,5 pct. af de samlede skatteindtægter mod 2,0 pct. i bykommunerne.

Selskabsskatterne udgør for primærkommunerne i regnskab 1997 godt 2,0 mia. kr. mod 1,6 mia. kr. i 1996. Selskabsskatterne udgør 2,1 pct. af de samlede skatteindtægter i bykommunerne mod 1,1 pct. i landkommunerne.

Grundskylden andrager knap 4,3 mia. kr. for primærkommunerne, svarende til 4,1 pct. af de samlede skatteindtægter (ens for såvel landkommunerne som bykommunerne). I forhold til regnskab 1996 er der tale om en vækst på 0,4 mia. kr., dækkende over dels en vækst i den

gennemsnitlige primærkommunale grundskyldspromille fra 11,80 promille i 1996 til 12,06 promille i 1997, og dels en stigning i grundværdierne på 23,3 mia. kr. 'Andre ejendomsskatter' udgør 1,3 mia. kr. og tilfalder stort set kun bykommunerne.

Den primærkommunale medfinansiering af det skrå skatteloft udgør i regnskab 1997 190 mio. kr., hvilket er en stigning i løbende priser på 130 mio. kr. eller 216,7 pct. i forhold til regnskab 1996. For primærkommunerne er antallet af kommuner, der medfinansierer nedslaget, steget fra 130 i 1996 til 196 i 1997. Den gennemsnitlige udskrivningsprocent steg med 0,34 procentpoint til 20,22 i 1997.

2.5.2 Tilskud og udligning

I regnskab 1997 udgør nettoindtægterne fra tilskud og udligning 29,7 mia. kr. for den kommunale sektor under ét, hvilket er et fald på ca. 0,5 mia. kr. i forhold til regnskab 1996 (målt i løbende priser).

Amtskommunerne har under ét i 1997 nettoindtægter fra tilskud og udligning på knap 11,5 mia. kr., svarende til en vækst på godt 0,7 mia. kr. eller 6,7 pct. i forhold til regnskab 1996. Primærkommunerne har i regnskab 1997 nettoindtægter på knap 14,3 mia. kr., hvilket i løbende priser er knap 1,1 mia. kr. mindre i forhold til regnskab 1996. Faldet skyldes især DUT-reguleringen vedrørende omlægningen af jobtræningen. Også Københavns Kommune oplever en nedgang i nettoindtægterne fra tilskud og udligning i regnskab 1997 i forhold til regnskab 1996. Nettoindtægterne på 4,0 mia. kr. i 1997 er således 143 mio. kr. mindre end i regnskab 1996. Frederiksberg Kommune har tilsvarende større nettoudgifter på ca. 8 mio. kr. i forhold til regnskab 1996.

2.5.3 Renter

Af nedenstående tabel fremgår henholdsvis renteudgifter og -indtæg-

ter i de kommunale sektorer i regnskab 1997.

Tabel 2.5.3: Renter i regnskab 1997					
Mio. kr.	Amts-kommuner	Primær-kommuner	Kbh. Kommune	Fr.berg Kommune	Hele landet
Renteudgifter	291	1.947	717	70	3.024
Renteindtægter	-417	-1.550	-261	-68	-2.297
Nettorenteudgifter	-126	396	455	2	728

For den kommunale sektor under ét udgør renteudgifterne godt 3,0 mia. kr., mens renteindtægterne udgør knap 2,3 mia. kr. Således er den samlede kommunale sektors nettorenteudgifter i regnskab 1997 godt 0,7 mia. kr. I forhold til budget 1997 er det 42 mio. kr. mindre.

Amtskommunerne har haft nettorenteindtægter på 126 mio. kr. dækkende over bruttorenteudgifter på 291 mio. kr. og bruttorenteindtægter på 417 mio. kr. Amtskommunerne havde for 1997 budgetteret med nettorenteindtægter på 87 mio. kr.; merindtægterne skyldes, at bruttorenteindtægterne er 100 mio. kr. større end budgetteret.

Københavns Kommune har haft nettorenteudgifter på 455 mio. kr. i regnskab 1997 fordelt med 717 mio. kr. i bruttorenteudgifter og 261 mio. kr. i renteindtægter. Nettorenteudgifterne var budgetteret 56 mio. kr. højere. Frederiksberg Kommunes nettorenteindtægter er 2 mio. kr. i regnskab 1997 fordelt med 70 mio. kr. i bruttoudgifter og 68 mio. kr. i bruttoindtægter. Frederiksberg Kommune havde for 1997 budgetteret med nettorenteindtægter på 12 mio. kr.

Primærkommunerne har i 1997 haft nettorenteudgifter på 396 mio. kr., hvor der var budgetteret med 358 mio. kr. De større nettorenteudgifter skyldes, at bruttorenteudgifterne i regnskabet er 235 mio. kr. større end i budgettet, mens bruttorenteindtægterne er steget 195 mio. kr. fra budget til regnskab.

2.5.4. Låneoptagelse

I tabel 2.5.4. er vist den kommunale låneoptagelse og -afdrag i regnskab 1997.

Tabel 2.5.4: Låneoptagelse- og afdrag					
Mio. kr.	Amts-kommuner	Primær-kommuner	Kbh. Kommune	Fr.berg Kommune	Hele landet
Optagne lån	-995	-7.004	-1.571	-225	-9.796
Afdrag på lån	526	5.576	1.434	65	7.601
Nettolåneoptagelse	-470	-1.428	-137	-160	-2.195

Anm.: En positiv nettolåneoptagelse svarer til et nettolåneafdrag

Den kommunale sektor under ét har i regnskab 1997 nettooptaget lån for 2,2 mia. kr. Dette dækker over en optagelse af lån (brutto) på 9,8 mia. kr. samt afdrag på lån (brutto) på 7,6 mia. kr. I forhold til budget 1997 er nettolåneoptagelsen 0,6 mia. kr. større, da der kun var budgetteret med en nettolåneoptagelse på 1,5 mia. kr. Det er såvel låneoptagelsen som låneafdragene, der overstiger det budgetterede. Det samlede budgetterede låneafdrag var i budgettet 3,9 mia. kr., mens den samlede låneoptagelse var budgetteret til 5,4 mia. kr.

I forhold til budget 1997 har amtskommunerne haft en større nettolåneoptagelse på knap 100 mio. kr. Dette skyldes dels, at bruttolåneoptagelsen på 995 mio. kr. er 63 mio. kr. større end budgetteret og dels, at bruttolåneafdragene på 526 mio. kr. er 34 mio. kr. mindre end budgetteret.

Københavns Kommune har nettolåneoptagelse på 137 mio. kr. i regnskab 1997 fordelt med knap 1,6 mia. kr. i optagne lån og godt 1,4 mia. kr. i afdrag. Samlet er Københavns Kommunes nettolåneoptagelse i regnskab 1997 21 mio. kr. mindre end budgetteret med. Frederiksberg Kommune optog lån for 187 mio. kr. og havde afdrag på lån for 65 mio. kr.; således var Frederiksberg Kommunes nettolåneoptagelse 64 mio. kr. mindre end forventet.

Primærkommunernes bruttolåneoptagelse i 1997 udgør godt 6,8 mia. kr., hvor der var budgetteret med knap 3,1 mia. kr. Afdrag på lån udgør i regnskab 1997 knap 5,6 mia. kr., hvor der i budget 1997 var regnet med knap 2,3 mia. kr. Samlet set udgør primærkommunernes nettolåneoptagelse i 1997 knap 1,3 mia. kr., hvor der i budgettet var regnet med knap 0,8 mia. kr.

2.5.5. Likviditetsforbrug

Den kommunale sektors likviditetsforbrug- og forøgelse i regnskab 1997 fremgår af nedenstående tabel 2.5.5.

Tabel 2.5.5: Likviditetsforbrug- og forøgelse					
Mio. kr.	Amts-kommuner	Primær-kommuner	Kbh. Kommune	Fr.berg Kommune	Hele landet
Likviditetsforbrug	-311	-6.012	0	-27	-6.350
Likviditetsforøgelse	575	430	47	0	1.052
Nettolikviditetsforbrug	264	-5.582	47	-27	-5.298

Anm.: Et positivt likviditetsforbrug svarer til en likviditetsforøgelse.

For den kommunale sektor under ét udgør forbruget af likvider i regnskab 1997 knap 6,4 mia. kr., mens forøgelsen i likviderne andrager knap 1,1 mia. kr. Således udgør nettolikviditetsforbruget for den samlede kommunale sektor i 1997 5,3 mia. kr., hvor der var budgetteret med et nettolikviditetsforbrug på 3,6 mia. kr., dækkende over et likviditetsforbrug på 4,2 mia. kr. og en likviditetsforøgelse på 0,6 mia. kr.

Amtskommunerne har i regnskab 1997 haft et likviditetsforbrug på 0,3 mia. kr. og en likviditetsforøgelse på knap 0,6 mia. kr., svarende til at den amtskommunale sektor under ét har haft en likviditetsforøgelse på knap 0,3 mia. kr. Der var budgetteret med en samlet likviditetsforøgelse på 51 mio. kr.

Københavns Kommune har en nettolikviditetforøgelse på henholdsvis 47 mio. kr. i regnskab 1997 mod et budgetteret likviditetsforbrug på 1,1 mia. kr. Frederiksberg Kommunes nettolikviditetsforbrug udgør 27 mio. kr. mod de budgetterede 21 mio. kr.

Primærkommunernes likviditetsforbrug og likviditetsforøgelse udgør henholdsvis 6,0 mia. kr. og godt 0,4 mia. kr. i regnskab 1997, således at der samlet er tale om et likviditetsforbrug på knap 5,6 mia. kr. mod et budgetterede likviditetsforbrug på godt 2,4 mia. kr. Det større nettolikviditetsforbrug kan entydigt forklares ved et større bruttolikviditetsforbrug, der i budgettet var sat til knap 2,9 mia. kr.

2.6. Personaleforbrug

Kommunerne og amtskommuner indberetter hvert år til Indenrigsministeriet deres personaleforbrug i regnskabet. Tilsvarende indberettes det budgetterede personaleforbrug til Danmarks Statistik. En opgørelse over kommunernes regnskabsførte og budgetterede personaleforbrug fremgår af bilag 6.

Den kommunale sektor under ét havde i regnskab 1997 et samlet personaleforbrug på 503.125 personer omregnet til fuldtidsbeskæftigede (inkl. personer i jobtræning). Det svarer til en stigning på godt 4.100 personer eller 0,8 pct. i forhold til det budgetterede personaleforbrug. I forhold til regnskab 1996 er personaleforbruget vokset med godt 8.200 personer svarende til en stigning på 1,7 procent.

Amtskommunernes personaleforbrug udgør i regnskab 1997 128.121 personer, hvilket er knap 1.400 personer flere end forventet på budgetteringstidspunktet. Det er et fald i forhold til regnskab 1996 på godt 900 personer eller 0,7 procent.

Det primærkommunale personaleforbrug er steget med knap 6.300 personer fra regnskab 1996 til regnskab 1997 svarende til 2,0 procent. Det faktiske personaleforbrug ligger ca. 3.000 personer over det budgetterede niveau (0,9 pct.).

Københavns og Frederiksberg Kommuner personaleforbrug udgør henholdsvis 44.300 og 6.554 personer i regnskab 1997. Der har for Københavns Kommune været en stigning i forhold til regnskab 1996 2.600 personer svarende til en vækst på 6,2 pct., mens Frederiksberg Kommune har haft en vækst på 4,4 pct. eller knap 280 personer. Københavns Kommune har et stort set uændret personaleforbrug i forhold til de budgetterede, mens Frederiksberg Kommune har haft et fald på ca. 250 eller 3,7 pct. fra budget 1997.

3. Særlige undersøgelser

Dette afsnit omhandler tre særlige undersøgelser. Det drejer sig om de kommunale fællesskabers økonomi baseret på budgetterne for 1998, om udviklingen i kommunernes udgifter til sygedagpenge og en analyse af kommunernes og amtskommunernes udgiftsbehov.

3.1 De kommunale fællesskaber

Indenrigsministeriet iværksatte ultimo 1997 en spørgeskemaundersøgelse vedrørende samtlige kommunale fællesskaber, der er godkendt efter § 60 i lov om kommunernes styrelse. Undersøgelsen indebar, at fællesskaberne skulle indsende en række summariske oplysninger om deres budgetter for 1998 til Indenrigsministeriet.

Indenrigsministeriet bad i undersøgelsen om oplysninger vedr. fællesskabernes udgifter og indtægter fordelt på henholdsvis drifts- og anlægsvirksomhed. Herudover skulle der indsendes oplysninger om fællesskabernes formål, deltagende (amts)kommuner samt det budgettede personaleforbrug.

Baggrunden for undersøgelsen er bl.a., at Indenrigsministeriet har en interesse i disse oplysninger til brug for en belysning af omfanget af den kommunale opgaveløsning, som finder sted i de kommunale fællesskaber; bl.a. i forbindelse med Opgavekommissionens arbejde vedrørende opgavefordelingen mellem staten, amtskommunerne og kommunerne.

I det følgende belyses først de kommunale fællesskaber fordelt efter antal og formål. Dernæst fokuseres der på fællesskabernes økonomi i relation til deres udgifter og indtægter fordelt efter henholdsvis drifts- og anlægsvirksomhed. Herefter ses der på personaleforbruget i fællesskaberne, inden fokus flyttes til problematikken om, hvorvidt fællesskaberne er optaget i de (amts)kommunale budgetter og regnskaber.

Formål

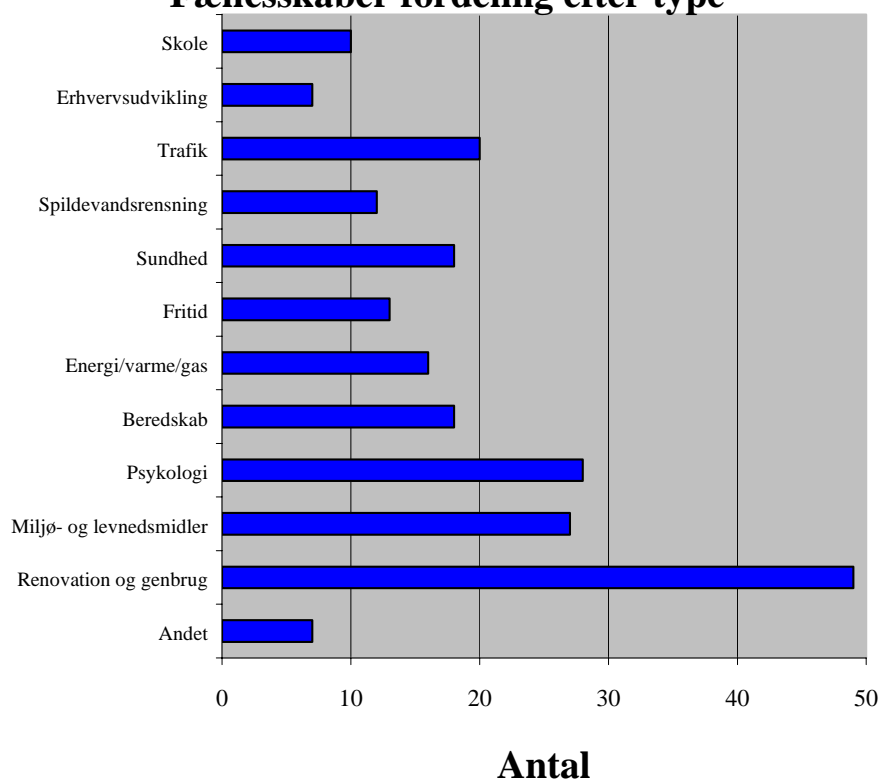
I undersøgelsen indgår der i alt 225 kommunale fællesskaber, der fordeles sig efter formål således:

Formål	Antal
Skole	10
Erhvervsudvikling	7
Trafik	20
Spildevandsrensning	12
Sundhed	18
Fritid	13
Energi/gas/varme	16
Beredskab	18
Psykologi	28
Miljø- og levnedsmidler	27
Renovation og genbrug	49
Andet	7
Fællesskaber i alt	225

"Andet" dækker over	Antal
Vaskeri	2
Medicingrossist	1
Vandværk	1
Edb-rådgivning	1
Rådgivning	1
Beskæft. af unge arbejdsløse	1

Som det fremgår af ovenstående udgør kategorien ”renovation og genbrug” antalmæssigt den største gruppe af fællesskaber; 21,8 pct. af de kommunale fællesskaber ligger inden for denne kategori. Næststørste kategori er ”psykologi”, der overvejende grad består af pædagogisk psykologisk rådgivning. Denne kategori udgør 12,4 pct. af de kommunale fællesskaber efterfulgt af ”miljø- og levnedsmidler”, der udgør 12,0 pct.

Figur 3.1.
Fællesskaber fordeling efter type

Fællesskabernes økonomi

Af nedenstående tabel 3.1.1 fremgår de kommunale fællesskabers udgifter og indtægter fordelt efter formål.

Tabel 3.1.1	Drifts-		Netto- drifts- udgifter	Anlægs-		Nettoan- lægs- udgifter	Netto- drifts- og anlægs- udgifter
	udgifter	indtægter		udgifter	ind- tægter		
	(1.000 kr.)	(1.000 kr.)	(1.000 kr.)	(1.000 kr.)	(1.000 kr.)	(1.000 kr.)	(1.000 kr.)
skole	41.784	20.259	21.525	175	0	175	21.700
erh.v.udv.	25.618	26.313	-695	6	0	6	-689
trafik	1.627.124	1.147.997	479.127	1.316	0	1.316	480.443
spildevand	300.622	41.489	259.133	215.252	1.946	213.306	472.439
sundhed	42.052	18.421	23.630	0	0	0	23.630
fritid	89.627	15.860	73.768	3.970	0	3.970	77.738
energi	6.673.824	9.383.248	-2.709.425	739.348	120.974	618.374	-2.091.051
beredskab	65.210	10.928	54.282	0	0	0	54.282
psykologi	928.507	40.661	52.189	0	0	0	52.189
miljø	338.731	276.556	62.174	16.430	5.490	10.940	73.114
renovation	1.732.397	1.972.226	-239.830	774.803	1.196	773.607	533.777
andet	140.310	136.859	3.451	5.545	0	5.545	8.996
I alt	11.170.148	13.090.817	-1.920.670	1.756.845	129.606	1.627.239	-293.431

De kommunale fællesskaber under ét budgetterer for 1998 med bruttodriftsudgifter på knap 11,2 mia. kr. og bruttodriftsindtægter på knap 13,1 mia. kr., hvilket svarer til en samlet nettodriftsindtægt på ca. 1,9 mia. kr.

Den samlede kommunale sektor under ét budgetterer i 1998 med bruttodriftsudgifter på ca. 292,2 mia. kr. Således udgør de budgetterede bruttodriftsudgifter i fællesskaberne ca. 3,8 pct. i forhold til de samlede budgetterede bruttodriftsudgifter i den kommunale sektor under ét. Den samlede kommunale sektors budgetterede bruttodriftsindtægter for 1998 beløber sig til 64,3 mia. kr. Således udgør bruttodriftsindtægterne i 'fællesskabssektoren' ca. 20,4 pct. af den samlede kommunale sektors. Det skal dog bemærkes, at det for nogle kommunale fællesskaber gælder, at deres budget er indberettet som en del af en (amts)kommunes budget, mens dette ikke er tilfældet for andre fællesskaber, jævnfør senere. Som det fremgår af ovenstående tabel

3.1.1., kan størsteparten af driftsindtægterne henføres til først og fremmest 'energi/varme/gas' og i mindre grad til 'renovation og genbrug'. Netop på grund af disse kategorier udviser de fælleskommunale selskaber under ét nettodriftsindtægter på 1,9 mia. kr., hvorimod den samlede kommunale sektor budgetterer med nettodriftsudgifter på 200,7 mia. kr. Det er især naturgasselskaberne under kategorien 'energi/varme/gas', der budgetterer med store nettodriftsindtægter. Når naturgasselskaberne budgetterer med store nettodriftsindtægter, skyldes det først og fremmest, at de i 1998 budgetterer med store afdrag på lån samt med store renteudgifter.

På anlægssiden budgetterer fællesskaberne med udgifter for knap 1,8 mia. kr. og indtægter for ca. 130 mio. kr., hvilket svarer til budgetterede nettoanlægsudgifter på godt 1,6 mia. kr. Til sammenligning budgetterede den samlede kommunale sektor for 1998 med nettoanlægsudgifter på godt 10,6 mia. kr. Igen skal man være opmærksom på det forhold, at nogle fællesskaber er optaget som en del af en (amts)kommunes budget og derfor optræder som en del af 'den samlede kommunale sektor', mens andre fællesskaber ikke gør det.

Sammenlagt budgetterer de kommunale fællesskaber i 1998 med nettodrifts- og anlægsindtægter på godt 293 mio. kr. Igen kan dette forklares ved kategorien 'energi/varme/gas' med naturgasselskaberne, der har budgetteret med nettodrifts- og anlægsindtægter for ca. 2,1 mia. kr. Hvis der bortses fra denne kategori, har de øvrige fællesskaber for 1998 budgetteret med nettodrifts- og anlægsudgifter for ca. 1,8 mia. kr.

Driftsvirksomhed

Som nævnt udgør driftsudgifterne for fællesskaberne i alt knap 11,2 mia. kr., jf. tabel 3.1.1. Ligeledes fremgår det, at navnlig 3 kategorier vægter meget her. Først og fremmest er det området 'energi/varme/gas' der har driftsudgifter for knap 6,7 mia. kr. svarende til godt 59,7 pct. af de samlede driftsudgifter. Områderne 'renovation og genbrug' og 'trafik' har driftsudgifter for henholdsvis 1,7 mia. kr. og 1,6 mia. kr. svarende til henholdsvis 15,5 pct. og 14,6 pct. af de samle-

de driftsudgifter. Tilsammen udgør disse tre områder altså knap 90 pct. af de kommunale fællesskabers bruttodriftsudgifter.

Set under ét budgetterer de kommunale fællesskaber i 1998 med driftsindtægter på ca. 13,1 mia. kr. På indtægtssiden tegner der sig det samme billede, som på udgiftssiden; nemlig at de tre ovennævnte områder vægter forholdsmæssigt meget. Området 'energi/varme/gas' udgør med budgetterede indtægter på knap 9,4 mia. kr. ca. 71,7 pct. af de samlede kommunale fællesskabers budgetterede driftsindtægter. Områderne 'renovation og genbrug' og 'trafik' har driftsindtægter for henholdsvis 2,0 mia. kr. og 1,1 mia. kr svarende til henholdsvis 15,1 pct. og 8,8 pct. af de samlede driftsindtægter. Til sammen udgør disse tre områder altså mere end 95 pct. af de kommunale fællesskabers bruttodriftsindtægter.

I alt budgetterer fællesskaberne for 1998 med nettodriftsindtægter på ca. 1,9 mia. kr. Dette skyldes alene, at området 'energi/varme/gas' har budgetteret med nettodriftsindtægter på 2,7 mia. kr. En stor del af disse nettodriftsindtægter kan henføres til naturgasselskaberne. Udover dette område er det kun områderne 'trafik' og 'renovation og genbrug', der budgetterer med nettodriftsindtægter. Alle de øvrige områder har budgetteret med nettodriftsudgifter, der tilsammen beløber sig til godt 1 mia. kr.

Anlægsvirksomhed

På anlægssiden er der ligesom på driftssiden en stor udgiftsspredning de forskellige områder imellem, selv om der gennemgående er tale om relativt anlægstunge områder. I alt budgetterer de kommunale fællesskaber for 1998 med anlægsudgifter for knap 1,8 mia. kr. Igen er der to til tre områder, der vægter meget i det samlede billede. Områderne 'renovation og genbrug' og 'energi/varme/gas' har budgetteret med anlægsudgifter på henholdsvis 775 mio. kr. og 739 mio. kr. Dette svarer til, at disse områder udgør henholdsvis 44,1 pct. og 42,1 pct. af de samlede budgetterede bruttoanlægsudgifter i de kommunale fællesskaber. Et tredje område, hvor der er budgetteret med relativt store anlægsudgifter, er spildevandsområdet. Her er der budgetteret med

anlægsudgifter for i alt ca. 215 mio. kr. Tilsammen tegner de tre ovennævnte områder sig for ca. 98,4 pct. af de samlede budgetterede bruttoanlægsudgifter i de kommunale fællesskaber. Omvendt har områderne 'erhvervsudvikling', 'sundhed', 'beredskab' og 'psykologi' budgetteret med minimale eller slet ingen anlægsvirksomhed.

'Energi/varme/gas'-området udgør med 121 mio. kr. mere end 93 pct. af de samlede budgetterede anlægsindtægter, der for samtlige fællesskaber er skønnet til knap 130 mio. kr. i 1998. Dette område har for 1998 budgetteret med nettoanlægsudgifter på i alt godt 618 mio. kr. eller ca. 38,0 pct. af de samlede nettoanlægsudgifter i 1998. Området 'miljø- og levnedsmidler' har budgetteret med nettoanlægsudgifter for ca. 10,9 mio. kr. dækkende over udgifter på 16,4 mio. kr. og indtægter på 5,5 mio. kr. Anlægsindtægterne på 5,5 mio. kr. kan henføres til to fællesskaber, der har budgetteret med henholdsvis 2,7 mio. kr. og 2,8 mio. kr. De resterende 25 fællesskaber i denne kategori har budgetteret med 0 i anlægsindtægter.

Personaleforbrug

Den kommunale sektor under ét har for 1998 budgetteret med et samlet personaleforbrug (omregnet til fuldtidsansatte) på 508.510 personer. Dette tal er ikke korrigeret for personer i jobtræning og puljejob.

De fælleskommunale virksomheder har under ét skønnet det samlede personaleforbrug i 1998 til ca. 5.096 fuldtidsansatte personer svarende til ca. 1 pct. af den samlede kommunale sektor, jf. tabel 3.1.2. Dette tal dækker over et personaleforbrug på ca. 1.328,7 fuldtidsansatte i kategorien 'energi/varme/gas' og ca. 1.320,9 fuldtidsansatte i kategorien 'renovation og genbrug'. Disse to områder står for henholdsvis 26,1 pct. og 25,9 pct. af det samlede personaleforbrug i de kommunale fællesskaber. Miljø- og levnedsmiddelområdet står med et budgetteret personaleforbrug i 1998 på knap 800 fuldtidsansatte personer (svarende til 15,7 pct. af samtlige) for det tredje-mest personaleforbrugende fælleskommunale område.

<u>Tabel 3.1.2.</u>	Personaleforbrug (fuldtidsb.)	i procent af samtlige	Heraf admin.	i procent af samtlige
skole	131,0	2,6	3,5	0,3
erhvervsudv.	40,6	0,8	11,2	1,1
trafik	248,3	4,9	110,5	10,7
spildevand	237,0	4,7	15,2	1,5
sundhed	115,5	2,3	6,2	0,6
fritid	204,9	4,0	64,3	6,2
energi	1.328,7	26,1	380,6	36,8
beredskab	120,8	2,4	17,9	1,7
psykologi	248,4	4,9	22,5	2,2
miljø	799,4	15,7	99,2	9,6
renovation	1.320,9	25,9	270,1	26,1
andet	301,0	5,9	34,3	3,3
<u>I alt</u>	5.096,4	100,0	1.035,5	100,0

Omvendt er der på det fælleskommunale område kun afsat godt 40 fuldtidsstillinger til erhvervsudvikling, godt 115 fuldtidsstillinger til sundhedsområdet og ca. 121 fuldtidsstillinger på beredsskabsområdet.

Gennemsnitligt set anvendes ca. 20, 3 pct. af personaleforbruget i de kommunale fællesskaber til administrativt arbejde. Dette tal dækker dog over store forskelle områderne imellem. Det administrativt tunge område er trafikområdet, hvor ca. 44,5 pct. af personaleforbruget anvendes til administration. Herefter følger områderne 'fritid', 'energi/varme/gas' og 'erhvervsudvikling', hvor administrationen udgør henholdsvis 31,4 pct., 28,6 pct. og 27,6 pct. af personaleforbruget.

De administrations-letteste områder er 'skole', 'sundhed', 'spildevand' og 'psykologi', hvor administrationen vægter henholdsvis 2,7 pct., 5,4 pct., 6,4 pct. og 9,1 pct. af det samlede personaleforbrug.

Fællesskabernes optagelse i de kommunale budgetter og regnskaber

Som led i undersøgelsen blev de kommunale fællesskaber stillet følgende to spørgsmål:

- 1) Er fællesskabets budget og regnskab optaget i en (amts)kommunes budget og regnskab?
- 2) Er fællesskabets oplysninger om budget 1998 vedr. drifts- og anlægsvirksomhedens udgifter og indtægter indberettet som en del af en regnskabsførende (amts)kommunes indberetning til Indenrigsministeriet.

ad 1) Til dette spørgsmål svarede 134 fællesskaber 'ja' og 91 fællesskaber svarede 'nej'.

Af tabel 3.1.3. fremgår, hvorledes der er blevet svaret fordelt efter formål.

<u>Tabel 3.1.3.</u>	ja	nej	i alt
skole	10	0	10
erhvervsudv.	2	5	7
trafik	8	12	20
spildevand	10	2	12
sundhed	17	1	18
fritid	7	6	13
energi	2	14	16
beredskab	16	2	18
psykologi	27	1	28
miljø	15	12	27
renovation	17	32	49
andet	3	4	7
I alt	134	91	225

ad 2) Til dette spørgsmål svarede 114 fællesskaber 'ja' og 111 fællesskaber svarede 'nej'.

Af tabel 3.1.4. fremgår, hvorledes der er blevet svaret fordelt efter formål.

<u>Tabel 3.1.4.</u>	ja	nej	i alt
skole	9	1	10
erhvervsudv.	3	4	7
trafik	7	13	20
spildevand	9	3	12
sundhed	15	3	18
fritid	8	5	13
energi	0	16	16
beredskab	12	6	18
psykologi	25	3	28
miljø	13	14	27
renovation	10	39	49
andet	3	4	7
I alt	114	111	225

Af tabel 3.1.5. fremgår det, hvorledes drifts- og anlægsvirksomheden er fordelt på fællesskaber, der har svaret henholdsvis 'ja' og 'nej' til dette andet spørgsmål:

Tabel 3.1.5.	Drifts-		nettoudg.	Anlægs-		net- toudg.	Netto- drifts- og anlægsud- gifter
	udgift	indtægt		udgift	indtægt		
	(i 1.000 kr)	(i 1.000 kr)		(i 1.000 kr)	(i 1.000 kr)		
ja	918.185	673.305	244.880	69.062	5.031	64.031	308911
nej	10.251.962	12.417.512	-2.165.550	1.687.783	124.575	1.563.208	-602342
i alt	11.170.148	13.090.817	-1.920.670	1.756.845	129.606	1.627.239	-293431
nej ekskl. 'energi 'varme/gas'	3.578.139	3.034.264	543.875	948.435	3.601	944.834	1.488.709
i alt	4.496.324	3.707.569	788.755	1.017.497	8.632	1.008.865	1.797.620

'nej'-rækken i forhold den samlede kommunale sektor	3,5 pct.	19,3 pct.		12,9 pct.	5,1 pct.
'nej'-rækken ekskl. 'energi/ varme/gas' i forhold den samlede kommunale sektor	1,2 pct.	4,7 pct.		7,3 pct.	0,1 pct.

Som det fremgår af tabel 3.1.5. er det betydelige beløb, der ikke er indberettet som en del af en regnskabsførende (amts)kommunes indberetning til Indenrigsministeriet for 1998, jf. 'nej'-rækken.

I umiddelbar forlængelse af tabel 3.1.5. er vist, hvor store andele beløbene fra fællesskaber, hvis drifts- og anlægstal ikke er indberettet som en del af en regnskabsførende (amts)kommunes indberetning til Indenrigsministeriet, udgør i forhold til de tilsvarende størrelser, der er indberettet til Indenrigsministeriet fra kommunerne og amtskommunerne.

En konsekvens af tallene i tabel 3.1.5. er, at det billede af den samlede kommunale økonomi, der fremkommer på baggrund af de til Indenrigsministeriet indberettede budgettal ikke kan siges at være helt retvisende. Først og fremmest vil de samlede kommunale driftsindtægter og anlægsudgifter være kraftigt undervurderet.

Samtlige kommunale fællesskaber i kategorien 'energi/varme/gas' har svaret 'nej' til spørgsmålet. Hvis man ser på de fællesskaber, der har svaret 'nej' eksklusive de fællesskaber, der tilhører kategorien 'energi/varme/gas', vægter disse nu væsentligt mindre i forhold til den samlede kommunale sektor, jf. tabellen. Dog udgør anlægsudgifterne stadig en relativt stor andel. Disse anlægsudgifter kan i det store hele henføres til 'renovation og genbrug'.

Sammenfattende må det konkluderes, at det faktum, at flere fællesskaber under kategorien 'energi/varme/gas' (herunder specielt naturgasselskaberne) ikke indberetter deres budgettal som en del af en regnskabsførende (amts)kommunes indberetning til Indenrigsministeriet sammenholdt med, at de samme selskaber budgetterer med (især) store driftsindtægter, forvrænger det samlede billede af den kommunale økonomi baseret på (amtskommunernes) indberetninger til Indenrigsministeriet væsentligt.

3.2. Sygedagpenge

I dette afsnit er udviklingen i de kommunale nettodriftsudgifter til sygedagpenge fra 1991 til 1998 beskrevet. Der er fokuseret på kommunernes nettodriftsudgifter til sygedagpenge, hvortil staten yder 50 pct. refusion (funktion 5.71 i det Kommunale Budget- og Regnskabssystem), mens udgifter til sygedagpenge, hvortil staten yder 100 pct. refusion (funktion 8.52 i det Kommunale Budget- og Regnskabssystem) ikke er medtaget.

Det skal bemærkes, at der for årene 1991 til 1997 er anvendt regnskabstal, mens der for 1998 er anvendt budgettal.

Tabel 3.2.1.: Nettodriftsudgifter på sygedagpengeområdet (5.71)							
Mio. kr.	R 1997	R 1996 i 97 p/1	B 1997	Vækst R 96- Regnskab 1997		Vækst B97-R97	
				Mio.kr.	Pct.	Mio.kr.	Pct.
Primærkommuner	2.011	1.702	1.530	309	18,2	481	31,4
-heraf Landkommuner	358	298	269	60	20,2	89	33,3
-heraf Bykommuner	1.653	1.404	1.261	249	17,7	391	31,0
Københavns Kommune	161	133	115	28	21,0	46	40,2
Frederiksberg Kommune	24	18	16	6	32,4	8	48,7
I alt	2.196	1.853	1.662	343	18,5	535	32,2

Kilde: Danmarks Statistik samt beregninger i Indenrigsministeriet.

Noter:(1) Regnskab 1996 er fremregnet til 1997 pris- og lønniveau med p/1-procenterne vist i bilag 1.

Af tabel 3.2.1. fremgår udviklingen i nettodriftsudgifterne på sygedagpengeområdet fra henholdsvis regnskab 1996 og budget 1997 til regnskab 1997. I regnskab 1997 er nettoudgifterne 2,2 mia. kr. svarende til en realvækst i forhold til regnskab 1996 på godt 0,3 mia. kr. eller 18,5 pct. I primærkommunerne er udgifterne i perioden steget fra 1,7 mia. kr. til 2,0 mia. kr. svarende til en realvækst på 18,2 pct. Væksten har været noget større i landkommunerne, nemlig 20,2 pct. mod 17,7 pct. i bykommunerne. Københavns og Frederiksberg Kommuner har haft vækstrater på henholdsvis 21,0 pct. og 32,4 pct.; den høje

vækst i Frederiksberg Kommune skal dog ses på baggrund af det relativt lave udgiftsniveau.

I forhold til det budgetterede for 1997 er udgifterne steget med godt 0,5 mia. kr., hvilket svarer til en vækst på 32,2 pct. For samtlige primærkommuner under ét har stigningen været på knap 0,5 mia. kr. eller 31,4 pct. Igen har stigningen været større i landkommunerne, nemlig 33,3 pct., mens væksten i bykommunerne har været på 31,0 pct. Vækstprocenterne i Københavns og Frederiksberg Kommuner har været på henholdsvis 40,2 og 48,7.

Af tabel 3.2.2. fremgår, fordelt på sektorer, nettodriftsudgifterne på sygedagpengeområdet pr. 17-66 årig.

Tabel 3.2.2.: Nettodriftsudgifter på sygedagpengeområdet pr. 17-66 årig							
I kr.	R 1997	R 1996 i 97 p/l	B 1997	Vækst R 96- Regnskab 1997		Vækst B97-R97	
				Mio.kr.	Pct.	Mio.kr.	Pct.
Primærkommuner	646	548	491	98	17,9	154	31,4
- Landkommuner	706	588	530	118	20,0	176	33,3
- Bykommuner	634	540	484	94	17,5	150	31,0
Københavns Kommune	468	396	334	72	18,3	134	40,2
Frederiksberg Kommune	387	295	260	92	31,3	127	48,7
I alt	624	529	472	95	18,0	152	32,2

Kilde: Danmarks Statistik samt beregninger i Indenrigsministeriet.

Noter:(1) Regnskab 1996 er fremregnet til 1997 pris- og lønniveau med p/l-procenterne vist i bilag 1.

Kommunerne havde under ét i regnskab 1997 udgifter til sygedagpenge på 624 kr. pr. 17-66 årig. Der er dog store forskelle i udgiftsniveauet sektorerne imellem. I landkommunerne har man haft udgifter på 706 kr. pr. 17-66 årig i 1997, mens man i bykommunerne har haft tilsvarende udgifter på 634 kr. I Københavns og Frederiksberg Kommuner er udgifterne pr. 17-66 årig endnu lavere; nemlig 468 kr. i Københavns Kommune og 387 kr. i Frederiksberg Kommune. Således har man gennemsnitligt næsten dobbelt så store udgifter til sygedagpenge i landkommunerne som i Frederiksberg Kommune.

Fra regnskab 1996 til regnskab 1997 har der gennemsnitligt set været en realvækst i sygedagpengeudgifterne pr. 17-66 årig på 95 kr. eller 18,0 pct. Den største absolutte vækst har fundet sted i landkommunerne, hvor udgifterne er steget med 118 kr. pr. 17-66 årig (20,0 pct.), mens den mindste absolutte vækst har været i Københavns Kommune, hvor udgifterne er steget med 72 kr. pr. 17-66 årig (18,3 pct.). Relativt set har væksten i udgifterne til sygedagpenge været størst i Frederiksberg Kommune, hvor væksten har været på 31,3 pct. (92 kr. pr. 17-66 årig) og mindst i bykommunerne (17,5 pct. eller 94 kr. pr. 17-66 årig).

I forhold til budget 1997 er udgifterne pr. 17-66 årig gennemsnitligt steget med 152 kr. Den største absolutte vækst har igen været i landkommunerne, hvor stigningen i forhold til det budgetterede har været på 176 kr. pr. 17-66 årig (bykommunerne: 150 kr. pr. 17-66 årig) og mindst i Københavns og Frederiksberg Kommuner, hvor stigningen har været på henholdsvis 134 og 127 kr. pr. 17-66 årig.

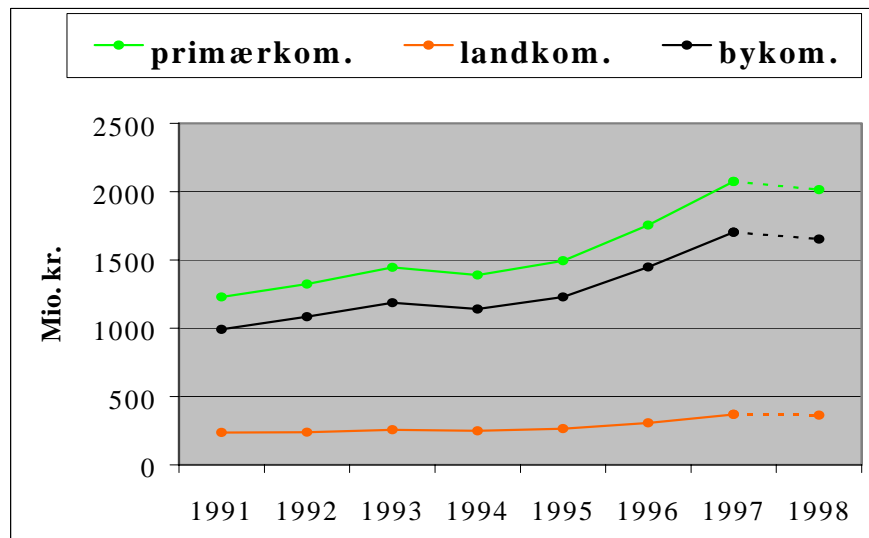
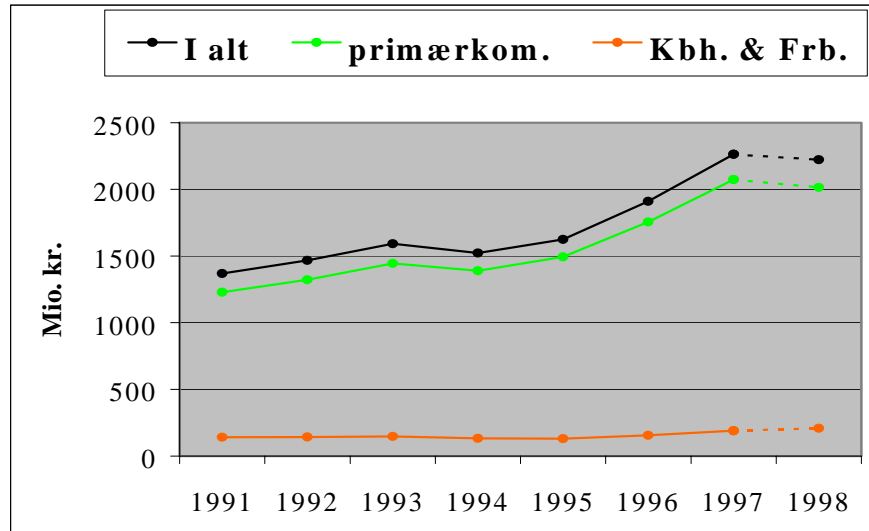
Af tabel 3.2.3. fremgår udviklingen i nettodriftsudgifterne til sygedagpenge fra 1991 til 1998. Samme udvikling er illustreret i figur 3.2.1.

Tabel 3.2.3: Udviklingen i nettodriftsudgifterne til sygedagpenge 1991-98 ⁽¹⁾												
Mio. kr.	Primærkommuner		Landkommuner		Bykommuner		Kbh. Kommune		Fr.berg Kommune		I alt	
	mio.	pct.	mio.	pct.	mio.	pct.	mio.	pct.	mio.	pct.	mio.	pct.
1991	1.228		237		991		123		18		1.370	
1992	1.323	7,7	239	0,8	1.085	9,4	126	2,3	18	-3,9	1.467	7,1
1993	1.445	9,2	258	8,1	1.187	9,4	126	0,5	21	19,6	1.592	8,6
1994	1.390	-3,8	250	-3,2	1.140	-3,9	115	-9,0	18	-14,0	1.523	-4,4
1995	1.493	7,4	264	5,8	1.229	7,8	116	0,6	15	-17,5	1.624	6,6
1996	1.754	17,5	307	16,4	1.447	17,7	137	18,8	19	23,6	1.910	17,6
1997	2.073	18,2	370	20,2	1.704	17,7	166	21,0	25	32,4	2.264	18,5
1998	2.014	-2,8	363	-1,9	1.652	-3,1	188	13,3	19	-22,2	2.222	-1,9

Kilde: Danmarks Statistik.

(1) Udgifterne for alle årene er fremregnet til 1998-pl. For 1991 til 1997 er der anvendt regnskabstal, mens der for 1998 er anvendt budgettal.

Figur 3.2.1. Udviklingen i nettodriftsudgifterne til sygedagpenge i 1998-pl 1991-1998.

For årene 1991 til 1997 er der anvendt regnskabstal, mens der for 1998 er anvendt budgettal.

I perioden fra 1991 til 1997 er udgifterne til sygedagpenge steget med knap 0,9 mia. kr. fra knap 1,4 mia. kr. til knap 2,3 mia. kr. Dette svarer til en realvækst over hele perioden på 62,2 pct. For primærkommunerne har væksten i perioden fra 1991 til 1997 været på godt 0,8 mia. kr. eller 68,8 pct. Størstedelen af denne vækst, nemlig 0,7 mia. kr., har fundet sted i bykommunerne. Bykommunerne har i perioden en realvækst i udgifterne til sygedagpenge på 71,9 pct., mens væksten for landkommunerne har været på 133 mio. kr. eller 56,1 pct. Væksten har været noget mindre i Københavns og Frederiksberg Kommuner, nemlig 35,5 pct. Af den samlede udgiftsvækst i perioden kan 80,0 pct. henføres til bykommunerne. Som det fremgår af såvel tabel 3.2.3. samt figur 3.2.1. finder en stor del af udgiftsstigningen sted fra 1995 til 1997. Fra 1995 til 1997 stiger udgifterne samlet set godt 0,6 mia. kr., hvilket udgør 71,6 pct. af den samlede udgiftsstigning på 0,9 mia. kr. i perioden fra 1991 til 1997. Ud af udgiftsvæksten på godt 0,6 mia. kr. fra 1995 til 1997 kan knap 0,5 mia. kr. eller 74,2 pct. henføres til bykommunerne.

Af tabel 3.2.4. fremgår udviklingen i nettodriftsudgifterne til sygedagpenge pr. 17-66 årig i perioden 1991-1998. Samme udvikling er illustreret i figur 3.2.2.

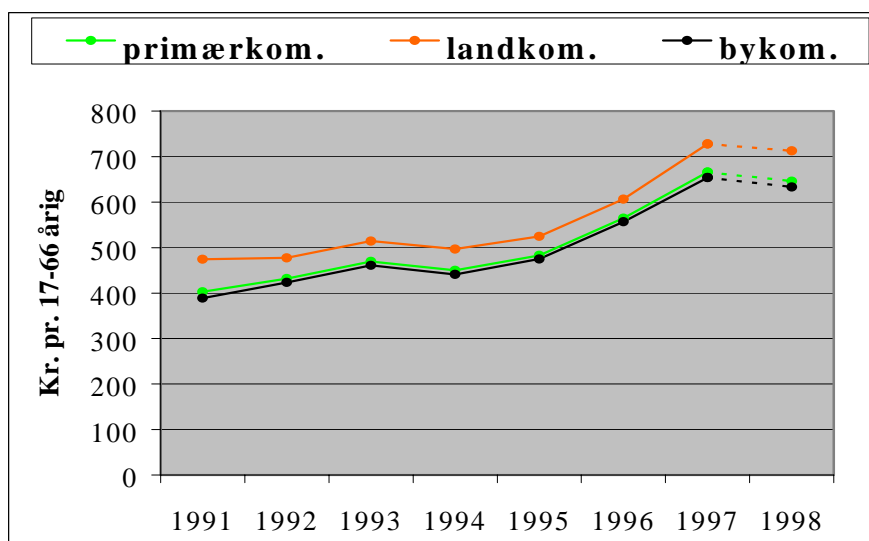
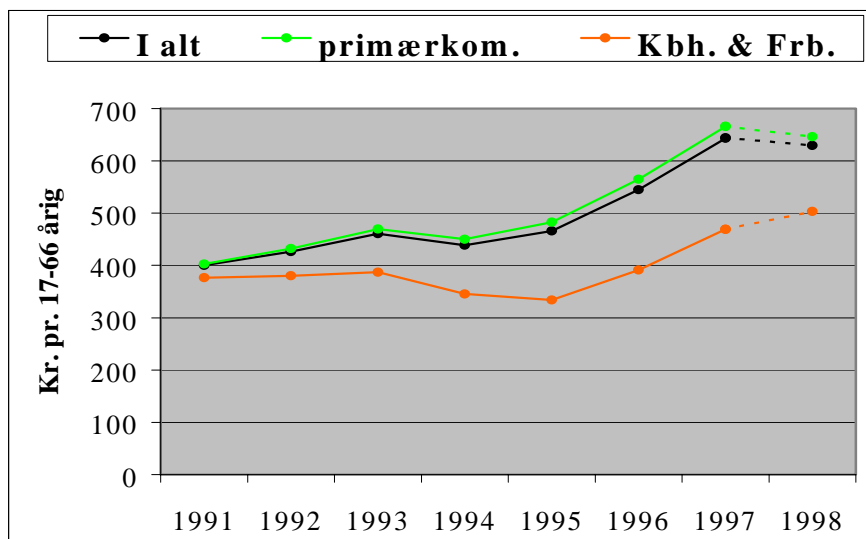
Tabel 3.2.4: Udviklingen i nettodriftsudgifterne til sygedagpenge pr. 17-66 årig 1991-98 (1)												
Hele kr.	Primærkommuner		Landkommuner		Bykommuner		Kbh. Kommune		Fr.berg Kommune		I alt	
	kr.	pct.	kr.	pct.	kr.	pct.	kr.	pct.	kr.	pct.	kr.	pct.
1991	403		474		389		386		322		400	
1992	432	7,2	477	0,7	423	8,8	393	1,8	306	-4,9	426	6,6
1993	470	8,7	514	7,7	461	8,9	392	-0,4	360	17,5	460	8,0
1994	450	-4,1	497	-3,4	441	-4,3	353	-9,9	307	-14,8	439	-4,7
1995	483	7,3	525	5,7	475	7,6	350	-1,0	249	-18,7	466	6,3
1996	565	16,9	606	15,5	557	17,2	407	16,6	304	21,7	545	16,9
1997	666	17,9	728	20,0	654	17,5	482	18,3	399	31,3	643	18,0
1998	646	-3,0	713	-2,1	633	-3,2	538	11,6	308	-22,7	629	-2,1

Kilde: Danmarks Statistik.

(2) Udgifterne for alle årene er fremregnet til 1998-pl. For 1991 til 1997 er der anvendt regnskabstal, mens der for 1998 er anvendt budgettal.

Figur 3.2.2. Udviklingen i nettodriftsudgifterne til sygedagpenge pr. 17-66 årig i 1998-pl 1991-1998.

For årene 1991 til 1997 er der anvendt regnskabstal, mens der for 1998 er anvendt budgettal.

I perioden fra 1991 til 1997 er den gennemsnitlige udgift pr. 17-66 årig steget fra 400 kr. i 1991 til 643 kr. i 1997 svarende til en realvækst på 60,8 pct. For primærkommunerne under ét har væksten i perioden været 263 kr. pr. 17-66 årig eller 66,0 pct. Væksten har ikke været ens i henholdsvis landkommuner og bykommuner. Set over hele perioden 1991-1997 er udgifterne i landkommunerne pr. 17-66 årig steget fra 474 kr. til 728 kr. svarende til 254 kr. eller 53,6 pct. I bykommunerne har væksten pr. 17-66 årig været på 265 kr. eller 68,1 pct. På trods af at udgiftsvæksten har været større både relativt og absolut i bykommunerne, er udgifterne i regnskab 1997 654 kr. pr. 17-66 årig eller 74 kr. mindre end i landkommunerne. I Københavns og Frederiksberg Kommuner har udgiftsstigningen gennemsnitligt været noget mindre, nemlig 92 kr. pr. 17-66 årig svarende til en vækst på 24,4 pct.

Det fremgår af såvel tabellen som af figuren, at udgifterne pr. 17-66 årig især er stigende i perioden efter 1995. Dette gælder såvel land- og bykommuner som Københavns og Frederiksberg Kommuner. I alt stiger den gennemsnitlige udgift pr. 17-66 årig med 177 kr. eller 38,0 pct. fra 1995 til 1997, hvilket udgør 72,8 pct. af den samlede vækst i perioden 1991-1997.

I øvrigt fremgår det, at hvor udgiftsvæksten for primærkommunerne allerede tager sin begyndelse i 1994, har Københavns og Frederiksberg Kommuner et reelt fald i udgifterne pr. 17-66 årig fra 1992 til 1994 på 34 mio. kr. eller -9,0 pct.

3.3 Analyse af kommunernes og amtskommunernes udgiftsbehov

I forbindelse med de stadige ændringer i efterspørgsel og produktionsvilkår for de kommunale og amtslige ydelser foretages løbende gennemgang og analyser af de kommunale og amtslige udgiftsbehov.

Kommunernes og amtskommunernes udgiftsbehov indgår i det danske tilskuds- og udligningssystem, idet der internt mellem kommuner og amter til en vis grad korrigeres for forskelle i udgiftsbehov med det formål at sikre et mere ensartet forhold mellem kommunernes og amternes skatteprocenter og borgernes serviceniveau.

For kommunernes vedkommende udgøres det beregnede udgiftsbehov for en mindre dels vedkommende af et såkaldt grundtillæg, som er et fast beløb for alle kommuner. Det resterende udgiftsbehov - og for amtskommunernes vedkommende hele udgiftsbehovet - henføres for 75-80 procents vedkommende til det alderbestemte udgiftsbehov, mens omkring 20-25 procent henføres til det socialt bestemte udgiftsbehov.

Det aldersbestemte udgiftsbehov beregnes som antallet af indbyggere i kommunernes eller amternes forskellige aldersgrupper ganget med et ”enhedsbeløb”, der er fastlagt med udgangspunkt i den gennemsnitlige kommunale eller amtslige udgift for aldersgruppen.

Det socialt bestemte udgiftsbehov beregnes ud fra et ”socialt indeks”, der defineres ved summen af en række ”sociale kriterier”. Disse kriterier skal være objektive i den forstand, at de er upåvirkelige, konstaterbare og afspejler en påvist sammenhæng mellem en række udgiftsskabende forhold og kommunernes og amternes behov for at afholde udgifter.

Et eksempel på et kriterium, der opfylder nævnte krav kunne være andelen af børn af enlige forsørgere eller andelen af 20-59 årige uden beskæftigelse over 5 %. I tabel 3.3.1. vises et overblik over de ”sociale

kriterier”, der indgår i beregningen af et ”socialt indeks” i henholdsvis landsudligningen, hovedstadsudligningen og amtsudligningen.

Tabel 3.3.1.

Definitionen af det sociale udgiftsbehov

Vægtning af sociale kriterier	Landsudligningen	Hovedstadsudligningen	Amtsudligningen
<u>Børn af enlige forsørgere</u>	32,5%	32,5 %	48,0 %
Boligkriteriet	25,0%		
Antal udlejningsboliger		20,0 %	
20-59-årige uden beskæftigelse over 5 %	25,0%	25,0 %	
Antal udlændinge fra 3. verdenslande	10,0%	10,0 %	
25-49-årige uden erhvervsuddannelse		12,5 %	
Indb. i socialt belastede boligområder	7,5%		
Antal enlige ældre over 65 år			48,0 %
Beregn. udgifter til veje og areal			4,0 %
I alt	100,0%	100,0 %	100,0 %
Samlet vægt til sociale kriterier	20,0%	25,0 %	22,5 %

Metoder til bestemmelse af de kommunale og amtslige udgiftsbehov

I analyser af udgiftsbehov tages i betragtning, at kommunernes og amternes udgiftsniveauer i udgangspunktet er et resultat af en politisk stillingtagen i forbindelse med budgetvedtagelsen. Samtidig er det imidlertid en kendsgerning, at de kommunale og amtslige udgifter ligeledes afspejler en række bagvedliggende udgiftsbehov, og at udgiftsvariationerne i stor udstrækning kan tilskrives aldersmæssige og strukturelle forskelle i kommuner og amter.

På denne baggrund baserer vurderingen af kommunernes og amternes udgiftsbehov sig ofte på tværtnitsbetragtninger, hvor kommunernes eller amternes udgifter danner grundlag for undersøgelser af

sammenhængen mellem udgiftsniveau og de bagvedliggende udgiftsbestemmende faktorer. Udgangspunktet er typisk en model, hvor udgiftsniveauet er en funktion af behovs- (B), præference- (P) og ressourcevariable defineret ved : $U = f(B,P,R)$.

En arbejdsgruppe under Finansieringsudvalget analyserer p.t. de statistiske metoder, der er anvendt og kan anvendes til fastlæggelse af især de socialt bestemte udgiftsbehov, samt vurderer mulighederne for og behovet for nye "sociale kriterier" som supplement eller erstatning for eksisterende udgiftsbehovskriterier, jf. tabel 3.3.1. Det er tanken, at arbejdsgruppens resultater skal afsluttes med en rapport efter sommeren 1998.

I forbindelse med dette arbejde er der gennemført undersøgelser på en række udvalgte kommunale udgiftsområder, og det er bl.a. på baggrund af de anvendte kriterier i disse undersøgelser, at det kan vurderes om de nuværende "sociale kriterier" i tilfredsstillende omfang afspejler de konkrete udgiftsskabende forhold i kommunerne.

Et af de udgiftsområder, der undersøges er kommunernes kontanthjælpsudgifter, og i det følgende gennemgås dette udgiftsområde som et eksempel på en analyse af et kommunalt udgiftsbehov. Det skal imidlertid understreges, at der er tale om et eksempel, som udelukkende skal tjene til illustration af de anvendte analysemetoder, idet arbejdsgruppen på nuværende tidspunkt ikke har afsluttet sit arbejde og således ikke har taget endelig stilling til delanalyser på de enkelte udgiftsområder.

Et eksempel : kommunernes kontanthjælpsudgifter

De samlede primærkommunale nettoudgifter til kontanthjælp udgjorde i 1996 7,24 mia. kr., svarende til 6,27 % af de samlede netto-driftsudgifter. Udgifterne varierede samme år mellem 158 kr. og 4.324 kr. pr. 20-59 årig, mens det vægtede gennemsnit udgjorde 2.431 kr. pr. 20-59 årig.

Blandt modtagere af kontanthjælp er der en væsentlig overvægt af personer i alderen 20-39 år. Ved opgørelsen af det aldersbestemte udgiftsbehov indgår i den primærkommunale udligning de enkelte alderstrin derfor med en landsgennemsnitlig "udgiftshyppighed" for kontanthjælp. I 1995 udgjorde udgiftsfrekvensen for personer i alderen 25-39 år således 7.211 kr., mens frekvensen for personer i alderen 40-64 år udgjorde 2.509 kr.

I analysen tages højde for de enkelte aldersgruppers varierende forbrug af kontanthjælpsudgifter ved at normere kommunernes kontanthjælpsudgifter med de beregnede "aldersbestemte kontanthjælpsudgifter", hvor de "aldersbestemte kontanthjælpsudgifter" er beregnet som summen af antallet af indbyggere i kommunernes forskellige aldergrupper ganget med den gennemsnitlige kommunale kontanthjælpsudgift for de enkelte alderstrin.

Resultatet af denne normering er en ratio mellem de faktiske og de beregnede aldersbestemte kontanthjælpsudgifter, hvor den aldersbestemte udgiftspåvirkning "renses" ud af kontanthjælpsudgifterne. Rationen varierer mellem 28 og 765 med en gennemsnitlig værdi på 322 og benævnes i analysen som de normerede kontanthjælpsudgifter.

Det skal bemærkes, at de normerede kontanthjælpsudgifter således ikke umiddelbart kan sammenlignes med de gennemsnitlige for kontanthjælpsudgifter pr. eksempelvis 18-59 årige, svarende til målet anvendt i Indenrigsministeriets kommunale nøgletal.

Variationen i de normerede kontanthjælpsudgifter søges forklaret med følgende variable :

1. *Andel af socialt belastede boliger*
2. *Andel udlejningsboliger*
3. *Dummyvariabel for socialt belastede boligområder*
4. *Andel af 20-44 årige erhvervsaktive kvinder*
5. *Andel af 45-66 årige erhvervsaktive kvinder*

6. *Andel børn af enlige forsørgere*
7. *Andel 20-64 årige enlige*
8. *Andel udlændinge fra 3. verdenslande*
9. *Udskrivningsgrundlaget pr. indbygger*
10. *Procentvis andel 20-59 årige uden beskæftigelse*
11. *Procentvis andel 20-59 årige uden beskæftigelse over 5 %*
12. *Ledighedsgraden for de 20-24 årige*
13. *Ledighedsgraden for de 25-29 årige*
14. *Ledighedsgraden for de 30-59 årige*
15. *Andelen af ikke-forsikrede 20-24 årige ledige*
16. *Andelen af ikke-forsikrede 25-29 årige ledige*
17. *Andelen af ikke-forsikrede 30-59 årige ledige*
18. *Procentvis andel 25-49 årige uden erhvervsuddannelse.*
19. *Urbaniseringsgraden*
20. *Landdistriktsgraden*
21. *Indbyggerantallet (stordriftsfordele)*
22. *Kommunetype-effekt (forsk. ml. hovedstads-, by- og landkomm.)*

I udgangspunktet ønskes opstillet en generel statistisk model, dvs. en model hvor alle 22 kriterier inddrages som mulige forklarende variable. Vurderingen af de enkelte forklarende variable varetages af statistikprogrammet, idet variable, der ikke i tilstrækkelig grad bidrager til forklaringen af variationen i udgifterne, udelukkes af modellen. I passende grad betyder i denne forbindelse, at den beregnede parameter til den forklarende variabel med 95 % sikkerhed kan siges *ikke* at være lig med nul. Estimationsmetoden er maximum likelihood med korrektion for variansafhængighed.

Tabel 3.3.2.

Analyse af de normerede kontanthjælpsudgifter¹

Forklarende variabel	Parameter	P = 0	Elasticitet
<u>Kontantled</u>	-49,95	0,0004	-
<u>Børn af enlige forsørgere</u>	14,32	0,0001	0,65
20-59 årige uden beskæftigelse over 5 %	9,52	0,0001	0,50
Ikke-forsikrede 30-59 årige ledige	5,07	0,0001	0,002
Andel af socialt belastede boliger	1,92	0,0014	0,10
R ² -værdi			75,14 %

I tabel 3.3.2. ses, at på baggrund af de mulige kriterier indeholder den stærkeste model til forklaring af variationen i kommunernes normerede kontanthjælpsudgifter et konstantled, andelen af børn af enlige forsørgere, andelen af 20-59 årige uden beskæftigelse over 5 %, andelen af ikke-forsikrede 30-59 årige og andelen af socialt belastede boliger. Fra R²-værdien fremgår, at i en samlet betragtning forklarer disse variable 75,14 % af variationen de normerede udgifter².

Andelen af børn af enlige forsørgere indgår positivt i modellen, hvilket indikerer, at et givet ekstra forbrug af kommunale ydelser tilknyttet denne befolkningsgruppe udgøres af udgifter på kontanthjælpsområdet. Denne konklusion følger resultaterne fra Socialkommisionens analyse "Uden arbejde", hvor et givet ekstra forbrug af kommunale ydelser for de unge enlige mødre ofte tilknyttet

---

¹ De normerede kontanthjælpsudgifter er defineret som ratioen mellem de faktiske og de beregnede aldersbestemte udgifter og varierer mellem 28 og 765 med en gennemsnitlig værdi på 322.

² R²-værdien angiver den andel af variationen i de normerede kontanthjælpsudgifter, der forklares af modellen.

udgifter på kontanthjælpsområdet³. Den tilhørende elasticitet angiver, at påvirkningen fra kriteriet er markant, idet kommunernes normerede kontanthjælpsudgifter vil stige med 0,65 % ved en 1,00 % stigning i andelen af børn af enlige forsørgere.

Andelen af 20-59 årige uden beskæftigelse indgår positivt i modellen, idet kriteriet forventes at fungere som en paraplyvariabel for socialt udgiftspres især henført til kontanthjælpsområdet. Med ”paraplyvariabel” menes en variabel, der ikke blot forklarer variation fra sig selv, men samtidig forklarer variation fra andre beslægtede variable, som af forskellige årsager ikke indgår i modellen. Det vil i denne forbindelse sige, at den variation i de normerede kontanthjælpsudgifter, som forklares af andelen af 20-59 årige uden beskæftigelse over 5 %, forventes at dække over påvirkningen fra ikke blot ét, men en række sociale kriterier. Disse kriterier er udeladt af modellen som følge af, at de enten ikke lader sig observere eller kvantificere.

Det bemærkes videre, at variationerne i udgifterne mellem kommunerne bedst beskrives ved at fratrage et udtryk for ”strukturarbejdsløshed” eller ”naturlig arbejdsløshed” i andelen uden beskæftigelse, der i denne forbindelse er sat til 5 %. Den tilhørende elasticitet angiver, at påvirkningen fra kriteriet er markant, idet kommunernes normerede kontanthjælpsudgifter vil stige med 0,50 % ved en 1,00 % stigning i andelen af 20-59 årige uden beskæftigelse over 5 %.

Andelen af ikke-forsikrede ledige indgår som et mål for andelen af ledige, der får indkomsterstøttede ydelser i form af kontanthjælp, og en høj andel af ikke-forsikrede ledige vil således alt andet lige medføre et højere kommunalt udgiftsniveau på kontanthjælpsområdet. Kriteriet er opdelt på aldersgrupperne 20-24 år, 25-29 år og 30-59 år, og blandt disse er det altså den største aldersgruppe, givet ved de 30-59 årige, der bedst forklarer variationen i udgifterne.

---

³ ”Uden arbejde”, Socialkommissionen, 1992.

De ikke-forsikrede ledige skal indgå i analysen i kombination med andelen af 20-59 årige uden beskæftigelse (over 5 %), som et mål for udgiftsbelastningen fra gruppen af ledige. Det skal i denne forbindelse bemærkes, at der tidligere har været fremført en vis usikkerhed omkring den datamæssige kvalitet af opgørelsen omkring antallet af ikke-forsikrede. Pålideligheden i opgørelsen skal løbende undersøges nærmere. Den tilhørende elasticitet angiver, at påvirkningen fra kriteriet er beskeden, idet kommunernes normerede kontanthjælpsudgifter vil stige med 0,002 % ved en 1,00 % stigning i andelen af 30-59 årige ikke-forsikrede ledige.

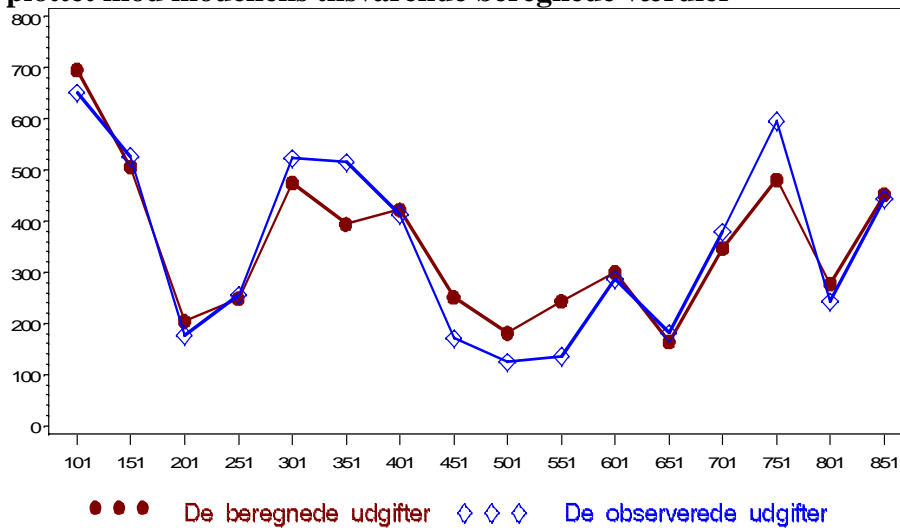
Andelen af socialt belastede boliger indgår med en positiv parameterværdi i modellen, og således vil en høj andel almennyttige og utidssvarende boliger medføre et højt kommunalt udgiftsniveau på kontanthjælpsområdet. Påvirkningen forventes kanaliseret gennem beboersammensætningen i de udvalgte boligtyper, der alt andet lige forventes at være mere omkostningskrævende for kommunen end gennemsnitsbefolkningen, ikke mindst i forbindelse med kontanthjælp. Den tilhørende elasticitet angiver, at påvirkningen fra kriteriet er forholdsvis beskeden, idet kommunernes normerede kontanthjælpsudgifter vil stige med 0,10 % ved en 1,00 % stigning i andelen af socialt belastede boliger.

Modellens præcision er illustreret i figur 3.3.1., hvor et tilfældigt udsnit af en række kommuners normerede kontanthjælpsudgifter er plottet mod modellens tilsvarende og beregnede værdier af disse kommuners normerede kontanthjælpsudgifter. Udsnittet består af kommuner, hvis tilhørende kommunenummer er adskilt med 50 enheder i intervallet 101-851. I figuren antager den lodrette akse værdier mellem 0 og 800, idet de normerede kontanthjælpsudgifter, defineret som ratioen mellem de faktiske og de beregnede aldersbestemte udgifter, varierer mellem 28 og 765.

Ved gennemgang af figur 3.3.1. ses, at modellens præcision gennemgående er tilfredsstillende, idet de beregnede værdier af de udvalgte kommuners normerede kontanthjælpsudgifter i størstedelen af tilfældene er lig eller meget tæt på de observerede værdier.

Figur 3.3.1.

**De faktiske normerede kontanthjælpsudgifter
plottet mod modellens tilsvarende beregnede værdier**

Som nævnt er der foretaget tilsvarende analyser for en række andre kommunale udgiftsområder, hvilket giver mulighed for at vurdere, om de "sociale kriterier" med deres tilhørende vægtfordeling ud fra det foreliggende datamateriale afspejler de konkrete udgiftsskabende forhold i kommunerne eller, om alternative kriterier og anderledes vægtning kan overvejes. Arbejdsgruppens resultater skal forelægges Finansieringsudvalget i 2. halvår af 1998.

4. Analyse- og udredningsarbejder

Dette afsnit omtaler forskellige analyse- og udredningsarbejder. Det drejer sig dels om det under Indenrigsministeriet nedsatte Finansieringsudvalg (herunder arbejdsgruppen om kommunale skattekilder) og dels om nogle resultater fra et projekt vedrørende offentlig service i landdistrikterne. Andre større analyse- og udredningsarbejder så som arbejdet i Opgavekommissionen samt udvalgsarbejdet om det Kommunale Budget- og Regnskabssystem er behandlet i publikationen 'Det kommunale budget 1998', hvortil der henvises.

4.1. Finansieringsudvalget

Finansieringsudvalget blev nedsat i 1980 og er et embedsmandsudvalg under Indenrigsministeriet med repræsentanter for de kommunale organisationer, Københavns og Frederiksberg kommuner, Finansministeriet, Økonomiministeriet, Skatteministeriet, Sundhedsministeriet og Undervisningsministeriet.

Det er udvalgets opgave at vurdere kommunernes og amtskommunernes generelle finansieringsbehov, og hvorledes finansieringsystemet bør udformes i fremtiden under afvejning af de forskellige hensyn til f.eks. udligningssystemets objektivitet og forudsigelighed.

Endelig er det udvalgets opgave at videreføre de løbende analyser af forskellene i kommunernes udgiftsbehov samt stille forslag om ændringer i udligningen efter udgiftsbehov, som ny viden og statistik kan begrunde.

Udvalget har behandlet tilskuds- og udligningssystemet og den kommunale beskatning i en lang række rapporter /betænkninger, herunder bl.a.:

- Betænkning nr. 963, oktober 1982 om kommunal udligning og tilskud.
- Betænkning nr. 1024, november 1984 om ejendomsskatternes rolle i

den kommunale finansiering.

- Betænkning nr. 1033, marts 1985 om konjunkturregulering og visse udligningstekniske problemer.

- Betænkning nr. 1059, December 1985 om statsfinansieret udligning.

- Betænkning nr. 1134, 1988, om den kommunale indkomstbeskatning i Danmark.

- Betænkning nr. 1250, maj 1993 "Redegørelse om aktivitetsbestemte tilskud, Forenkling af udligningssystemet og Statstilskuddets fordeling."

- Betænkning nr. 1316, Juli 1996 "Kommunale erhvervsskatter og udligning".

- Rapport vedr. kommunale låntagning og gæld, 1998

- Rapport vedr. kommunale skatteklender, 1998

Kommissorium for Finansieringsudvalgets arbejde om forenkling af den kommunale finansiering

I aftalerne mellem regeringen og de kommunale parter for 1998 indgår at:

"Med den kommunale finansieringsreform i 1995 er der sket en forenkling af visse dele af det kommunale tilskuds- og udligningssystem.

I regi af Finansieringsudvalget under Indenrigsministeriet gennemføres sammen med de kommunale parter en udredning af mulighederne for at foretage en yderligere forenkling af den kommunale finansiering, herunder særlige tilskuds- og puljeordninger, således

at der opnås større gennemsækelighed, uden at dette fører til uacceptable byrdefordelingsmæssige forskydninger.

Udvalget afslutter sit arbejde inden udgangen af 1998."

Endvidere fremgår det af Regeringens Kommunalpolitiske redegørelse, maj 1997, at:

"Indenrigsministeriets Finansieringsudvalg vil sideløbende med Opgavekommissionens arbejde analysere de finansieringsformer, der anvendes mellem stat, amtskommuner og kommuner. En sådan undersøgelse kan blandt andet medvirke til en vurdering af, om kommuner og amtskommuner fortsat har den nødvendige tilskyndelse til en effektiv og ansvarlig opgavevaretagelse."

Udvalget bør indledningsvist foretage en belysning af, hvilke aspekter der kan indgå i begrebet forenkling. Belysningen bør føre til nogle konkrete kriterier, som eventuelle ændringer i finansieringssystemet kan vurderes i forhold til.

Der skal endvidere redegøres for baggrunden for finansieringssystemet og de initiativer, der tidligere er taget i retning af forenkling.

Ændringer i finansieringssystemet kan systematiseres i følgende grupper af ændringer, som forudsættes omfattet af udvalgets arbejde:

- 1) Ændringer som omfatter det kommunale finansieringssystem i forhold til borgerne. Herunder diskuteres navnlig ændringer, som også kan få betydning for det kommunale finansieringssystems struktur set i forhold til borgerne. I forenklingsovervejelserne inddrages skatternes egnethed som kommunal finansieringskilde og de provenumæssige muligheder.
- 2) Ændringer i statens finansiering af kommuner og amtskommuner og øvrige ændringer i systemet for overførsler af finansielle midler mellem stat, amt og kommune. Herunder behandles overvejelser

vedrørende statens anvendelse af tilskud og refusionsordninger. Det forudsættes, at der foretages en selvstændig undersøgelse og kortlægning af statslige tilskuds- og refusionsordninger, herunder særordninger og puljeordninger. Endvidere kan vurderes eventuelle forenklinger i finansieringsforholdene mellem kommuner og amtskommuner.

- 3) Ændringer inden for det generelle tilskuds- og udligningssystem og særlige udligningsordninger. Denne del af udvalgets arbejde omfatter de generelle udligningsordninger samt de særlige udligningsordninger, som er etableret ved siden af det generelle system. Desuden indgår statstilskuddets rolle, herunder fordelingen og den årlige regulering af bloktilskud.

Udvalget bør opstille modeller for et forenklet finansieringssystem og belyse fordele og ulemper ved disse modeller. Hvor det er muligt, belyses de fordelingsmæssige og byrdefordelingsmæssige virkninger af ændringer i finansieringssystemet.

Udvalget afslutter sit arbejde inden udgangen af 1998.

Arbejdsgruppen om vurdering af kommunale skattekilder

En arbejdsgruppe under Indenrigsministeriets Finansieringsudvalg har udarbejdet en rapport om vurdering af kommunale skattekilder.

Arbejdsgruppen blev nedsat som opfølgning på kommuneaftalerne og Regeringens Kommunalpolitiske redegørelse, maj 1997 (jf. ovenfor).

I forbindelse med Finansieringsudvalgets arbejde nedsatte udvalget arbejdsgruppen om vurdering af kommunale skattekilder.

Arbejdsgruppen har bestået af repræsentanter fra Indenrigsministeriet, Finansministeriet, Økonomiministeriet, Skatteministeriet, KL, ARF samt Københavns og Frederiksberg Kommuner.

Arbejdsgruppen har ifølge sit kommissorium skullet færdiggøre sit arbejde inden udgangen af april måned, og har afholdt sit sidste møde den 30. april 1998.

Arbejdsgruppen har vurderet mulige ændringer i den kommunale beskatning, og har i den forbindelse:

- Belyst de principielle krav, der kan stilles til en skat, hvis det skal være en velegnet kommunal eller amtskommunal skattekilde.
- Vurderet de byrdefordelmæssige virkninger mellem kommunerne henholdsvis amtskommunerne af udvalgte skattemodeller, jf. nedenfor.
- Vurderet de fordelingsmæssige virkninger mellem borgerne af udvalgte skattemodeller, jf. nedenfor.
- Drøftet mulige forenklinger i skattedelingsregler mv.

Arbejdsgruppens vurdering af ændringerne har taget udgangspunkt i ønsket om forenkling.

Det skal understreges, at arbejdsgruppen ikke har forelagt egentlige forslag, men derimod foretaget analyser og vurderinger, som vil kunne indgå i det videre arbejde.

Arbejdsgruppen har overvejet følgende kommunale skattemodeller:

1. Brudpunktsmodellen.

Dvs. en model, hvor udskrivningsgrundlaget deles mellem staten og kommunerne, således at det kun er kommunerne, der udskriver skat på

den nederste del af indkomsten (op til ca. 140.000 kr.), mens det kun er staten, der udskriver skat på den øverste del af indkomsten.

2. Omlæggelse af den statslige bundskat.

Denne model indebærer, at kommunerne udskriver skat på hele den skattepligtige indkomst, mens staten kun udskriver skat på den øverste del af indkomsten. Statsskatten vil således få karakter af en tillægsskat på høje indkomster. Denne model svarer stort set til det svenske indkomstskattesystem.

3. Et bredere kommunalt skattegrundlag.

I dette afsnit overvejes det, om en række af de gældende fradrag er relevante i forbindelse med den kommunale skatteudskrivning. Det drejer sig bl.a. om fradrag for betalte arbejdsmarkedsbidrag, pensionsordninger, rentefradrag (kapitalindkomst), ligningsmæssige fradrag og personfradraget.

4. Afskaffelse af den amtskommunale grundskyld.

Denne model indebærer, at der kun skal være én myndighed – kommunerne – der skal udskrive grundskyld.

5. Ændring af grundlaget for den kommunale ejendomsbeskatning.

Denne model indebærer, at grundlaget for den kommunale ejendomsbeskatning ændres fra grundværdier til ejendomsværdier.

6. Øvrige ændringer: forenkling af skattedelingsregler mv.

I dette afsnit overvejes relevansen og betydningen af en række skatteordninger, hvor kommunerne ikke udskriver en selvstændig skat, men modtager en andel af det statslige skatteprovenu. Herudover overvejes eventuelle forenklinger i reglerne om udskrivning af kommunal ind-

komstskat af statsinstitutioner og reglerne for dækningsafgift af offentlige ejendommers grundværdier.

Arbejdsgruppens rapport er oversendt til Finansieringsudvalget, og vil kunne indgå i dette udvalgs videre arbejde med forenkling af den kommunale finansiering, som forventes afsluttet inden udgangen af 1998.

4.2. Den offentlige service i landkommunerne og udkantskommunerne

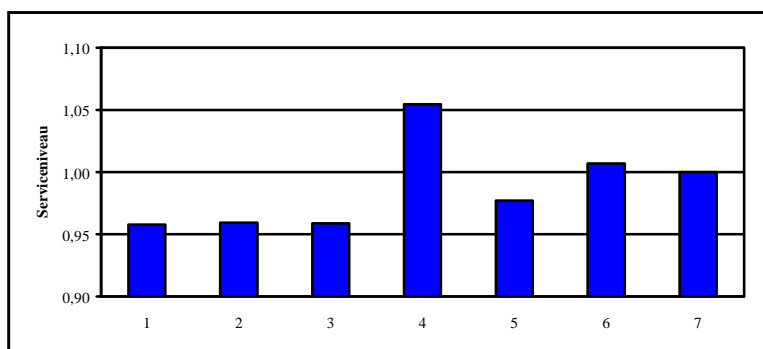
Indenrigsministeriet har iværksat et forskningsprojekt om den offentlige service i landkommunerne og landdistrikterne, som skal analysere det offentlige serviceniveau i landkommunerne i forhold til bykommunerne. I det følgende præsenteres forskningsprojektets foreløbige resultater.

Kommunernes serviceniveau

Det kommunale serviceniveau er kommunernes faktiske nettodriftsudgifter korrigeret for regionale lønvariationer divideret med kommunernes udgiftsbehov. Det kommunale serviceniveau er 1,00 for hele landet.

Baseret på 1997 budgettal er det kommunale serviceniveau højere i bykommunerne end i landkommunerne, jf. figur 4.2.1. Blandt bykommunerne har bykommunerne i Hovedstadsregionen et noget højere serviceniveau end de øvrige bykommuner.

Figur 4.2.1.: Det kommunale serviceniveau, fordelt efter kommunegrupper, 1997

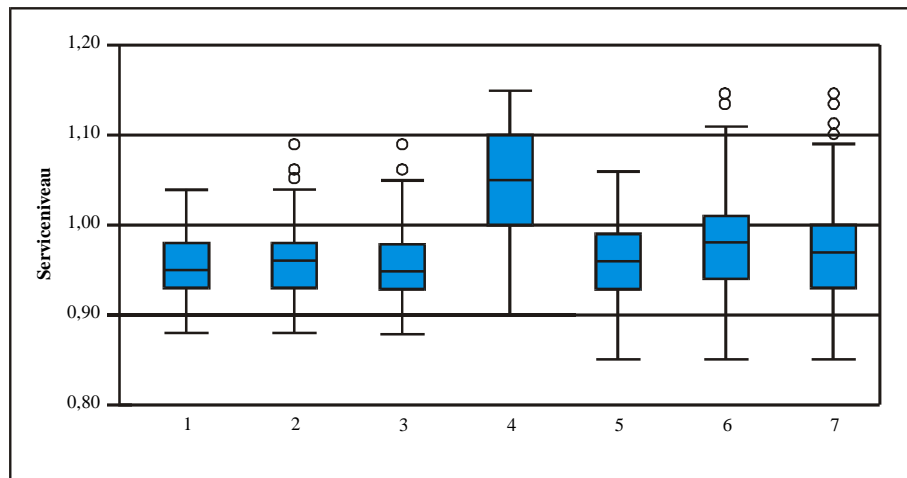

Bemærkning: Tallene på 1. akse henviser til: 1. Udkantskommuner, 2. Øvrige landkommuner, 3. Landkommuner i alt, 4. Bykommuner i Hovedstadsregionen, 5. Øvrige bykommuner, 6. Bykommuner i alt og 7. Hele landet. Figuren viser det vægtede gennemsnit for kommunegrupperne, dvs. et gennemsnit, der tager højde for de enkelte kommuners befolkningstal.

Det kommunale serviceniveau varierer en del mellem de enkelte landkommuner og bykommuner, jf. figur 4.2.2. Variationen er særligt udpræget blandt bykommunerne, bl.a. fordi bykommunerne i Hovedstadsregionen, som nævnt, gennemgående har et noget højere serviceniveau end de øvrige bykommuner.

Kommunernes serviceniveau kan måles på andre måder end ved det mål for det kommunale serviceniveau, der er anvendt i dette afsnit. Forskningsprojektet om den offentlige service i landkommunerne og landdistrikterne vil bl.a. vurdere, hvordan det offentlige serviceniveau i kommunerne bedst kan måles. Som introduktion hertil er der i figur 4.2.2. givet en i forhold til figur 4.2.1. mere nuanceret illustration af serviceniveauforskellene.

Figur 4.2.2. Det kommunale serviceniveau i kommunerne, fordelt efter kommunegrupper, 1997

Bemærkning: Tallene på 1. akse henviser til: 1. Udkantskommuner, 2. Øvrige landkommuner, 3. Landkommuner i alt, 4. Bykommuner i Hovedstadsregionen, 5. Øvrige bykommuner, 6. Bykommuner i alt og 7. Hele landet.

Figuren skal aflæses på følgende måde: Når kommunerne i en bestemt kommunegruppe er ordnet i rækkefølge efter deres kommunale serviceniveau, har den midterste halvdel af kommunerne et serviceniveau, der ligger inden for det markerede område. Den sorte streg i det

markerede område angiver medianen, dvs. det serviceniveau, som den midterste kommune har. Medianen afviger en del fra det vægtede gennemsnit i figur 4.2.1., da det vægtede gennemsnit tager højde for de enkelte kommuners befolkningstal. De kommuner, der har et meget afvigende serviceniveau, er markerede med en cirkel i figuren. Den vandrette linie foroven og forneden for hver kommunegruppe angiver det højeste og laveste serviceniveau blandt de kommuner, der ikke har et meget afvigende serviceniveau.

5. Opgørelse af kommunernes gæld i forbindelse med den samlede ØMU-gæld.

I publikationen 'Det kommunale regnskab 1996' er problematikken vedrørende opgørelsen af den kommunale gæld i forbindelse med den samlede ØMU-gæld diskuteret nærmere. Emnet er også behandlet i Indenrigsministeriets rapport om den kommunale låntagning [Indenrigsministeriet april 1998]. Problemet går i korte træk ud på, at i de øvrige lande optager de offentlige selskaber selv lån, hvorfor selskabssektorens gæld ikke indgår i den offentlige sektors gæld. I Danmark er det imidlertid kommunerne, der optager lån til selskabernes formål, hvorfor gælden på kommunale områder, der i nationalregnskabet henregnes til selskabssektoren, registreres som kommunal gæld. For bedre at kunne sammenligne den danske ØMU-gæld med de øvrige landes, må der derfor ved siden af den officielle opgørelse foretages beregninger, der belyser den kommunale gæld eksklusiv den gæld, der kan henføres til selskabssektoren. Rent teknisk 'løses' dette ved at korrigere den kommunale gæld med det kommunale tilgodehavende hos forsyningsvirksomhederne, jf. diskussionen i 'Det kommunale regnskab 1996'.

Tabel 5.1. Mellemværende med forsyningsvirksomhederne ultimo 1997			
Mio. kr.	Kommunalt tilgodehavende	Kommunal gæld	Netto-tilgodehavende
Spildevandsanlæg (9.30)	1.932	-1.744	188
Gasforsyning (9.31)	100	-12	88
Elforsyning (9.32)	890	-420	470
Varmeforsyning (9.33)	5.683	-265	5.419
Vandforsyning (9.34)	412	-630	-218
Renovation (9.35, grp. 01)	612	-230	382
Andre forsyningsvirksomheder ekskl. renovation	333	-185	148
I alt	9.962	-3.485	6.476

Kilde: Danmarks Statistik.

Anm.: Inkl. Københavns og Frederiksberg Kommuner.

Mellemværenderne mellem kommunerne og forsyningsvirksomhederne fremgår af tabel 5.1.

Forsyningsvirksomhederne har etableret en gæld til kommunerne på knap 10,0 mia. kr., mens kommunerne omvendt skylder forsyningsvirksomhederne 3,5 mia. kr. Samlet har forsyningsvirksomhederne således en nettogæld til kommunerne på knap 6,5 mia. kr.

I tabel 5.2. nedenfor er den kommunale gæld vist både korrigeret med forsyningsvirksomhedernes brutto- og nettogæld.

Tabel 5.2. Den kommunale sektors gæld med og uden korrektion for forsyningsvirksomhedernes gæld			
Mio. kr.	Amt-kommuner ⁽¹⁾	Primær-kommuner ⁽²⁾	Hele landet
Langfristet gæld	7.193	41.853	49.046
Langfristet gæld ekskl. forsyningsvirk. bruttogæld	7.192	31.893	39.085
Langfristet gæld ekskl. forsyningsvirk. nettogæld	7.194	35.376	42.570

Kilde: Oplysninger fra Danmarks Statistik samt beregninger i Indenrigsministeriet.

Noter: (1) Inkl. Københavns og Frederiksberg Kommuner.

Den samlede langfristede gæld for hele den kommunale sektor udgør i 1997 49,0 mia. kr. fordelt med 7,2 mia. kr. i amtskommunerne og 41,9 mia. kr. i primærkommunerne inkl. Københavns og Frederiksberg Kommuner. Korrigeres primærkommunernes gæld med forsyningsvirksomhedernes bruttogæld til kommunerne reduceres gælden med ca. 24 procent til 31,9 mia. kr. Korrigeres med forsyningsvirksomhedernes nettogæld til kommunerne reduceres gælden til 35,4 mia. kr.

Den 15. juni 1998 indgik regeringen aftale med Kommunernes Landsforening og Københavns Kommune om kommunernes økonomi i 1999, mens aftalen med Frederiksberg Kommune faldt på plads d. 16. juni. Ligeledes blev der d. 16. juni 1998 indgået aftale med Amtsrådsforeningen om amtskommunernes økonomi i 1999.

Aftalerne er optrykt i deres fulde ordlyd i bilag 22 til 25.

De indgåede aftaler skal ses i lyset af regeringens langsigtede målsætning om at sikre en afbalanceret udvikling i dansk økonomi. Regeringen vil i de kommende år prioritere en nedbringelse af den offentlige gæld og en begrænset reduktion af skattetrykket højt. Dette kombineret med en stigende beskæftigelse især i den private sektor samt en opstramning af finanspolitikken vil fastholde den positive udvikling i den danske økonomi.

I det følgende er omtalt hovedpunkterne i aftalerne for hver af de kommunale parter.

6.1. Aftalen med Kommunernes Landsforening

De største udfordringer i den kommunale økonomi i de kommende år bliver den stigende efterspørgsel efter dagpasning og den kraftige vækst i tilgangen af elever til folkeskolen. Regeringen og Kommunernes Landsforening er enige om, at kommunerne i aftaleperioden skal prioritere disse 2 områder. Allerede i 1998 er der således planlagt en etablering af yderligere 15.000 daginstitutionspladser for de 1-5 årige, og der er på folkeskoleområdet et ønske om at forbedre ressourceudnyttelsen.

For at opnå en mere målrettet og effektiv styring af de samlede offentlige udgifter, er der for den kommende aftaleperiode anlagt et flerårigt perspektiv for kommunernes udgifter.

I 1999 og de kommende år skal væksten i de kommunale serviceudgifter bringes væsentligt ned i forhold til den kraftige vækst, der har

fundet sted de senere år. De langsigtede målsætninger sikrer en mulighed for en vækst på 1 pct. i perioden 1999-2002 på det eksisterende opgavegrundlag, hvilket Kommunernes Landsforening har taget til efterretning.

Der henstilles fra regeringens og Kommunernes Landsforenings side til kommunerne, at den kommunale udskrivningsprocent for indkomstskat ikke hæves i 1999. Kommunerne bør ligeledes undgå ufinansierede tillægsbevillinger i den resterende del af 1998 og i 1999.

Samtidig vil der ske en tilpasning af medfinansieringsordningen for skattnedslag som følge af det skrå skatteloft. Dette indebærer, at kommunerne fra 1999 vil finansiere skattnedslaget som følge af skat-testigninger i forhold til 1998. Endvidere indføres der en præmie på 25 pct. af provenutabet ved nedsættelse af udskrivningsprocenten i 1999 i forhold til 1998.

Til sikring af balancen i den kommunale økonomi forøges bloktilskuddet til KL-kommunerne med 1.820 mill.kr. i 1999.

Kommunerne opfordres til at begrænse deres mellemværender i forsyningsvirksomhederne, eftersom der i de senere år er oparbejdet betydelige tilgodehavender.

Af hensyn til konjunktursituationen i bygge- og anlægssektoren henstilles det derudover, at kommunernes anlægsudgifter i 1999 ikke overstiger niveauet i budgettet for 1998. Der er dog i visse kommuner behov for ekstraordinære anlægsinvesteringer på folkeskoleområdet som følge af stigende elevtal og bygningsrenovering. For kommuner med likviditetsproblemer vil lånedispensationspuljen forhøjes til 500 mill.kr. til delvis finansiering af anlægsarbejder på folkeskolen.

6.2. Aftalen med Amtsrådsforeningen

Amternes største udfordring i de kommende år er sygehusvæsenet. Prioriteringen i amtsrådene bør derfor målrettes mod en forbedret og øget indsats på sygehusene, mens der inden for den snævre økonomiske ramme ikke er forudsat en tilsvarende udbygning på det sociale område.

Regeringen lægger af finanspolitiske hensyn vægt på en afdæmpning af udbygningen af den offentlige sektor. Det betyder for amterne, at væksten i deres udgifter i 1999 og de kommende år skal bringes ned i forhold til tidligere år. I aftalen mellem regeringen og Amtsrådsforeningen udtales det således, at regeringens målsætninger for dansk økonomi indebærer, at der er plads til en realvækst i nettodriftsudgifterne til service på 1 pct. om året frem til år 2002.

I lighed med den kommunale aftale henstiller Regeringen og Amtsrådsforeningen til amterne, at udskrivningsprocenten ikke hæves i 1999.

Da den obligatoriske ATP-opsparring videreføres, vil bloktilskuddet til amterne som kompensation stige med 650 mill.kr. i 1999. Samtidig skal amterne tilbagebetale 461 mill.kr. på de udskudte beløb vedr. 1989 udskrivningsgrundlaget. Medfinansieringsordningen vedr. det skrå skatteloft og præmie vedr. skattenedsættelser gennemføres som på de primærkommunale område.

I lyset af den konjunkturmæssige situation i byggebranchen henstilles det også, at bruttoanlægsudgifterne holdes inden for en ramme på 2,4 mia.kr. i 1999, og at anlægsaktiviteten fordeles på flere år.

For at styrke budgetsamarbejdet lægges der i aftalen - som på KL-området - op til, at parterne fremover skal mødes løbende, det vil sige møder udover de økonomiske forhandlinger i maj/juni måned.

6.3. Forhandlingsresultaterne med Københavns og Frederiksberg Kommuner

Københavns og Frederiksberg Kommuner tilslutter sig regeringens målsætninger om en afdæmpet vækst i det offentlige forbrug. Det betyder, at der set i lyset af den demografiske udvikling i kommunerne også i de kommende år vil være behov for effektiviseringer og omprioriteringer.

På anlægssiden vil den konjunkturmæssige situation kræve, at investeringsplanerne skal gennemgås med henblik på at kun de højst prioriterede områder gennemføres i 1999. Dette gælder for såvel Københavns som Frederiksberg Kommune.

Københavns Kommune

Københavns Kommune får i 1999 på linie med aftalen for Kommunernes Landsforening en forhøjelse af bloktilskuddet.

I en analyse af konsekvenserne af etableringen af den faste forbindelse over Øresund bliver der peget på nødvendigheden af at ændre lejligheidsstrukturen i kommunen, så udbuddet af større og bedre boliger øges. Endvidere vil det som følge af den høje københavnske ledighed være nødvendigt at samordne aktiveringsindsatser mellem AF Storkøbenhavn og Københavns Kommune. Arbejdsministeriet vil derfor igen i 1999 afsætte en pulje på 15 mill.kr. til dette samarbejde.

Frederiksberg Kommune

Også Frederiksberg Kommune får i 1999 en forhøjelse af bloktilskudsandelen, mens bortfaldet af medfinansieringen af skatnedslaget vedrørende det skrå skatteloft ikke er afhængig af udskrivningsprocenten i kommunen i 1999.

Etableringen af metroen vil medføre en sænkning af Nordre Fasanvejbroen, hvilket vil påvirke anlægsbudgettet med 84 mill.kr. ekskl.

moms. Frederiksberg Kommune vil kunne få dispensation til lånefinansiering heraf på markedsvilkår.

Det bemærkes i øvrigt, at Københavns og Frederiksberg Kommuner tager de af regeringen indgåede aftaler med Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen for 1999 til efterretning.

Bilag

Bilag 1: Pris- og lønudvikling 1988-99.....	106
Bilag 2: Kvartaloversigt over kommunernes likvide beholdninger 1991-1998.....	107
Bilag 3: Likviditet ultimo året i pct. af bruttodrifts- og anlægsudgifterne 1986-97	108
Bilag 4: Kvartaloversigt over kommunernes langfri- stede gæld 1994-1998.....	109
Bilag 5: Langfristet gæld ultimo året i pct. af udskriv- ningsgrundlaget 1986-97	110
Bilag 6: Kommunernes personaleforbrug 1983- 1998	111
Bilag 7: Kommunale meropgaver.....	114
Bilag 8: Opgørelsen af pris- og lønudviklingen 1996-97	115
Bilag 9: Opgørelse af budgetgaranti, juni 1998.....	124
Bilag 10: Oversigt over regnskab 1996	135
Bilag 11: Oversigt over regnskab 1997	136
Bilag 12: Oversigt over Budget 1996	137
Bilag 13: Oversigt over Budget 1997	138
Bilag 14: Oversigt over Budget 1998	139
Bilag 15: Sektoropdelte hovedoversigter	140
Bilag 16: Realvæksten i drifts- og anlægsudgifterne fra budget 1997 til regnskab 1997	147
Bilag 17: Realvæksten i drifts- og anlægsudgifterne fra regnskab 1996 til regnskab 1997	154
Bilag 18: Kommunernes finansieringsstruktur i regnskab 1997.....	161
Bilag 19: Kommunernes udgiftsstruktur på drifts- og anlægsområdet i regnskab 1997	175

Bilag 20: Kommunernes udgiftsstruktur på driftsområdet i regnskab 1997	193
Bilag 21: Primærkommunernes nettodriftsudgifter på udvalgte udgiftsområder i regnskab 1997 ..	211
Bilag 22: Aftale af 16. juni 1998 mellem regeringen og Amdsrådsforeningen om amternes økonomi i 1999	228
Bilag 23: Aftale af 15. juni 1998 mellem regeringen og Kommunernes Landsforening om kommunernes økonomi i 1999	237
Bilag 24: Aftale af 15. juni 1998 mellem regeringen og Københavns Kommune om kommunens økonomi i 1999	250
Bilag 25: Aftale af 16. juni 1998 mellem regeringen og Frederiksberg Kommune om kommunens økonomi i 1999	253

Bilag 1: Pris- og lønudvikling 1988-99					
Pct.		Amts- kommuner	Primær- kommuner	Kbh. og Fr.berg	Hele landet
1988-89	Pris	4,5	4,8	4,7	4,7
	Løn	2,8	2,9	2,8	2,9
	Pris og løn	3,5	3,5	3,4	3,5
1989-90	Pris	3,5	3,8	3,5	3,7
	Løn	2,5	2,8	2,6	2,7
	Pris og løn	2,9	3,1	2,9	3,0
1990-91	Pris	2,9	2,8	2,6	2,8
	Løn	2,4	2,6	2,5	2,5
	Pris og løn	2,6	2,7	2,5	2,6
1991-92	Pris	2,2	2,9	2,4	2,6
	Løn	2,7	2,8	2,7	2,7
	Pris og løn	2,5	2,8	2,6	2,7
1992-93	Pris	1,3	1,4	1,3	1,3
	Løn	1,9	2,3	2,1	2,1
	Pris og løn	1,7	2,0	1,9	1,8
1993-94	Pris	1,0	2,0	1,4	1,6
	Løn	2,3	2,4	2,3	2,4
	Pris og løn	1,8	2,3	2,0	2,1
1994-95	Pris	1,0	2,5	1,9	1,9
	Løn	1,7	1,7	1,8	1,7
	Pris og løn	1,4	2,0	1,8	1,8
1995-96	Pris	1,1	2,8	2,0	2,1
	Løn	3,0	3,0	2,9	3,0
	Pris og løn	2,2	2,9	2,6	2,7
1996-97	Pris	1,3	2,6	1,9	2,0
	Løn	2,9	2,8	2,7	2,8
	Pris og løn	2,2	2,7	2,4	2,5
1997-98 1)	Pris	1,3	2,2	1,8	1,8
	Løn	3,5	3,5	3,5	3,5
	Pris og løn	2,5	3,1	2,9	2,9
1998-99 1)	Pris	1,9	2,4	2,3	2,2
	Løn	3,0	3,0	3,0	3,0
	Pris og løn	2,5	2,8	2,8	2,7

Kilde: Opgørelser af Indenrigsministeriet

Ann.: Opgjort i overensstemmelse med den af "Arbejdsgruppen vedrørende kommunale pris- og lønudvikling" skitserede metode.

Note: 1) Kommunal Budgetoversigt, Finansministeriet, juni 1998.

Bilag 2: Kvartalsoversigt over kommunernes likvide beholdninger 1991-1997

Mio. kr.		Amts-kommuner	Primær-kommuner	Kbh. Kommune	Fr.berg Kommune	Hele landet
1991	1. kvart.	2.935	7.836	-927	213	10.057
1991	2. kvart.	3.900	7.107	-1.034	153	10.126
1991	3. kvart.	2.365	10.321	-1.628	103	12.632
1991	4. kvart.	4.346	8.790	-739	234	12.183
Ult. 1991		4.044	8.749	-832	222	12.183
1992	1. kvart.	3.012	10.319	-379	194	13.146
1992	2. kvart.	3.229	8.288	-678	116	10.955
1992	3. kvart.	2.578	10.122	-805	150	12.045
1992	4. kvart.	3.046	9.437	-1.183	167	11.467
Ult. 1992		3.119	9.369	-1.168	168	11.488
1993	1. kvart.	2.254	11.974	-414	275	14.090
1993	2. kvart.	3.198	9.702	-1.331	252	11.821
1993	3. kvart.	2.782	12.526	-1.253	324	14.378
1993	4. kvart.	3.951	10.096	-1.122	342	14.267
Ult. 1993		4.417	10.753	-1.229	340	14.282
1994	1. kvart.	2.691	13.137	-1.004	378	15.202
1994	2. kvart.	2.990	11.111	-919	312	13.494
1994	3. kvart.	1.952	13.620	-688	382	15.266
1994	4. kvart.	3.287	13.779	17	418	17.502
Ult. 1994		3.439	13.251	171	411	17.271
1995	1. kvart.	1.986	15.425	2.302	496	20.209
1995	2. kvart.	3.411	14.273	292	458	18.434
1995	3. kvart.	2.598	15.989	701	523	19.811
1995	4. kvart.	4.001	14.015	357	444	18.816
Ult. 1995		4.171	14.252	474	451	19.348
1996	1. kvart.	2.788	17.734	1.457	506	22.485
1996	2. kvart.	3.281	13.592	845	527	18.246
1996	3. kvart.	2.873	17.255	1.681	532	22.341
1996	4. kvart.	3.903	13.234	496	501	18.135
Ult. 1996		4.361	13.324	765	508	18.957
1997	1. kvart.	3.452	13.467	1.063	492	18.473
1997	2. kvart.	3.947	9.626	406	446	14.425
1997	3. kvart.	3.575	11.113	1.327	514	16.530
1997	4. kvart.	4.301	7.869	824	484	13.479
Ult. 1997		4.616	7.577	812	483	13.487
1998	1. kvart.	4.166	12.654	1.399	592	18.811

Kilde: Oplysninger fra Danmarks Statistik

Bilag 3: Likviditet ultimo året i pct. af bruttodrifs- og anlægsudgifterne (inkl. moms) 1986-97 ⁽¹⁾

Mio. kr.		Amts- komm. ⁽²⁾	Primær- kommuner	Kbh. og Fr.berg	Hele landet
1986	Likviditet ultimo	4.737	12.853	- 11	17.580
	Bruttoudgifter	43.769	104.260	25.395	173.424
	i pct.	10,82	12,33	- 0,40	10,14
1987	Likviditet ultimo	4.374	9.779	232	14.386
	Bruttoudgifter	49.687	117.901	27.800	195.388
	i pct.	8,80	8,29	0,83	7,36
1988	Likviditet ultimo	3.329	8.759	- 289	11.799
	Bruttoudgifter	53.245	128.177	30.381	211.803
	i pct.	6,25	6,83	- 0,95	5,57
1989	Likviditet ultimo	3.400	8.713	465	12.579
	Bruttoudgifter	54.868	133.790	31.444	220.102
	i pct.	6,20	6,51	1,48	5,72
1990	Likviditet ultimo	4.124	7.676	199	12.000
	Bruttoudgifter	56.921	138.567	32.222	227.710
	i pct.	7,25	5,54	0,62	5,27
1991	Likviditet ultimo	4.043	8.749	- 610	12.183
	Bruttoudgifter	59.845	142.357	34.079	236.281
	i pct.	6,76	6,15	-1,79	5,16
1992	Likviditet ultimo	3.119	9.369	- 1.000	11.487
	Bruttoudgifter	62.309	142.726	34.224	239.259
	i pct.	5,01	6,56	-2,92	4,80
1993	Likviditet ultimo	4.417	10.753	- 888	14.282
	Bruttoudgifter	65.231	152.959	36.695	254.885
	i pct.	6,77	7,03	- 2,42	5,60
1994	Likviditet ultimo	3.439	13.251	582	17.271
	Bruttoudgifter	68.351	160.048	37.898	266.297
	i pct.	5,03	8,28	1,54	6,49
1995	Likviditet ultimo	4.171	14.252	925	19.348
	Bruttoudgifter	71.265	165.000	38.068	274.333
	i pct.	5,85	8,64	2,43	7,05
1996	Likviditet ultimo	4.361	13.324	1.273	18.957
	Bruttoudgifter	75.458	177.488	38.274	291.220
	i pct.	5,78	7,51	3,33	6,51
1997	Likviditet ultimo	4.616	7.577	1.295	13.487
	Bruttoudgifter	79.392	187.296	39.843	306.529
	i pct.	5,81	4,05	3,25	4,40

Kilde: Oplysninger fra Danmarks Statistik samt beregninger i Indenrigsministeriet.

Noter: (1) Bruttoudgifter er ekskl. pensioner og familieydelse med 100 pct. statsrefusion.

(2) Ekskl. Hovedstadsrådet.

Bilag 4: Kvartalsoversigt over kommunernes langfristede gæld 1994-1998

Mio. kr.		Amts-kommuner	Primær-kommuner	Kbh. Kommune	Fr.berg Kommune	Hele landet
1994	1. kvart.	6.536	26.587	15.174	1.120	49.417
1995	1. kvart.	6.564	27.230	15.893	1.115	50.802
1995	2. kvart.	6.562	27.091	15.101	1.094	49.847
1995	3. kvart.	6.596	26.963	15.047	1.092	49.697
1995	4. kvart.	6.900	27.085	12.362	1.071	47.417
Ult. 1995		6.952	27.575	12.721	1.107	48.355
1996	1. kvart.	6.965	28.096	13.103	1.092	49.256
1996	2. kvart.	6.952	28.106	13.161	1.077	49.295
1996	3. kvart.	6.978	28.677	12.762	1.063	49.481
1996	4. kvart.	7.000	28.126	12.258	1.099	48.483
Ult. 1996		6.923	28.521	12.104	1.107	48.655
1997	1. kvart.	7.007	30.270	12.143	1.101	50.521
1997	2. kvart.	6.967	29.558	12.110	1.088	49.723
1997	3. kvart.	7.031	29.541	12.174	1.080	49.826
1997	4. kvart.	7.362	29.574	12.244	1.234	50.415
Ult. 1997		7.438	29.642	12.391	1.253	50.725
1998	1. kvart.	7.568	30.531	12.872	1.273	52.245

Kilde: Oplysninger fra Danmarks Statistik.

Bilag 5: Langfristet gæld ultimo året i pct. af udskrivningsgrundlaget 1986-97 ⁽¹⁾					
Mio. kr.		Amts-komm. ⁽²⁾	Primær-komm.	Kbh. og Fr.berg	Hele landet
1986	Langfristet gæld	2.417	18.393	6.811	27.621
	Udskrivningsgrl.	262.388	268.379	36.616	304.994
	i pct.	0,92	6,85	18,60	9,06
1987	Langfristet gæld	2.257	19.013	7.650	28.920
	Udskrivningsgrl.	285.003	290.758	39.562	330.319
	i pct.	0,79	6,54	19,34	8,76
1988	Langfristet gæld	2.267	20.077	8.331	30.674
	Udskrivningsgrl.	305.126	310.956	42.391	353.348
	i pct.	0,74	6,46	19,65	8,68
1989	Langfristet gæld	2.244	21.376	8.682	32.302
	Udskrivningsgrl.	317.920	323.069	43.818	366.887
	i pct.	0,71	6,62	19,81	8,80
1990	Langfristet gæld	3.301	21.598	10.136	35.034
	Udskrivningsgrl.	328.956	334.305	44.883	379.187
	i pct.	1,00	6,46	22,58	9,24
1991	Langfristet gæld	3.827	22.194	10.640	36.660
	Udskrivningsgrl.	343.696	348.289	45.879	394.169
	i pct.	1,11	6,37	23,19	9,30
1992	Langfristet gæld	3.901	22.567	11.518	37.987
	Udskrivningsgrl.	359.504	363.273	46.935	410.208
	i pct.	1,09	6,21	24,54	9,26
1993	Langfristet gæld	5.665	25.499	13.879	45.043
	Udskrivningsgrl.	364.835	369.369	47.781	417.150
	i pct.	1,55	6,90	29,05	10,80
1994	Langfristet gæld	6.536	26.587	16.294	49.417
	Udskrivningsgrl.	404.059	406.943	54.211	461.154
	i pct.	1,62	6,53	30,06	10,72
1995	Langfristet gæld	6.952	27.575	13.828	48.355
	Udskrivningsgrl.	422.991	424.461	56.327	480.788
	i pct.	1,64	6,50	24,55	10,06
1996	Langfristet gæld	6.923	28.521	13.212	48.655
	Udskrivningsgrl.	438.941	440.494	58.510	499.004
	i pct.	1,58	6,47	22,58	9,75
1997	Langfristet gæld	7.438	30.041	13.682	51.162
	Udskrivningsgrl. ⁽³⁾	457.520	460.089	61.072	521.161
	i pct.	1,63	6,53	22,40	9,82

Kilde: Oplysninger fra Danmarks Statistik samt beregninger af Indenrigsministeriet.

Noter: (1) Gæld til selvejende institutioner med overenskomst er medtaget.

(2) Ekskl. Hovedstadsrådet.(3) Budgetteret udskrivningsgrundlag.

Bilag 6: Kommunernes personaleforbrug						
Tabel 1 1983-1998 ⁽¹⁾						
Fuldtidsbeskæftigede personer	Amts-komm.	Primær-komm.	Kbh. Komm.	Fr.berg Komm.	Hele landet	Indeks Hele landet (1983=100)
Budget 83	120.672	293.449	59.813	8.670	482.604	100
Budget 84	116.681	288.699	57.778	8.681	471.839	98
Budget 85	116.885	291.783	57.068	8.335	474.071	98
Budget 86	120.102	291.301	56.187	8.751	476.341	99
Budget 87	123.362	297.514	57.794	8.792	487.462	101
Budget 88	126.355	302.128	58.735	8.882	496.100	103
Budget 89	127.751	302.815	58.863	8.766	498.195	103
Budget 90	127.342	302.787	60.745	8.731	499.605	104
Budget 91	129.632	303.361	58.388	8.603	499.984	104
Budget 92	125.480	305.110	58.034	8.521	497.145	103
Budget 93	124.331	314.498	57.563	8.832	505.224	105
Budget 94	124.220	322.935	57.915	9.202	514.272	107
Budget 95	125.873	315.264	57.056	9.158	507.351	105
Budget 96 ⁽²⁾	124.646	318.976	43.994	6.984	494.600	102
Budget 97	126.763	321.157	44.267	6.808	498.995	103
Budget 98	129.928	328.132	43.575	6.875	508.510	105
Regnskab 90	127.308	305.974	59.106	8.645	501.033	
Regnskab 91	126.188	306.596	57.936	8.641	499.361	
Regnskab 92	123.975	315.928	57.009	8.497	505.409	
Regnskab 93	123.799	320.663	57.798	8.808	511.068	
Regnsk. 94 ⁽³⁾	123.932	311.529	48.672	8.687	492.820	
Regnskab 95	127.064	309.767	41.475	6.372	484.678	
Regnskab 96	129.049	317.876	41.698	6.278	494.902	
Regnskab 97	128.121	324.150	44.300	6.554	503.125	

Kilde: Budgettal stammer fra Danmarks Statistik, regnskabstal fra indberetninger til Indenrigsministeriet.

Noter:

- 1) Fra budget 1995 er der sket en ændring af indberetningsmetoden til Danmarks Statistik som gør tallene for 1995 svære at sammenligne med tidligere år. Det skyldes, at aktiverede kontanthjælpsmodtagere, personer i beskæftigelsesordninger og jobtræning til og med budget 1994 af mange kommuner er blevet indberettet som en del af (amts)kommunernes samlede personaleforbrug. Fra og med budget 1995 er reglerne om kontering af personaleforbrug blevet præciseret således, at det kun er personer i jobtræning, der medregnes i det samlede personaleforbrug. I Kbh.'s og Fr.berg Komm. budgetterede personaleforbrug 1995 er der ikke sket reduktion af personaleforbruget som følge af oprettelsen af Hovedstadens Sygehusfællesskab og et statsligt-kommunalt ejendomsselskab.
- 2) I Kbh.'s og Fr.berg Komm. budgetterede personaleforbrug fra 1996 er der sket en reduktion i personaleforbruget som følge af oprettelsen af Hovedstadens Sygehusfællesskab.
- 3) Regnskab 1994 er opgjort efter samme metode som budget 1995, jf. note 1.

Bilag 6: Kommunernes personaleforbrug Tabel 2 1983-1998, korrigeret ⁽¹⁾						
Fuldtidsbe- skæftigede personer	Amts- komm.	Primær- komm.	Kbh. Komm. (2)	Fr.berg Komm. (2)	Hele landet	Indeks Hele landet (1983=100)
Budget 83	128.238	306.403	47.419	6.768	488.828	100
Budget 84	124.247	301.653	45.587	6.667	478.154	98
Budget 85	124.451	304.734	44.893	6.471	480.549	98
Budget 86	125.429	304.255	43.940	6.836	480.460	98
Budget 87	126.636	305.489	44.237	6.690	483.052	99
Budget 88	129.088	308.535	46.204	6.737	490.564	100
Budget 89	129.402	306.612	45.538	6.605	488.157	100
Budget 90	128.317	305.220	46.658	6.548	486.743	100
Budget 91	129.469	303.254	45.030	6.423	484.176	99
Budget 92	125.487	305.092	45.370	6.680	482.629	99
Budget 93	124.331	314.498	45.585	6.906	491.320	101
Budget 94	124.220	322.935	46.035	7.182	500.372	102
Budget 95	125.873	315.264	45.133	7.115	493.385	101
Budget 96	124.646	318.976	43.994	6.984	494.600	101
Budget 97	126.763	321.157	44.267	6.808	498.995	102
Budget 98	129.928	328.132	43.575	6.875	508.510	103
Regnskab 90	128.283	308.522	44.561	6.107	487.473	
Regnskab 91	126.025	306.489	44.578	6.461	483.553	
Regnskab 92	123.964	315.908	44.345	6.655	490.872	
Regnskab 93	123.799	320.663	45.820	6.882	497.164	
Regnskab 94	123.932	311.529	36.792	6.667	478.920	
Regnskab 95	127.064	309.767	41.475	6.372	484.678	
Regnskab 96	129.049	317.876	41.698	6.278	494.902	
Regnskab 97	128.121	324.150	44.300	6.554	503.125	

Kilde: Budgettal stammer fra Danmarks Statistik, regnskabstal fra indberetninger til Indenrigsministeriet

Noter:

- 1) Personaleforbruget er korrigeret for visse kommunale opgaveændringer samt arbejdstidsforkortelser. Budget 1993 er ikke korrigeret for evt. personalereduktion som følge af skattereformen. Se i øvrigt note til tabel 1.
- 2) Københavns og Frederiksberg Kommuners personaleforbrug er blevet reduceret med det budgetterede personaleforbrug for sygehusvæsen for samme år indtil og med budget 1995 og regnskab 1994.

Bilag 6: Kommuneres personaleforbrug 1983-1998
Tabel 3 ekskl. personer i arbejdstilbuds- og beskæftigelsesordninger samt jobtræning⁽¹⁾

Fulltidsbeskæftigede personer	Amts-komm.	Primær-komm.	Kbh. Komm. (2)	Fr.berg Komm. (2)	Hele landet	Indeks Hele landet (1983=100)
Budget 83	119.996	280.871	44.730	6.052	451.649	100
Budget 84	118.095	276.534	43.332	6.241	444.202	98
Budget 85	119.379	278.558	42.495	6.093	446.525	99
Budget 86	120.858	282.628	41.537	6.510	451.533	100
Budget 87	123.201	287.021	41.877	6.353	458.452	102
Budget 88	125.360	290.418	43.844	6.407	466.029	103
Budget 89	126.191	288.655	43.569	6.222	464.637	103
Budget 90	125.023	286.179	44.254	6.135	461.591	102
Budget 91	125.032	282.228	42.885	6.077	456.222	101
Budget 92	121.985	280.583	42.170	6.244	450.982	100
Budget 93	120.981	284.735	42.400	6.467	454.583	101
Budget 94	121.059	291.845	42.736	6.655	462.295	102
Budget 95	123.941	295.958	42.345	6.689	468.933	104
Budget 96	123.774	302.261	41.663	6.629	474.327	105
Budget 97	125.335	307.837	41.757	6.495	481.424	107
Budget 98	125.449	314.721	41.550	6.558	488.278	108
Regnskab 90	125.370	285.395	41.606	5.755	458.126	
Regnskab 91	122.387	281.257	41.433	6.038	451.115	
Regnskab 92	120.184	287.353	41.045	6.246	454.828	
Regnskab 93	119.946	289.121	41.949	6.395	457.411	
Regnskab 94	121.125	298.077	35.779	6.426	461.407	
Regnskab 95	125.327	299.787	40.379	6.264	471.757	
Regnskab 96	127.629	307.929	40.627	6.177	482.322	
Regnskab 97	125.645	312.950	42.685	6.370	487.650	

Kilde: Budgettal stammer fra Danmarks Statistik, regnskabstal fra indberetninger til Indenrigsministeriet

Noter:

- 1) Personaleforbruget er korrigeret for visse kommunale opgaveændringer samt arbejdstidsforkortelser. Budget 1993 er ikke korrigeret for evt. personalereduktion som følge af skattereformen. Se i øvrigt note til tabel 1.
- 2) Københavns og Frederiksberg Kommuners personaleforbrug er blevet reduceret med det budgetterede personaleforbrug for sygehusvæsen for samme år indtil og med budget 1995 og regnskab 1994. Korrektion af beskæftigelsesordninger tilnærmet for Københavns og Frederiksberg Kommuner i perioden fra 1982 til 1994.

Bilag 7		Kommunale meropgaver 1996-1999 ⁽¹⁾					
Mio. kr.	Amts komm. sektor	Primær komm. sektor	Amts kommune.	Pri-mær kom.	Kbh's Kom-mune	Frb. Kom-mune	I alt
Regnskab 96 til regnskab 97 (1997-P/L)	248,9	359,2	220,1	317,5	57,0	13,6	608,2
Budget 97 til regnskab 97 (1997-P/L)	115,4	-522,4	102,0	-461,7	-38,2	-9,1	-407,0
Budget 1997 til budget 98 (1998-P/L)	804,1	503,0	710,9	444,5	122,4	29,2	1307,0
Regnskab 97 til budget 98 (1998-P/L)	685,2	1041,1	605,8	920,1	161,8	38,6	1726,3
Regnskab 97 til regnskab 98 (1998-P/L)	654,4	685,8	578,3	605,9	125,8	30,1	1340,2
Budget 98 til regnskab 98 (1998-P/L)	36,5	-32,5	32,3	-28,7	0,4	0,1	4,0
Budget 98 til budget 99 (1999-P/L)	-177,3	2188,5	-156,7	1933,7	189,0	45,3	2011,2
Regnskab 98 til budget 99 (1999-P/L)	-214,8	2221,8	-189,8	1963,1	188,6	45,2	2007,0

Kilde: Opgørelser fra Finansministeriet

Note: (1) Indenrigsministeriet anvender en særskilt opgørelse i forbindelse med kommunal udligning og generelle tilskud.

Bilag 8: Opgørelsen af pris- og lønudviklingen 1996-97

På baggrund af principperne udstukket i rapporten fra arbejdsgruppen vedrørende den kommunale pris- og lønudvikling af maj 1986 korri-geret i overensstemmelse med notat af 13. marts 1996 fra arbejds-gruppen til forenkling af beregningsmetoden ved opgørelsen af den kommunale pris- og lønudvikling kan udviklingen i de kommunale priser og lønninger fra 1996 til 1997 opgøres som angivet i oversigt 1, jf. tillige bilag 2, tabel 1 - 4:

Oversigt 1: Kommunal pris- og lønudvikling 1996-97				
Procent	Amts-kommuner	Primær-kommuner	Kbh. og Fr.berg	Hele landet
Pris	1,3	2,6	1,9	2,0
Løn inkl. arbejdsgiverbi-drag	2,9	2,8	2,7	2,8
Sammenvejet pris og løn	2,2	2,7	2,4	2,5

I pris- og lønopgørelsen 1996-97 er H:S indregnet som en integreret del af Københavns og Frederiksberg Kommunerens økonomi.

Dette giver sig for det første udslag i, at lønudviklingen i de to hovedstadskommuner er beregnet incl. H:S. For det andet indgår udgifterne i H:S ved beregningen af vægtene i opgørelsen.

Løn

Ved opgørelsen af den kommunale lønudvikling, betragtes den procentvise ændring i den kommunale lønsum fra udgangsåret til det efterfølgende år, ved fastholdt beskæftigelse og fordeling af kommunalt ansatte på skalatrin og stedtillægsområder. Der er med andre ord tale om en indeksberegning, hvor indeksene er lønudviklingen inden for de enkelte skalatrin og stedtillægsområder og vægtene er andelen af ansatte inden for de pågældende områder i udgangsåret.

Med til ændringer i lønnen regnes ifølge rapporten fra arbejdsgruppen vedrørende den kommunale pris- og lønudvikling af maj 1996:

- ændringer af lønsatser på de enkelte skalatrin,
- omklassificeringer som led i overenskomsten,
- ændring af stillingstillæg og særydelser i forbindelse med lønnen som følge af ændring af satser for tillæg og særydelser ved overenskomsten,
- ændring af arbejdsgiverbidrag,
- ændring af pensionsmæssige forhold i forbindelse med overenskomsten.

Den generelle lønudvikling opgøres af Det Fælleskommunale Løndatakontor (FLD).

Den generelle lønudvikling korrigeres for ændringer i arbejdsgiverbidrag herunder ændringer vedrørende arbejdsgivernes elevrefusion (AER). Ændringer i AER beregnes efter samme princip, som er anvendt ved opgørelsen af lønudviklingen 1994-95 og 1995-96. Ændringer i arbejdsgiverbidrag, der ikke vedrører AER, er opgjort netto for tilbageførsel af grønne afgifter.

Lønopgørelsen i oversigt 1 er sammensat af lønopgørelsen fra FLD samt en opgørelse af virkningen af ændringer i AER og arbejdsgiverbidrag i øvrigt, jf. oversigt 2.

Oversigt 2: Samlet opgørelse af lønudviklingen 1996-97.

Procent	Amts-kommuner	Primær-kommuner	Kbh. og Fr.berg	Hele landet
FLD	2,65	2,62	2,56	2,62
Korrektion vedr.AER	0,06	0,02	-0,02	0,02
Korrektion vedr. arbejds-giverbidrag	0,19	0,19	0,19	0,19
Afrundet	2,9	2,8	2,7	2,8

Pris

Med undtagelse af prisindeksene for lægehjælp og medicin er prisindeksene, der indgår i beregningen af den kommunale prisudvikling, opgjort af Danmarks Statistik.

Prisudviklingen for udgifter til lægehjælp under art 5.2 er af Sygesikringens Forhandlingsudvalg oplyst til 2,4 pct. fra 1996 til 1997.

Udviklingen i medicinpriserne er opgjort på baggrund af et DDD-baseret prisindeks fra Lægemiddelstyrelsen. Dette indeks er med 1996 som basisår opgjort til 91,3 for 1997.

På denne baggrund har Danmarks Statistik opgjort prisudviklingen fra 1996 til 1997, jf. oversigt 1.

Bilag 1

AER i lønopgørelsen.

Da lønudviklingen 1992-93 blev opgjort, blev indførelsen af AER inddraget med nettoeffekten af ordningen på kommunernes lønudgifter. Således blev stigningen i lønudgifterne pga. bidraget reduceret med et skøn over effekten af elevtilskuddene.

I lønopgørelsen 1994-95 og 1995-1996 blev nettoeffekten af ændringerne i AER-ordningen ligeledes indregnet. Dette skete således, at der først blev korrigeret for virkningen af det ændrede bidrag og derefter virkningen af de ændrede indtægter.

I lønopgørelsen 1996-97 følges metoden fra lønopgørelsen 1994-95 og 1995-96.

Fra 1996 til 1997 er bidraget til AER ændret fra 1260 kr. pr. ansat i 1996 til 1130 kr. pr. ansat i 1997.

Der er en mindre stigning i de kommunale indtægter fra AER-ordningen fra 1996 til 1997, som dog ikke er så stor, at den får indflydelse på den samlede lønudvikling i den kommunale sektor, jf. tabel 1.1 nedenfor.

Tabel 1.1: Virkningen af ændringer i den kommunale sektors tilskud fra AER på lønudviklingen 1996-97

	Amts-kommuner	Primær-kommuner	Kbh. og Fr.berg inkl. H:S	Hele landet
Antal elever 1996	5.997	9.753	1.946	17.696
Forholdsmæssig fordeling af indtægter 1996 (mio. kr.)	176,4	293,4	58,5	528,3
Antal elever 1997	5.177	8.905	1.950	16.032
Forholdsmæssig fordeling af indtægter 1997 (mio. kr.)	143,3	239,3	52,4	435,0
Vækst i indtægter fra AER-ordningen 1996-97 (mio. kr.)	-33,1	-54,1	-6,1	-93,3
Lønsum 1996 (mio.kr.)	26.846	64.546	13.895	105.287
Vækst i lønudgifter sfa. ændrede AER-indtægter i pct. af lønsum (pct.)	0,12	0,08	0,04	0,09

Tabel 1.2. AER i lønopgørelsen, udgiftsiden	Ændring i AER-bidr. 1996-1997	Genm. årsløn 1996	Ændring i lønsum, % 1996-1997
Amtskommuner	-130,00	204570	-0,06
Øvrige kommuner	-130,00	194970	-0,07
Kbh. og Frb. Kommuner	-130,00	203830	-0,06
Hele landet	-130,00	198010	-0,07

Bilag 2

Tabel 1. Samlede kommunale sektor, pris- og lønudvikling, 1996-97						
Art	Faste vægte	Pris-indeks 1996	Pris-indeks 1997	Pris-ændring	Udgiftsvægt 1996	Vægtet ændr. 96-97
2.2 Fødevarer	100,00	181,20	187,50	3,48	2,78	0,10
2.3 Brændsel	100,00	195,80	201,90	3,12	5,03	0,16
2.6 Køb af jord og bygn.	100,00	724,50	789,50	8,97	1,13	0,10
2.7 Anskaffelser	100,00	110,00	112,00	1,82	2,32	0,04
2.9 Øvrige varekøb	100,00			1,11	17,83	0,20
- for amter	0,40			0,01		
- for primærkom	0,60			1,09		
4.5 Entreprenør/håndvæ.	100,00	142,00	146,00	2,82	18,71	0,53
4.9 Tjenesteydelser mv.	100,00			2,34	37,27	0,87
-Alm. tjenesteydelser	0,70	233,80	239,60	2,48		
-Øv. tjenesteydelser	0,30	193,20	197,10	2,02		
5.2 Sygesikring	100,00			0,34	14,92	0,05
-Lægehjælp	65,63	104,04	106,54	2,40		
-Medicin	34,37	94,70	91,30	-3,59		
Prisændring i alt					100,00	2,05
Lønændring DfL						2,62
Lønændring vedr. AER						0,02
Lønænd. vedr. arb.g.bid.						0,19
Lønændring i alt						2,83
Prisændring afrundet				2,00	36,60	0,73
Lønændring afrundet				2,80	63,40	1,78
Samlet pris- og lønænd.						2,51
Samlet pris- og lønændring, afrundet						2,5

Tabel 2. Primærkommunale sektor, pris- og løn-udvikling, 1996-97

Art	Faste vægte	Pris-indeks 1996	Pris-indeks 1997	Pris-ændring	Udgiftsvægt 1996	Vægtet ændr. 96-97
2.2 Fødevarer	100,00	181,20	187,50	3,48	3,16	0,11
2.3 Brændsel	100,00	195,80	201,90	3,12	6,47	0,20
2.6 Køb af jord og bygn.	100,00	724,50	789,50	8,97	1,98	0,18
2.7 Anskaffelser	100,00	110,00	112,00	1,82	2,03	0,04
2.9 Øvrige varekøb	100,00	181,30	184,60	1,82	17,75	0,32
4.5 Entreprenør/håndvæ.	100,00	142,00	146,00	2,82	24,66	0,69
4.9 Tjenesteydelser mv.	100,00			2,34	43,95	1,03
-Alm. tjenesteydelser	0,70	233,80	239,60	2,48		
-Øv. tjenesteydelser	0,30	193,20	197,10	2,02		
Prisændring i alt					100,00	2,57
Lønændring DfL						2,62
Lønændring vedr. AER						0,02
Lønæn. vedr. arb.gi.bid.						0,19
Lønændring i alt						2,83
Prisændring afrundet				2,60	33,30	0,87
Lønændring afrundet				2,80	66,70	1,87
Samlet pris- og lønænd.						2,73
Samlet pris- og lønændring, afrundet						2,70

Tabel 3. Amtskommunale sektor, pris- og lønudvik-
ling, 1996-97

Art	Faste vægte	Pris-indeks 1996	Pris-indeks 1997	Pris-ændring	Udgiftsvægt 1996	Vægtet ændr. 96-97
2.2 Fødevarer	100,00	181,20	187,50	3,48	2,00	0,07
2.3 Brændsel	100,00	195,80	201,90	3,12	3,24	0,10
2.6 Køb af jord og bygn.	100,00	724,50	789,50	8,97	0,25	0,02
2.7 Anskaffelser	100,00	110,00	112,00	1,82	2,92	0,05
2.9 Øvrige varekøb	100,00			0,03	16,11	0,01
- Medicin	0,33	94,70	91,30	-3,59		
- Øvrige varekøb	0,67	181,30	184,60	1,82		
4.5 Entreprenør/håndvæ.	100,00	142,00	146,00	2,82	11,48	0,32
4.9 Tjenesteydelser mv.	100,00			2,34	27,53	0,64
-Alm. tjenesteydelser	0,70	233,80	239,60	2,48		
-Øv. tjenesteydelser	0,30	193,20	197,10	2,02		
5.2 Sygesikring	100,00			0,32	36,49	0,12
-Lægehjælp	65,17	104,04	106,54	2,40		
-Medicin	34,83	94,70	91,30	-3,59		
Prisændring i alt					100,00	1,33
Lønændring DfL						2,65
Lønændring vedr. AER						0,06
Lønæn. vedr. arb.g.bidr.						0,19
Lønændring i alt						2,90
Prisændring afrundet				1,30	43,20	0,56
Lønændring afrundet				2,90	56,80	1,65
Samlet pris- og lønænd.						2,21
Samlet pris- og lønændring, afrundet						2,20

Tabel 4. Københavns og Frederiksberg Kommuner, pris- og lønudvikling, 1996-97

Art	Faste vægte	Pris-indeks 1996	Pris-indeks 1997	Pris-ændring	Udgiftsvægt 1996	Vægtet ændr. 96-97
2.2 Fødevarer	100,00	181,20	187,50	3,48	3,42	0,12
2.3 Brændsel	100,00	195,80	201,90	3,12	4,23	0,13
2.6 Køb af jord og bygn.	100,00	724,50	789,50	8,97	0,21	0,02
2.7 Anskaffelser	100,00	110,00	112,00	1,82	1,80	0,03
2.9 Øvrige varekøb	100,00			1,11	23,08	0,26
- for amter	0,40			0,01		
- for kommuner	0,60			1,09		
4.5 Entreprenør/håndvæ.	100,00	142,00	146,00	2,82	15,06	0,42
4.9 Tjenesteydelser mv.	100,00			2,34	37,81	0,89
-Alm. tjenesteydelser	0,70	233,80	239,60	2,48		
-Øv. tjenesteydelser	0,30	193,20	197,10	2,02		
5.2 Sygesikring	100,00			0,54	14,39	0,08
-Lægehjælp	68,91	104,04	106,54	2,40		
-Medicin	31,09	94,70	91,30	-3,59		
Prisændring i alt					100,00	1,94
Lønændring DfL						2,56
Lønændring vedr. AER						-0,02
Lønæn. vedr. arb.g.bidr.						0,19
Lønændring i alt						2,73
Prisændring afrundet				1,90	35,30	0,67
Lønændring afrundet				2,70	64,70	1,75
Samlet pris- og lønænd.						2,42
Samlet pris- og lønændring, afrundet						2,40

Bilag 9: Opgørelse af budgetgaranti, juni 1998.

Den kommunale budgetgaranti for 1996-97 er nu endeligt opgjort på grundlag af de kommunale regnskaber for 1996 og 1997 opgjort af Danmarks Statistik.

Opgørelsen af den kommunale budgetgaranti 1996-97 fremgår af tabel 1 nedenfor.

Endvidere er foretaget skøn over udviklingen i de kommunale udgifter på de budgetgaranterede områder for 1997-98 og 1998-99. Skønnene er opdelt på udgifter vedrørende regelændringer og udgifter vedrørende andre forhold.

Skønnene over den kommunale budgetgaranti 1997-98 og 1998-99 fremgår af tabel 2 nedenfor.

I opgørelsen er regnet med en pris- og lønudvikling 1997-98 og 1998-1999 på hhv. 2,9 og 2,7 pct.

Budgetgarantien 1996-97

Opgørelsen af budgetgarantien for 1996-1997 er foretaget i juni 1998 på baggrund af den udsendte vejledning om opgørelse af den kommunale budgetgaranti 1996-97. Det er i denne vejledning angivet specifikt, hvilke konti, der indgår i denne opgørelse.

Opgørelsen fremgår af tabel 1 nedenfor og specificeret på de enkelte konti af bilag 9.1.

Tabel 1. Budgetgaranti for 1996-97

Mio. kr. (1999 pl)	Merudgift 1996-97 (I)	Foreløbigt udbetalt 1997 (II)	Midtvejsreg. regelændr. 1997 (III)	Endelig regulering 1999 (I – II – III)
Engangsreg. vedr. 1997	274,5	810,7	57,4	-593,6
Engangsreg. vedr. 1998	274,5	810,7	57,4	-593,6
Opregulering 1999	274,5	810,7	57,4	-593,6
Samlet reg. i 1999				-1.780,7

I bloktilskuddet for 1999 foretages en endelig efter- og opregulering af budgetgarantien 1996-97, som ligeledes fremgår af tabel 1.

Efterreguleringen vedrører såvel 1997 som 1998. Både for 1997 og 1998 skal der efterreguleres med et beløb på -593,6 mio. kr., og den samlede efterregulering i bloktilskuddet for 1999 udgør således -1.187,1 mio. kr.

Herudover skal der ske en permanent opregulering af bloktilskuddet for 1999 på -593,6 mio. kr.

Den endelige opgørelse af budgetgarantien 1996-97 giver altså anledning til en samlet regulering i bloktilskuddet for 1999 på -1.780 mio. kr.

Budgetgarantien 1997-98 og 1998-99

Skønnet for udviklingen i de kommunale udgifter på de budgetgaranterede områder for hhv. 1997-98 og 1998-99 er foretaget af de berørte ministerier. Skønnene er drøftet på tre møder i Indenrigsministeriet

med repræsentanter for Kommunernes Landsforening, Københavns og Frederiksberg Kommuner, Finansministeriet, Socialministeriet, Arbejdsministeriet, Undervisningsministeriet samt Indenrigsministeriet. Der blev opnået enighed om skønnene.

For budgetgarantien 1998-99 kommer kommunernes udgifter vedr. introduktionsydelse, danskundervisning og aktivering efter den nye integrationslov (jf. lovforslag L60) ligeledes til at indgå i opgørelsen af den kommunale budgetgaranti fra 1999, og indgår således i skønnet for udviklingen i de kommunale udgifter på de budgetgaranterede områder for 1998-99. De skønnede kommunale merudgifter vedrørende loven er drøftet særskilt med de kommunale parter i forbindelse med DUT-spørgsmål.

Tabel 2. Skønnet budgetgaranti for 1996-97 og 1998-99.

Mio. kr.	1997-98 (1998 pl)	1998-99 (1999 pl)
Skønnet budgetgaranti, juni 1998 (a)	717,8	2.067,4
Foreløbigt udbetalt, juni 1997 (b)	836,2	
Midtvejsreg. for regelændr., juni 1998 (c)	-35,9	
Difference (a – b – c)	-82,6	2.067,4
I 1999 pl	-84,8	2.067,4

I bloktilskuddet for 1998 og frem gennemføres en midtvejsregulering vedrørende regelændringer på de budgetgaranterede områder, der ikke var kendte ved beregningen af den foreløbige budgetgaranti 1997-98 i juni 1997.

Midtvejsreguleringen udgør -35,9 mio. kr. i 1998 pris- og lønniveau og -36,9 mio. kr. i 1999 pris- og lønniveau.

Endvidere gennemføres en foreløbig regulering i bloktilskuddet for 1999 og frem vedrørende de skønnede merudgifter på de budgetgaranterede områder fra 1998 til 1999. Denne regulering udgør 2.067,4 mio. kr. i 1999 pris- og lønniveau.

Den skønnede udgiftsudvikling på de budgetgaranterede områder i 1998-99 og 1998-99 fremgår tillige opdelt på udgifter vedrørende hhv. regelændringer, integrationslov og andre forhold af tabel 3 nedenfor.

Tabel 3. Udgiftsudvikling 1997-98 og 1998-99 på de budgetgaranterede områder, opdelt på regelændringer, integrationslov og andet

Mio. kr.	1997-98 (1998 pl)	1998-99 (1999 pl)
Regelændringer:		
– Kontanthjælp og aktivering	-4,0	1,8
– Førtidspension	-31,8	-48,0
– EGU	0	0
Regelændringer i alt	-35,9	-46,2
Integrationslov		1.203,7
Andet	753,6	909,9
<u>Budgetgaranti i alt</u>	717,8	2.067,4

Den skønnede udgiftsudvikling på de budgetgaranterede områder i 1997-98 og 1998-99 opdelt på de enkelte områder fremgår af bilag 9.2.

Bilag 9.1.

KONTANTHJÆLP	Udgifter 1996	
1.000 kr.	Grundtal	Budgetgaranti
Kontanthjælp 5.01, dr 1, grp 01,02,13,16,18,20	10.326.411	
Kontanthjælp, 5.01, dr 1 grp 91,93,95	-388.807	
	9.937.604	
50 pct.		4.968.802
Kontanthjælp vedr. flygtninge 5.04, dr 1, grp 07,08	1.163.715	
Kontanthjælp vedr. flygtninge 5.04, dr 1, grp 92	-7.041	
	1.156.674	
25 pct.		289.169
Kontanthjælp ialt		5.257.971
AKTIVERING AF KONTANTHJÆLPSMODTAGERE Udgifter 1996		
1.000 kr.	Grundtal	Budgetgaranti
Kontanthjælp vedr. flygtninge 5.04, dr 1,grp 11,12	96.745	
25 pct.		24.186
Aktiverede kontanthjælpsmodtagere 5.05, dr 1 og 2	1.544.825	
Aktiverede kontanthjælpsmodtagere 5.05, dr 1 og 2, grp 06	-117.387	
50 pct.		-58.694
Beskæftigelsesordninger:	723.242	
A) Orlovsydelse		
5.98, dr 1, grp 01 og dr2, grp 06	51.883	
B) Øvrige		
resten af 5.98 dr1 og 2 uden grp 17	671.359	
I alt	2.268.067	2.268.067
Aktivering af kontanthjælpsmodtagere i alt		2.233.560

FØRTIDSPENSION Udgifter 1996

1.000 kr.	Grundtal	Budgetgaranti
Førtidspension med 50 pct. refusion		
5.68, dr 1 og 2	3.230.963	3.230.963

ERHVERVSRUNDUDDANNELSE Udgifter 1996

1.000 kr.	Grundtal	Budgetgaranti
Erhvervsgrunduddannelse		
3.45, dr 1	67.161	67.161

KONTANTHJÆLP Udgifter 1997

1.000 kr.	Grundtal	Budgetgaranti
Kontanthjælp 5.01, dr 1, grp 01,02,13,16,18,20	10.169.683	
Kontanthjælp, 5.01, dr 1 grp 91,93,95	-403.740	
	9.765.943	
50 pct.		4.882.972
Kontanthjælp vedr. flygtninge 5.04, dr 1, grp 07,08	1.670.227	
Kontanthjælp vedr. flygtninge 5.04, dr 1, grp 92	-9.933	
	1.660.294	
25 pct.		415.074
Kontanthjælp ialt		5.298.045

AKTIVERING AF KONTANTHJÆLPSMODTAGERE udgifter 1997

1.000 kr.	Grundtal	Budgetgaranti
Kontanthjælp vedr. flygtninge		
5.04, dr 1,grp 11,12	201.546	
25 pct.		50.387
Aktiverede kontanthjælpsmodtagere	1.573.540	
5.05, dr 1 og 2		
Aktiverede kontanthjælpsmodtagere		
5.05, dr 1 og 2, grp 06	-97.456	
50 pct.		-48.728
Beskæftigelsesordninger:	568.084	
A) Orlovsydelse		
5.98, dr 1, grp 01 og dr2, grp 06	24.505	
B) Øvrige		
resten af 5.98 dr1 og 2 uden grp 10 og 17	543.579	
I alt	2.141.624	2.141.624
Aktivering af kontanthjælpsmodtagere i alt		2.143.283

FØRTIDSPENSION Udgifter 1997

1.000 kr.	Grundtal	Budgetgaranti
Førtidspension med 50 pct. refusion		
5.68, dr 1 og 2	3.806.504	3.806.504

ERhvervsGRUNDUDDANNELSE**Udgifter 1997**

1.000 kr.	Grundtal	Budgetgaranti
Erhvervsgrunduddannelse		
3.45, dr 1	71.308	71.308

SAMLEDE UDgifter 1996 OG 1997**Løbende priser**

Mio. kr.	Udgifter 1996	Udgifter 1997	Vækst 1996-97
Kontanthjælp	5.258,0	5.298,0	40,1
Aktivering af kontanthjælpsmodtagere	2.233,6	2.143,3	-90,3
Førtidspension	3.233,0	3.806,5	575,5
Erhvervsgrunduddannelse	67,2	71,3	4,1
Udgifter i alt	10.789,7	11.319,1	529,5

SAMLEDE UDgifter 1996 OG 1997**1997 pl***

Mio. kr.	Udgifter 1996	Udgifter 1997	Vækst 1996-97
Kontanthjælp	5.389,4	5.298,0	-91,4
Aktivering af kontanthjælpsmodtagere	2.289,4	2.143,3	-146,1
Førtidspension	3.311,7	3.806,5	494,8
Erhvervsgrunduddannelse	68,8	71,3	2,5
Udgifter i alt 1997 pl*	11.059,4	11.319,1	259,7
Udgifter i alt 1999 pl **	11.687,4	11.961,9	274,5

* pl 1996-97 **1,025**

pl 1997-98 **1,029

pl 1998-99 **1,027**

Bilag 9.2.

Tabel 1. SAMLEDE UDGIFTER 1997 OG 1998

Løbende priser

Mio. kr.	Udgifter	Udgifter	Vækst
	1997	1998	1997-98
Kontanthj., akt. af kontanthjælpsmodt.	7.416,8	7.650,8	234,0
Orlovsydelse til kontanthjælpsmodt.	24,5	22,2	-2,3
Førtidspension	3.806,5	4.620,8	814,3
Erhvervsgrunduddannelse	71,3	71,4	0,1
Udgifter i alt	11.319,1	12.365,2	1.046,1

Tabel 2. SAMLEDE UDGIFTER 1997 OG 1998

1998-PL

Mio. kr.	Udgifter	Udgifter	Vækst
Kontanthj., akt. af kontanthjælpsmodt.	7.631,9	7.650,8	18,9
Orlovsydelse til kontanthjælpsmodt.	25,2	22,2	-3,0
Førtidspension	3.916,9	4.620,8	703,9
Erhvervsgrunduddannelse	73,4	71,4	-2,0
Udgifter i alt	11.647,4	12.365,2	717,8
Foreløbigt udbetalt juni 1997			836,2
Midtvejsreg. for regelændr. juni 1998			-35,9
Difference			-82,5

Tabel 3. UDVIKLINGEN I 1997-98 OPDELT PÅ REGELÆNDRINGER OG ANDET:

Mio. kr. 98 pl

Regelændringer:

- Kontanthjælp og aktivering	-4,0
- Førtidspension	-31,8
- EGU	0,0
Regelændringer i alt	-35,9
Andet	753,7
Budgetgaranti i alt	717,8

Tabel 4. SAMLEDE UDgifter 1998 OG 1999

Løbende priser

Mio. kr.	Udgifter 1998	Udgifter 1999	Vækst 1998-99
Kontanthj., akt. af kontanthjælpsmod.	7.650,8	7.894,7	243,9
Orlovsydelse til kontanthjælpsmodt.	22,2	23,3	1,1
Førtidspension	4.620,8	5.578,4	957,6
Erhvervsgrunduddannelse	71,4	66,4	-5,0
Integrationslov (udgifter opdelt på ministeromr.):			
- Socialministeriet		615,9	615,9
- Undervisningsministeriet		621,3	621,3
- Indenrigsministeriet		-33,6	-33,6
Budgetgaranterede udgifter i alt	12.365,2	14.766,5	2.401,3
- heraf vedr. integrationslov		1.203,7	1.203,7

Tabel 5. SAMLEDE UDgifter 1998 OG 1999

1999-PL

Mio. kr.	Udgifter 1998	Udgifter 1999	Vækst 1998-99
Kontanthj., akt. af kontanthjælpsmodt.	7.857,4	7.894,7	37,3
Orlovsydelse til kontanthjælpsmodt.	22,8	23,3	0,5
Førtidspension	4.745,6	5.578,4	832,8
Erhvervsgrunduddannelse	73,3	66,4	-6,9
Integrationslov (udgifter opdelt på ministeromr.):			
- Socialministeriet		615,9	615,9
- Undervisningsministeriet		621,3	621,3
- Indenrigsministeriet		-33,6	-33,6
Budgetgaranterede udgifter i alt	12.699,1	14.766,5	2.067,4
- heraf vedr. integrationslov		1.203,7	1.203,7

Tabel 6. UDVLINGEN I 1998-99 OPDELT PÅ REGELÆNDRINGER OG ANDET:

Mio. kr. 99 pl

Regelændringer (ex. integrationslov):	
- Kontanthjælp og aktivering	1,8
- Førtidspension	-48,0
- EGU	0,0
Regelændringer i alt (ex. integrationslov)	-46,2
Integrationslov	1.203,7
Andet	909,9
Budgetgaranti i alt	2.067,4

Tabel 7. SPECIFIKATION AF MERUDGIFTER I 1999 VEDR. INTEGRATIONSLOV

Mio. kr. 99 pl

Mio. kr.	Udgifter
Socialministeriet	615,9
- Bortfald af driftsudgifter efter aktivloven	-1,0
- Besparelse forsørgelse efter aktivloven	-15,3
- Bortfald tilskud § 107, stk. 5	32,8
- Ændret finansiering - forsørgelse efter aktivloven	599,5
Undervisningsministeriet	621,3
- Afslutning af påbegyndt undervisning	534,0
- Udlændinge med behov for suppl. undervisning	20,5
- Undervisning af statsborgere fra EU-lande mv.	46,2
- Udgifter til undervisningsmateriel	8,2
- Kvalitetsforbedrende initiativer	12,3
Indenrigsministeriet	-33,6
- Introduktionsydelse og grundtilskud netto	-33,6
Merudgifter i alt	1.203,7

Bilag 10: Oversigt over regnskab 1996					
Mio. kr.	Amts-komm.	Primær-komm.	Kbh's Komm.	Fr.berg Komm.	Hele landet
Driftsudgifter	70.708	161.310	30.989	4.700	267.707
Anlægsudgifter	2.049	10.238	1.542	194	14.024
Bruttoudgifter	72.757	171.548	32.532	4.894	281.731
Driftsindtægter	-12.910	-40.268	-9.002	-1.112	-63.293
Anlægsindtægter	-497	-2.151	-884	-17	-3.549
Refusioner	-596	-18.889	-3.142	-427	-23.054
Net.udg. ex. moms	58.754	110.240	19.503	3.338	191.835
Moms drift	2.309	4.625	591	100	7.624
Moms anlæg	392	1.315	141	17	1.865
Net.udg. incl. moms	61.454	116.180	20.235	3.455	201.325
Renteudgifter	328	1.885	692	65	2.970
Renteindtægter	-486	-1.775	-267	-97	-2.626
Nettorenteudgifter	-158	110	424	-32	344
Skatter					
Forskudsbeløb	-46.533	-88.540	-15.054	-3.305	-153.432
Afregning vedr. 1994	-1.360	-2.404	-4	-40	-3.808
Komm. andel af ind-driv. indk.skat.rest.	-57	-144	-46	-9	-255
Afregn. indk.skatte-rest.	191	410	68	24	694
Afregn. vedr. tidl. år	-138	-217	34	-1	-322
Særlig indkomstskat	0	-355	-13	-4	-372
Selsskabsskat	0	-1.594	-499	-32	-2.125
Grundskyld	-3.098	-3.849	-1.030	-149	-8.125
Andre ejendomsskat.	-108	-1.215	-843	-67	-2.233
Øvr. skatter/afgifter	-5	-1.192	-101	-30	-1.329
Afregn. skrå skattel.	228	60	0	0	288
Skatter i alt	-50.879	-99.040	-17.488	-3.613	-171.021
Generelle tilskud	-10.735	-15.314	-4.162	4	-30.208
Finans.underskud (- = overskud)	-318	1.936	-992	-186	440
Finansieret ved:					
Afdrag på lån	273	3.535	2.123	265	6.196
Optagne lån	-317	-4.493	-1.810	-266	-6.886
Finansforskydn.(1)	233	93	387	141	853
Likv.forøgelse (2) (- = forbrug)	129	-1.071	291	46	-604

Kilde: Oplysninger fra Danmarks Statistik samt momsoplysninger fra Indenrigsministeriet.

Noter: 1) I finansforskydningerne indgår differencen mellem bidraget til momsudligningsordningen og momsudgifterne. 2) Likviditetsforøgelsen er beregnet som summen af finansieringsunderskud, afdrag på lån, optagne lån og finansforskydninger.

Bilag 11: Oversigt over Regnskab 1997					
Mio. kr.	Amts-komm.	Primær-komm.	Kbh's Komm.	Fr.berg Komm.	Hele landet
Driftsudgifter	74.285	170.497	32.288	4.891	281.961
Anlægsudgifter	2.168	10.614	1.458	306	14.547
Bruttoudgifter	76.453	181.111	33.746	5.197	296.507
Driftsindtægter	-13.424	-42.507	-9.356	-1.167	-66.453
Anlægsindtægter	-408	-2.876	-665	-19	-3.968
Refusioner	-671	-21.204	-3.402	-457	-25.734
Net.udg. ex. moms	61.951	114.524	20.323	3.554	200.353
Moms drift	2.500	4.804	641	106	8.050
Moms anlæg	439	1.381	125	28	1.972
Net.udg. incl. moms	64.889	120.709	21.089	3.687	210.375
Renteudgifter	291	1.947	717	70	3.024
Renteindtægter	-417	-1.550	-261	-68	-2.297
Nettorenteudgifter	-126	396	455	2	728
Skatter					
Forskudsbeløb	-49.932	-93.029	-15.608	-3.503	-162.072
Afregning vedr. 1995	-58	-2.294	19	2	-2.331
Komm. andel af ind-driv. indk.skat.rest.	-117	-231	-54	-10	-412
Afregn. indk.skatte-restancer	174	355	65	23	617
Afregn. vedr. tidl. år	1	-23	36	8	23
Forsk.beløb af pens.ordn.	0	-1.350	-108	-30	-1.488
Selskabsskat	0	-2.038	-602	-47	-2.686
Grundskyld	-3.352	-4.254	-1.183	-172	-8.960
Andre ejendomsskat.	-125	-1.318	-914	-75	-2.432
Øvr. skatter/afgifter	-4	-147	-26	-6	-183
Afregn. skrå skattel.	389	190	32	10	621
Skatter i alt	-53.024	-104.138	-18.342	-3.799	-179.303
Generelle tilskud	-11.450	-14.260	-4.019	50	-29.876
Finans.underskud (- = overskud)	290	2.549	-817	-98	1.923
Finansieret ved:					
Afdrag på lån	526	5.576	1.434	65	7.601
Optagne lån	-995	-7.004	-1.571	-225	-9.599
Finansforskydn.(1)	-84	4.303	908	247	5.374
Likv.forøgelse (2) (- = forbrug)	264	-5.582	47	-27	-5.298

Kilde: Oplysninger fra Danmarks Statistik samt momsoplysninger fra Indenrigsministeriet.

Noter: 1) I finansforskydningerne indgår differencen mellem bidraget til momsudligningsordningen og momsudgifterne. 2) Likviditetsforøgelsen er beregnet som summen af finansieringsunderskud, afdrag på lån, optagne lån og finansforskydninger.

Bilag 12: Oversigt over Budget 1996					
Mio. kr.	Amts-komm.	Primær-komm.	Kbh's Komm.	Fr.berg Komm.	Hele landet
Driftsudgifter	68.455	157.602	31.387	4.788	262.232
Anlægsudgifter	1.776	9.071	1.628	216	12.691
Bruttoudgifter	70.232	166.672	33.015	5.004	274.923
Driftsindtægter	- 11.614	- 36.648	-8.743	-1.112	- 58.117
Anlægsindtægter	- 252	- 1.335	-786	-20	- 2.393
Refusioner	- 389	- 19.119	-3.305	-445	- 23.258
Net.udg. ex. moms	57.976	109.570	20.182	3.427	191.155
Moms drift	2.468	4.160	519	115	7.263
Moms anlæg	360	1.083	114	26	1.582
Net.udg. incl. moms	60.804	114.813	20.815	3.567	200.000
Renteudgifter	327	1.887	820	75	3.110
Renteindtægter	- 343	- 1.581	-325	-77	- 2.326
Nettorenteudgifter	- 16	306	495	-2	783
Skatter					
Forskudsbeløb	- 46.463	- 88.539	-15.085	-3.305	-153.391
Afregning vedr. 1994	- 1.243	- 1.992	0	-115	- 3.350
Komm. andel af ind-driv. indk.skat.rest.	- 19	- 50	-30	-15	- 114
Afregn. indk.skatte-restancer	117	326	90	29	562
Afregn. vedr. tidl. år	- 71	5	0	0	- 66
Særlig indk.skat	-	- 193	-10	-1	- 203
Selskabsskat	-	- 1.557	-499	-32	- 2.088
Grundskyld	- 3.122	- 3.887	-1.070	-149	- 8.228
Andre ejendomsskat.	- 115	- 1.247	-873	-67	- 2.302
Øvr. skatter/afgifter	- 1	- 1.152	-81	-30	- 1.264
Afregn. skrå skattel.	163	45	0	0	209
Skatter i alt	- 50.753	- 98.241	-17.558	-3.684	-170.235
Generelle tilskud	- 10.693	- 15.694	-4.230	66	- 30.551
Finans.underskud (- = overskud)	- 658	1.184	-478	-52	- 3
Finansieret ved:					
Afdrag på lån	326	2.205	1.382	70	3.983
Optagne lån	- 127	- 2.588	-1.183	-98	- 3.995
Finansforskydn.(1)	79	485	279	79	922
Likv.forøgelse (2) (- = forbrug)	380	- 1.286	0	0	- 906

Kilde: Oplysninger fra Danmarks Statistik samt momsoplysninger fra Indenrigsministeriet.

Noter: 1) I finansforskydningerne indgår differencen mellem bidraget til momsudligningsordningen og momsudgifterne.

3) Likviditetsforøgelsen er beregnet som summen af finansieringsunderskud, afdrag på lån, optagne lån og finansforskydninger.

Bilag 13: Oversigt over Budget 1997

Mio. kr.	Amts-komm.	Primær-komm.	Kbh's Komm.	Fr.berg Komm.	Hele landet
Driftsudgifter	72.341	165.886	32.395	4.923	275.544
Anlægsudgifter	2.310	8.440	1.802	357	12.909
Bruttoudgifter	74.650	174.327	34.197	5.280	288.454
Driftsindtægter	-12.250	-39.302	-9.165	-1.158	-61.875
Anlægsindtægter	-266	-1.415	-500	-23	-2.204
Refusioner	-558	-20.245	-3.510	-457	-24.770
Net.udg. ex. moms	61.577	113.364	21.022	3.642	199.605
Moms drift	2.454	4.410	710	100	7.675
Moms anlæg	504	1.125	30	34	1.692
Net.udg. incl. moms	64.534	118.898	21.762	3.777	208.971
Renteudgifter	285	1.712	759	60	2.817
Renteindtægter	-372	-1.355	-248	-71	-2.046
Nettorenteudgifter	-87	358	511	-12	770
Skatter					
Forskudsbeløb	-49.768	-93.032	-15.608	-3.503	-161.911
Afregning vedr. 1994	19	-2.332	0	0	-2.313
Komm. andel af ind-driv. indk.skat.rest.	-42	-110	-60	-15	-226
Afregn. indk.skatte-restancer	104	350	90	29	573
Afregn. vedr. tidl. år	-42	-19	25	-2	-38
Forsk.beløb af pens.ordn.	0	-1.182	-108	-30	-1.320
Selsskabsskat	0	-2.045	-602	-47	-2.694
Grundskyld	-3.345	-4.255	-1.130	-166	-8.896
Andre ejendomsskat.	-119	-1.325	-887	-75	-2.407
Øvr. skatter/afgifter	-1	-38	-13	-4	-55
Afregn. skrå skattel.	238	175	27	10	449
Skatter i alt	-52.956	-103.985	-18.266	-3.802	-179.008
Generelle tilskud	-11.307	-14.501	-4.083	54	-29.838
Finans.underskud (- = overskud)	184	770	-77	17	895
Finansieret ved:					
Afdrag på lån	560	2.281	1.001	69	3.910
Optagne lån	-932	-3.066	-1.159	-256	-5.413
Finansforskydn.(1)	238	2.458	1.335	191	4.223
Likv.forøgelse (2) (- = forbrug)	-51	-2.444	-1.100	-21	-3.616

Kilde: Oplysninger fra Danmarks Statistik samt momsoplysninger fra Indenrigsministeriet.

Noter: 1) I finansforskydningerne indgår differencen mellem bidraget til momsudligningsordningen og momsudgifterne. 2) Likviditetsforøgelsen er beregnet som summen af finansieringsunderskud, afdrag på lån, optagne lån og finansforskydninger.

Bilag 14: Oversigt over Budget 1998					
Mio. kr.	Amts-komm.	Primær-komm.	Kbh's Komm.	Fr.berg Komm.	Hele landet
Driftsudgifter	76.884	176.787	33.292	5.286	292.249
Anlægsudgifter	2.178	8.812	1.844	243	13.077
Bruttoudgifter	79.062	185.599	35.136	5.529	305.327
Driftsindtægter	-12.266	-41.750	-9.078	-1.214	-64.308
Anlægsindtægter	-104	-1.888	-442	-26	-2.461
Refusioner	-571	-22.465	-3.757	-463	-27.255
Net.udg. ex. moms	66.121	119.496	21.860	3.827	211.303
Moms drift	2.652	4.614	633	107	8.005
Moms anlæg	498	1.124	158	34	1.814
Net.udg. incl. moms	69.270	125.233	22.651	3.968	221.122
Renteudgifter	282	1.572	717	82	2.654
Renteindtægter	-356	-1.197	-245	-55	-1.853
Nettorenteudgifter	-74	376	472	27	801
Skatter					
Forskudsbetøb	-53.938	-98.321	-16.189	-3.662	-172.110
Afregning vedr. 1994	-16	9	0	133	126
Komm. andel af ind-driv. indk.skat.rest.	-59	-174	-80	-16	-328
Afregn. indk.skatte-restancer	101	333	90	24	548
Afregn. vedr. tidl. år	-11	64	42	9	105
Forsk.beløb af pens.ordn.	0	-1.533	-110	-36	-1.679
Selsskabsskat	0	-3.089	-674	-91	-3.854
Grundskyld	-3.409	-4.373	-1.316	-169	-9.267
Andre ejendomsskat.	-125	-1.331	-736	-71	-2.264
Øvr. skatter/afgifter	-1	-34	-13	-5	-53
Afregn. skrå skattel.	376	239	28	10	652
Skatter i alt	-57.082	-108.210	-18.959	-3.873	-188.124
Generelle tilskud	-12.069	-16.889	-4.633	-5	-33.597
Finans.underskud (- = overskud)	46	509	-469	117	203
Finansieret ved:					
Afdrag på lån	680	2.289	440	77	3.486
Optagne lån	-940	-3.630	-240	-159	-4.969
Finansforskydning(1)	214	1.605	272	122	2.214
Likv.forøgelse (2) (- = forbrug)	0	-773	-3	-158	-934

Kilde: Oplysninger fra Danmarks Statistik samt momsoplysninger fra Indenrigsministeriet.

Noter: 1) I finansforskydningerne indgår differencen mellem bidraget til momsudligningsordningen og momsudgifterne. 2) Likviditetsforøgelsen er beregnet som summen af finansieringsunderskud, afdrag på lån, optagne lån og finansforskydninger.

Bilag 15: Sektoropdelte hovedoversigter Tabel 1 brutto og netto for regnskab 1997			
Amtskommuner i 1000 kr.	Udgifter	Indtægter	Netto- udgifter
A. Driftsvirksomhed (inkl. refusion):			
0. Byudvikling, bolig- og miljø	556.520	-109.561	446.959
1. Forsyningsvirksomheder m.v. heraf refusion	1.532.408	-389.165 -4.179	1.143.243 -4.179
2. Vejvæsen	1.410.439	-629.367	781.072
3. Undervisning og kultur heraf refusion	9.812.280	-1.881.104 -10.552	7.931.176 -10.552
4. Sygehusvæsen og sygesikring	41.874.638	-3.015.111	38.859.527
5. Social- og sundhedsvæsen heraf refusion	15.696.293	-7.819.119 -655.221	7.877.174 -655.221
6. Administration m.v. heraf refusion	3.402.549	-250.873 -761	3.151.676 -761
Driftsvirksomhed i alt heraf refusion	74.285.127	-14.094.300 -670.713	60.190.827 -670.713
B. Anlægsvirksomhed:			
0. Byudvikling, bolig og miljø	96.141	-23.015	73.126
1. Forsyningsvirksomheder m.v.	28.106	-1.273	26.833
2. Vejvæsen	509.435	-220.494	288.941
3. Undervisning og kultur	232.418	-9.248	223.170
4. Sygehusvæsen og sygesikring	924.441	-103.965	820.476
5. Social- og sundhedsvæsen	354.727	-27.341	327.386
6. Administration m.v.	22.975	-22.645	330
Anlægsvirksomhed i alt	2.168.243	-407.981	1.760.262
C. Renter	291.471	-417.211	-125.740
D. Finansforskydninger:			
Forøgelse af likvide aktiver	575.172		575.172
Øvrige finansforskydninger	655.388	-980.513	-325.125
Finansforskydninger i alt	1.230.560	-980.513	250.047
E. Afdrag på lån	525.637		525.637
Sum (A + B + C + D + E)	78.501.038	-15.900.005	62.601.033
F. Finansiering:			
Forbrug af likvide aktiver		-311.190	-311.190
Optagne lån (8.63-8.76)		-995.455	-995.455
Tilskud og udligning	6.972	-11.456.721	-11.449.749
Udligning af moms (8.87)	3.179.312		3.179.312
Skatter (8.90-8.96)	643.444	-53.667.442	-53.023.998
Finansiering i alt	3.829.728	-66.430.808	-62.601.080
Balance	82.330.766	-82.330.813	-47

Bilag 15: Sektoropdelte hovedoversigter		brutto og netto for regnskab 1997	
Primærkommuner i 1000 kr.	Udgifter	Indtægter	Netto- udgifter
A. Driftsvirksomhed (inkl. refusion):			
0. Byudvikling, bolig- og miljø	9.248.971	-8.332.841	916.130
1. Forsyningsvirksomheder m.v. heraf refusion	12.497.745	-12.096.819	400.926
2. Vejevæsen	3.455.799	-464.800	2.990.999
3. Undervisning og kultur heraf refusion	32.579.226	-3.599.149	28.980.077
4. Sygehusvæsen og sygesikring		-83.341	-83.341
5. Social- og sundhedsvæsen heraf refusion	95.863.465	-37.417.083	58.446.382
6. Administration m.v. heraf refusion	16.851.637	-1.800.074	15.051.563
		0	0
Driftsvirksomhed i alt heraf refusion	170.496.843	-63.710.766	106.786.077
		-21.203.881	-21.203.881
B. Anlægsvirksomhed:			
0. Byudvikling, bolig og miljø	4.110.718	-2.324.792	1.785.926
1. Forsyningsvirksomheder m.v.	1.194.848	-120.550	1.074.298
2. Vejevæsen	776.318	-68.345	707.973
3. Undervisning og kultur	1605408	-133.411	1471997
4. Sygehusvæsen og sygesikring			
5. Social- og sundhedsvæsen	2.660.317	-211.520	2.448.797
6. Administration m.v.	266.325	-16.965	249.360
Anlægsvirksomhed i alt	10.613.934	-2.875.583	7.738.351
C. Renter	1.946.543	-1.550.333	396.210
D. Finansforskydninger:			
Forøgelse af likvide aktiver	430.322		430.322
Øvrige finansforskydninger	35.230.577	-31.185.910	4.044.667
Finansforskydninger i alt	35.660.899	-31.185.910	4.474.989
E. Afdrag på lån	5.576.255		5.576.255
Sum (A + B + C + D + E)	224.294.474	-99.322.592	124.971.882
F. Finansiering:			
Forbrug af likvide aktiver		-6.012.133	-6.012.133
Optagne lån (8.63-8.76)		-7.003.972	-7.003.972
Tilskud og udligning	5.700.337	-19.959.992	-14.259.655
Udligning af moms (8.87)	6.443.422		6.443.422
Skatter (8.90-8.96)	842.342	-104.980.218	-104.137.876
Finansiering i alt	12.986.101	-137.956.315	-124.970.214
Balance	237.280.575	-237.278.907	1.668

Bilag 15: Sektoropdelte hovedoversigter Tabel 3 brutto og netto for regnskab 1997			
Landkommuner i 1000 kr.	Udgifter	Indtægter	Netto- udgifter
A. Driftsvirksomhed (inkl. refusion):			
0. Byudvikling, bolig- og miljø	1.253.661	-1.154.318	99.343
1. Forsyningsvirksomheder m.v. heraf refusion	487.497	-268.936 -2.442	218.561 -2.442
2. Vejevæsen	653.169	-29.370	623.799
3. Undervisning og kultur heraf refusion	5.221.646	-427.781 -8.621	4.793.865 -8.621
4. Sygehusvæsen og sygesikring	0	0	0
5. Social- og sundhedsvæsen heraf refusion	14.334.419	-5.427.204 -2.790.419	8.907.215 -2.790.419
6. Administration m.v. heraf refusion	2.730.697	-226.405 0	2.504.292 0
Driftsvirksomhed i alt heraf refusion	24.681.089	-7.534.014 -2.801.482	17.147.075 -2.801.482
B. Anlægsvirksomhed:			
0. Byudvikling, bolig og miljø	601.391	-327.139	274.252
1. Forsyningsvirksomheder m.v.	45.949	-7.496	38.453
2. Vejevæsen	80.829	-4.931	75.898
3. Undervisning og kultur	174.084	-29.035	145.049
4. Sygehusvæsen og sygesikring			
5. Social- og sundhedsvæsen	422.021	-27.489	394.532
6. Administration m.v.	41.288	-4.859	36.429
Anlægsvirksomhed i alt	1.365.562	-400.949	964.613
C. Renter	178.622	-173.640	4.982
D. Finansforskydninger:			
Forøgelse af likvide aktiver	63.799		63.799
Øvrige finansforskydninger	9.439.718	-8.792.900	646.818
Finansforskydninger i alt	9.503.517	-8.792.900	710.617
E. Afdrag på lån	445.889		445.889
Sum (A + B + C + D + E)	36.174.679	-16.901.503	19.273.176
F. Finansiering:			
Forbrug af likvide aktiver		-880.693	-880.693
Optagne lån (8.63-8.76)		-810.344	-810.344
Tilskud og udligning	226.765	-3.619.014	-3.392.249
Udligning af moms (8.87)	956.381		956.381
Skatter (8.90-8.96)	93.126	-15.238.712	-15.145.586
Finansiering i alt	1.276.272	-20.548.763	-19.272.491
Balance	37.450.951	-37.450.266	685

Bilag 15: Sektoropdelte hovedoversigter		brutto og netto for regnskab 1997	
Tabel 4			
Bykommunerne i 1000 kr.	Udgifter	Indtægter	Netto- udgifter
A. Driftsvirksomhed (inkl. refusion):			
0. Byudvikling, bolig- og miljø	7.995.310	-7.178.523	816.787
1. Forsyningsvirksomheder m.v. heraf refusion	12.010.248	-11.827.883	182.365
2. Vejevæsen	2.802.630	-435.430	2.367.200
3. Undervisning og kultur heraf refusion	27.357.580	-3.171.368	24.186.212
4. Sygehusvæsen og sygesikring	0	0	0
5. Social- og sundhedsvæsen heraf refusion	81.529.046	-31.989.879	49.539.167
6. Administration m.v. heraf refusion	14.120.940	-1.573.669	12.547.271
		0	0
Driftsvirksomhed i alt heraf refusion	145.815.754	-56.176.752	89.639.002
		-18.402.399	-18.402.399
B. Anlægsvirksomhed:			
0. Byudvikling, bolig og miljø	3.509.327	-1.997.653	1.511.674
1. Forsyningsvirksomheder m.v.	1.148.899	-113.054	1.035.845
2. Vejevæsen	695.489	-63.414	632.075
3. Undervisning og kultur	1.431.324	-104.376	1.326.948
4. Sygehusvæsen og sygesikring			
5. Social- og sundhedsvæsen	2.238.296	-184.031	2.054.265
6. Administration m.v.	225.037	-12.106	212.931
Anlægsvirksomhed i alt	9.248.372	-2.474.634	6.773.738
C. Renter	1.767.921	-1.376.693	391.228
D. Finansforskydninger:			
Forøgelse af likvide aktiver	366.523		366.523
Øvrige finansforskydninger	25.790.859	-22.393.010	3.397.849
Finansforskydninger i alt	26.157.382	-22.393.010	3.764.372
E. Afdrag på lån	5.130.366		5.130.366
Sum (A + B + C + D + E)	188.119.795	-82.421.089	105.698.706
F. Finansiering:			
Forbrug af likvide aktiver		-5.131.440	-5.131.440
Optagne lån (8.63-8.76)		-6.193.628	-6.193.628
Tilskud og udligning	5.473.572	-16.340.978	-10.867.406
Udligning af moms (8.87)	5.487.041		5.487.041
Skatter (8.90-8.96)	749.216	-89.741.506	-88.992.290
Finansiering i alt	11.709.829	-117.407.552	-105.697.723
Balance	199.829.624	-199.828.641	983

Bilag 15: Sektoropdelte hovedoversigter		brutto og netto for regnskab 1997	
Københavns Kommune i 1000 kr.	Udgifter	Indtægter	Netto- udgifter
A. Driftsvirksomhed (inkl. refusion):			
0. Byudvikling, bolig- og miljø	1.143.312	-705.359	437.953
1. Forsyningsvirksomheder m.v. heraf refusion	4.708.814	-4.940.511	-231.697
2. Vejevæsen	383.309	-201.695	181.614
3. Undervisning og kultur heraf refusion	2.747.738	-303.498	2.444.240
4. Sygehusvæsen og sygesikring	5099895	-16.167	5083728
5. Social- og sundhedsvæsen heraf refusion	15.421.266	-6.075.180	9.346.086
6. Administration m.v. heraf refusion	2.783.933	-515.748	2.268.185
		0	0
Driftsvirksomhed i alt heraf refusion	32.288.267	-12.758.158	19.530.109
		-3.402.452	-3.402.452
B. Anlægsvirksomhed:			
0. Byudvikling, bolig og miljø	519.274	-511.939	7.335
1. Forsyningsvirksomheder m.v.	521.771	-129.571	392.200
2. Vejevæsen	76.112	-20.258	55.854
3. Undervisning og kultur	69162	-2.960	66.202
4. Sygehusvæsen og sygesikring			
5. Social- og sundhedsvæsen	250.612	-643	249.969
6. Administration m.v.	21.191	0	21.191
Anlægsvirksomhed i alt	1.458.122	-665.371	792.751
C. Renter	716.550	-261.445	455.105
D. Finansforskydninger:			
Forøgelse af likvide aktiver	46.640		46.640
Øvrige finansforskydninger	27.933	661.358	689.291
Finansforskydninger i alt	74.573	661.358	735.931
E. Afdrag på lån	1.434.284		1.434.284
Sum (A + B + C + D + E)	35.971.796	-13.023.616	22.948.180
F. Finansiering:			
Forbrug af likvide aktiver		0	0
Optagne lån (8.63-8.76)		-1.571.423	-1.571.423
Tilskud og udligning	916.716	-4.936.025	-4.019.309
Udligning af moms (8.87)	984.631		984.631
Skatter (8.90-8.96)	745.670	-19.087.762	-18.342.092
Finansiering i alt	2.647.017	-25.595.210	-22.948.193
Balance	38.618.813	-38.618.826	13

Bilag 15: Sektoropdelte hovedoversigter Tabel 6 brutto og netto for regnskab 1997			
Frederiksberg Kommune i 1000 kr.	Udgifter	Indtægter	Netto- udgifter
A. Driftsvirksomhed (inkl. refusion):			
0. Byudvikling, bolig- og miljø	141.978	-140.751	1.227
1. Forsyningsvirksomheder m.v. heraf refusion	549.010	-548.167	843
2. Vejevæsen	54.393	-12.420	41.973
3. Undervisning og kultur heraf refusion	608.224	-159.433	448.791
4. Sygehusvæsen og sygesikring	895.621	-372	895.249
5. Social- og sundhedsvæsen heraf refusion	2.233.676	-715.208	1.518.468
6. Administration m.v. heraf refusion	407.720	-47.515	360.205
		0	0
Driftsvirksomhed i alt heraf refusion	4.890.622	-1.623.866	3.266.756
		-456.835	-456.835
B. Anlægsvirksomhed:			
0. Byudvikling, bolig og miljø	134.276	-17.572	116.704
1. Forsyningsvirksomheder m.v.	68.549	0	68.549
2. Vejevæsen	5.653	-1.248	4.405
3. Undervisning og kultur	20.914	0	20.914
4. Sygehusvæsen og sygesikring			
5. Social- og sundhedsvæsen	69.841	0	69.841
6. Administration m.v.	6.974	0	6.974
Anlægsvirksomhed i alt	306.207	-18.820	287.387
C. Renter	69.686	-67.744	1.942
D. Finansforskydninger:			
Forøgelse af likvide aktiver	-		-
Øvrige finansforskydninger	142.264	-330	141.934
Finansforskydninger i alt	142.264	-330	141.934
E. Afdrag på lån	64.856		64.856
Sum (A + B + C + D + E)	5.473.635	-1.710.760	3.762.875
F. Finansiering:			
Forbrug af likvide aktiver		-27.031	-27.031
Optagne lån (8.63-8.76)		-225.244	-225.244
Tilskud og udligning	800.352	-750.306	50.046
Udligning af moms (8.87)	238.460		238.460
Skatter (8.90-8.96)	53.115	-3.852.237	-3.799.122
Finansiering i alt	1.091.927	-4.854.818	-3.762.891
Balance	6.565.562	-6.565.578	16

Bilag 15: Sektoropdelte hovedoversigter		brutto og netto for regnskab 1997	
Tabel 7			
Hele landet i 1000 kr.	Udgifter	Indtægter	Netto- udgifter
A. Driftsvirksomhed (inkl. refusion):			
0. Byudvikling, bolig- og miljø	11.090.781	-9.288.512	1.802.269
1. Forsyningsvirksomheder m.v. heraf refusion	19.287.977	-17.974.662	1.313.315
		-11.437	0
2. Vejevæsen	5.303.940	-1.308.282	3.995.658
3. Undervisning og kultur heraf refusion	45.747.468	-5.943.184	39.804.284
		-115.442	0
4. Sygehusvæsen og sygesikring	47.870.154	-3.031.650	44.838.504
5. Social- og sundhedsvæsen heraf refusion	129.214.700	-52.026.590	77.188.110
		-25.606.241	0
6. Administration m.v. heraf refusion	23.445.839	-2.614.210	20.831.629
		-761	0
Driftsvirksomhed i alt heraf refusion	281.960.859	-92.187.090	189.773.769
		-25.733.881	0
B. Anlægsvirksomhed:			
0. Byudvikling, bolig og miljø	4.860.409	-2.877.318	1.983.091
1. Forsyningsvirksomheder m.v.	1.813.274	-251.394	1.561.880
2. Vejevæsen	1.367.518	-310.345	1.057.173
3. Undervisning og kultur	1.927.902	-145.619	1.782.283
4. Sygehusvæsen og sygesikring	924.441	-103.965	820.476
5. Social- og sundhedsvæsen	3.335.497	-239.504	3.095.993
6. Administration m.v.	317.465	-39.610	277.855
Anlægsvirksomhed i alt	14.546.506	-3.967.755	10.578.751
C. Renter	3.024.250	-2.296.733	727.517
D. Finansforskydninger:			
Forøgelse af likvide aktiver	1.052.134		1.052.134
Øvrige finansforskydninger	36.056.162	-31.505.395	4.550.767
Finansforskydninger i alt	37.108.296	-31.505.395	5.602.901
E. Afdrag på lån	7.601.032		7.601.032
Sum (A + B + C + D + E)	344.240.943	-129.956.973	214.283.970
F. Finansiering:			
Forbrug af likvide aktiver		-6.350.354	-6.350.354
Optagne lån (8.63-8.76)		-9.796.094	-9.796.094
Tilskud og udligning	7.424.377	-37.103.044	-29.678.667
Udligning af moms (8.87)	10.845.825		10.845.825
Skatter (8.90-8.96)	2.284.571	-181.587.659	-179.303.088
Finansiering i alt	20.554.773	-234.837.151	-214.282.378
Balance	364.795.716	-364.794.124	1.592

Kilde: Oplysninger fra Danmarks Statistik.

**Bilag 16: Realvæksten i driftsudgifterne fra budget
Tabel 1 1997 til regnskab 1997 for amtskommuner**

Mio.kr.	Udgiftsvækst		Indtægtsvækst		Nettoudgiftsvækst	
	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)
Byudvikling,bolig og miljø m.m.	4,2	0,8	15,0	15,8	-10,7	-2,3
Forsyningsvirk.	14,6	1,0	-12,2	-3,0	26,8	2,4
Vejvæsen	-179,3	-11,3	-166,0	-20,9	-13,3	-1,7
Undervisning og kultur	408,3	4,3	390,0	26,2	18,3	0,2
Sygehusvæsen	1.383,2	3,4	424,0	16,4	959,2	2,5
Social- og sundhed	806,2	5,4	530,8	7,3	275,4	3,6
Administration	-492,6	-12,6	104,9	71,9	-597,4	-15,9
I alt	1.944,6	2,7	1.286,5	10,0	658,1	1,1

**Bilag 16: Realvæksten i anlægsudgifterne fra budget
Tabel 2 1997 til regnskab 1997 for amtskommuner**

Mio.kr.	Udgiftsvækst		Indtægtsvækst		Nettoudgiftsvækst	
	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)
Byudvikling,bolig og miljø m.m.	7,0	7,9	17,8	343,6	-10,8	-12,8
Forsyningsvirk.	1,2	4,5	1,3	-	-0,1	-0,2
Vejvæsen	-15,3	-2,9	26,4	13,6	-41,6	-12,6
Undervisning og kultur	-43,5	-15,8	9,2	-	-52,8	-19,1
Sygehusvæsen	-141,6	-13,3	45,3	77,3	-186,9	-18,6
Social- og sundhed	75,5	27,0	19,3	241,8	56,1	20,7
Administration	-24,9	-52,0	22,6	-	-47,6	-99,3
I alt	-141,5	-6,1	142,0	53,4	-283,5	-13,9

**Bilag 16: Realvæksten i driftsudgifterne fra budget
Tabel 3 1997 til regnskab 1997 for primærkommuner**

Mio.kr.	Udgiftsvækst		Indtægtsvækst		Nettoudgiftsvækst	
	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)
Byudvikling, bolig og miljø m.m.	458,3	5,2	245,2	3,0	213,1	30,3
Forsyningsvirk.	-60,1	-0,5	220,4	1,9	-280,4	-41,2
Vejvæsen	103,9	3,1	92,7	24,9	11,2	0,4
Undervisning og kultur	1.019,5	3,2	672,9	23,0	346,6	1,2
Sygehusvæsen	0,0	-	0,0	-	0,0	-
Social- og sundhed	3.194,3	3,4	2.660,2	7,7	534,0	0,9
Administration	-105,4	-0,6	272,2	17,8	-377,6	-2,4
I alt	4.610,5	2,8	4.163,5	7,0	447,0	0,4

**Bilag 16: Realvæksten i anlægsudgifterne fra budget
Tabel 4 1997 til regnskab 1997 for primærkommuner**

Mio.kr.	Udgiftsvækst		Indtægtsvækst		Nettoudgiftsvækst	
	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)
Byudvikling, bolig og miljø m.m.	907,4	28,3	1.079,0	86,6	-171,6	-8,8
Forsyningsvirk.	-27,5	-2,3	72,0	148,5	-99,5	-8,5
Vejvæsen	143,8	22,7	51,0	294,2	92,8	15,1
Undervisning og kultur	394,4	32,6	81,5	157,2	312,9	27,0
Sygehusvæsen	0,0	-	0,0	-	0,0	-
Social- og sundhed	791,1	42,3	168,8	394,6	622,3	34,1
Administration	-35,5	-11,8	7,8	84,8	-43,3	-14,8
I alt	2.173,7	25,8	1.460,1	103,2	713,5	10,2

**Bilag 16: Realvæksten i driftsudgifterne fra budget
Tabel 5 1997 til regnskab 1997 for landkommuner**

Mio.kr.	Udgiftsvækst		Indtægtsvækst		Nettoudgiftsvækst	
	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)
Byudvikling, bolig og miljø m.m.	44,8	3,7	-17,9	-1,5	62,7	170,8
Forsyningsvirk.	40,3	9,0	46,7	21,0	-6,3	-2,8
Vejvæsen	7,4	1,1	13,6	86,4	-6,2	-1,0
Undervisning og kultur	144,1	2,8	85,9	25,1	58,2	1,2
Sygehusvæsen	0,0	-	0,0	-	0,0	-
Social- og sundhed	616,4	4,5	459,4	9,2	157,0	1,8
Administration	-0,2	0,0	46,2	25,6	-46,4	-1,8
I alt	852,8	3,6	633,8	9,2	219,0	1,3

**Bilag 16: Realvæksten i anlægsudgifterne fra budget
Tabel 6 1997 til regnskab 1997 for landkommuner**

Mio.kr.	Udgiftsvækst		Indtægtsvækst		Nettoudgiftsvækst	
	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)
Byudvikling, bolig og miljø m.m.	178,7	42,3	231,0	240,4	-52,3	-16,0
Forsyningsvirk.	12,3	36,6	7,0	1405,2	5,3	16,0
Vejvæsen	-1,3	-1,6	4,5	927,3	-5,8	-7,1
Undervisning og kultur	32,1	22,6	23,1	393,3	9,0	6,6
Sygehusvæsen	0,0	-	0,0	-	0,0	-
Social- og sundhed	248,7	143,4	19,7	251,1	229,0	138,3
Administration	2,5	6,4	4,9	-	-2,4	-6,2
I alt	473,0	53,0	290,1	261,9	182,8	23,4

**Bilag 16: Realvæksten i driftsudgifterne fra budget
Tabel 7 1997 til regnskab 1997 for bykommuner**

Mio.kr.	Udgiftsvækst		Indtægtsvækst		Nettoudgiftsvækst	
	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)
Byudvikling, bolig og miljø m.m.	413,5	5,5	263,1	3,8	150,4	22,6
Forsyningsvirk.	-100,4	-0,8	173,7	1,5	-274,1	-60,0
Vejvæsen	96,5	3,6	79,1	22,2	17,4	0,7
Undervisning og kultur	875,4	3,3	587,0	22,7	288,4	1,2
Sygehusvæsen	0,0	-	0,0	-	0,0	-
Social- og sundhed	2.577,8	3,3	2.200,8	7,4	377,0	0,8
Administration	-105,2	-0,7	226,0	16,8	-331,2	-2,6
I alt	3.757,6	2,6	3.529,7	6,7	228,0	0,3

**Bilag 16: Realvæksten i anlægsudgifterne fra budget
Tabel 8 1997 til regnskab 1997 for bykommuner**

Mio.kr.	Udgiftsvækst		Indtægtsvækst		Nettoudgiftsvækst	
	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)
Byudvikling, bolig og miljø m.m.	728,7	26,2	848,0	73,8	-119,3	-7,3
Forsyningsvirk.	-39,8	-3,3	65,0	135,4	-104,9	-9,2
Vejvæsen	145,1	26,4	46,6	276,2	98,5	18,5
Undervisning og kultur	362,3	33,9	58,4	126,9	303,9	29,7
Sygehusvæsen	0,0	-	0,0	-	0,0	-
Social- og sundhed	542,4	32,0	149,1	426,8	393,3	23,7
Administration	-37,9	-14,4	2,9	31,9	-40,9	-16,1
I alt	1700,7	22,5	1170,0	89,7	530,7	8,5

**Bilag 16: Realvæksten i driftsudgifterne fra budget
Tabel 9 1997 til regnskab 1997 for Københavns
Kommune**

Mio.kr.	Udgiftsvækst		Indtægtsvækst		Nettoudgiftsvækst	
	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)
Byudvikling, bolig og miljø m.m.	43,7	4,0	35,9	5,4	7,8	1,8
Forsyningsvirk.	-31,2	-0,7	-23,5	-0,5	-7,7	3,4
Vejvæsen	38,4	11,1	21,4	11,9	17,0	10,3
Undervisning og kultur	136,6	5,2	66,1	27,8	70,5	3,0
Sygehusvæsen	17,4	0,3	-0,3	-1,6	17,7	0,3
Social- og sundhed	-396,6	-2,5	-97,4	-1,6	-299,1	-3,1
Administration	85,1	3,2	80,9	18,6	4,1	0,2
I alt	-106,6	-0,3	83,1	0,7	-189,7	-1,0

**Bilag 16: Realvæksten i anlægsudgifterne fra budget
Tabel 10 1997 til regnskab 1997 for Københavns
Kommune**

Mio.kr.	Udgiftsvækst		Indtægtsvækst		Nettoudgiftsvækst	
	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)
Byudvikling, bolig og miljø m.m.	-165,3	-24,1	184,7	56,4	-350,0	-97,9
Forsyningsvirk.	-66,3	-11,3	-37,4	-22,4	-28,8	-6,8
Vejvæsen	14,7	24,0	14,6	255,4	0,2	0,3
Undervisning og kultur	11,9	20,8	3,0	-	9,0	15,7
Sygehusvæsen	0,0	-	0,0	-	0,0	-
Social- og sundhed	-27,0	-9,7	0,6	-	-27,6	-9,9
Administration	-112,0	-84,1	0,0	-	-112,0	-84,1
I alt	-343,8	-19,1	165,4	33,1	-509,3	-39,1

Bilag 16: Realvæksten i driftsudgifterne fra budget
 Tabel 11 1997 til regnskab 1997 for Frederiksberg
 Kommune

Mio.kr.	Udgiftsvækst		Indtægtsvækst		Nettoudgiftsvækst	
	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)
Byudvikling, bolig og miljø m.m.	-1,8	-1,2	11,8	9,1	-13,5	-91,7
Forsyningsvirk.	-29,0	-5,0	-4,4	-0,8	-24,6	-96,7
Vejvæsen	1,8	3,4	-0,7	-5,5	2,5	6,4
Undervisning og kultur	5,9	1,0	1,9	1,2	4,1	0,9
Sygehusvæsen	5,1	0,6	0,2	75,5	4,9	0,6
Social- og sundhed	1,7	0,1	-1,7	-0,2	3,4	0,2
Administration	-15,8	-3,7	1,7	3,8	-17,5	-4,6
I alt	-32,1	-0,7	8,7	0,5	-40,8	-1,2

Bilag 16: Realvæksten i anlægsudgifterne fra budget
 Tabel 12 1997 til regnskab 1997 for Frederiksberg
 Kommune

Mio.kr.	Udgiftsvækst		Indtægtsvækst		Nettoudgiftsvækst	
	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)
Byudvikling, bolig og miljø m.m.	-38,8	-22,4	0,1	0,4	-38,9	-25,0
Forsyningsvirk.	1,5	2,2	0,0	-	1,5	2,2
Vejvæsen	-5,3	-48,4	-3,8	-75,0	-1,5	-26,0
Undervisning og kultur	4,2	25,3	0,0	-	4,2	25,3
Sygehusvæsen	0,0	-	0,0	-	0,0	-
Social- og sundhed	-4,6	-6,2	0,0	-	-4,6	-6,2
Administration	-8,2	-54,1	0,0	-	-8,2	-54,1
I alt	-51,2	-14,3	-3,7	-16,4	-47,6	-14,2

**Bilag 16: Realvæksten i driftsudgifterne fra budget
 Tabel 13 1997 til regnskab 1997 for hele landet**

Mio.kr.	Udgiftsvækst		Indtægtsvækst		Nettoudgiftsvækst	
	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)
Byudvikling, bolig og miljø m.m.	504,4	4,8	307,9	3,4	196,6	12,2
Forsyningsvirk.	-105,7	-0,5	180,3	1,0	-286,0	-17,9
Vejvæsen	-35,2	-0,7	-52,6	-3,9	17,4	0,4
Undervisning og kultur	1.570,3	3,6	1.130,8	23,5	439,5	1,1
Sygehusvæsen	1.405,7	3,0	423,9	16,3	981,8	2,2
Social- og sundhed	3.605,6	2,9	3.091,9	6,3	513,6	0,7
Administration	-528,7	-2,2	459,8	21,3	-988,4	-4,5
I alt	6.416,5	2,3	5.541,9	6,4	874,5	0,5

**Bilag 16: Realvæksten i anlægsudgifterne fra budget
 Tabel 14 1997 til regnskab 1997 for hele landet**

Mio.kr.	Udgiftsvækst		Indtægtsvækst		Nettoudgiftsvækst	
	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)
Byudvikling, bolig og miljø m.m.	710,3	17,1	1.281,6	80,3	-571,3	-22,4
Forsyningsvirk.	-91,0	-4,8	35,9	16,6	-126,9	-7,5
Vejvæsen	138,0	11,2	88,2	39,7	49,8	4,9
Undervisning og kultur	367,0	23,5	93,7	180,7	273,3	18,1
Sygehusvæsen	-141,6	-13,3	45,3	77,3	-186,9	-18,6
Social- og sundhed	835,0	33,4	188,7	371,8	646,2	26,4
Administration	-180,6	-36,3	30,4	331,5	-211,0	-43,2
I alt	1.637,1	12,7	1.763,9	80,0	-126,8	-1,2

**Bilag 17: Realvæksten i driftsudgifterne fra regnskab
Tabel 1 1996 til regnskab 1997 for amtskommuner**

Mio.kr.	Udgiftsvækst		Indtægtsvækst		Nettoudgiftsvækst	
	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)
Byudvikling, bolig og miljø m.m.	13,4	2,5	-39,6	-26,6	53,0	13,5
Forsyningsvirk.	-66,1	-4,1	-24,1	-5,8	-42,0	-3,5
Vejvæsen	-312,0	-18,1	-278,1	-30,6	-33,8	-4,2
Undervisning og kultur	221,8	2,3	91,0	5,1	130,8	1,7
Sygehusvæsen	1.052,8	2,6	145,7	5,1	907,1	2,4
Social- og sundhed	731,3	4,9	319,4	4,3	411,9	5,5
Administration	168,0	5,2	36,3	16,9	131,7	4,4
I alt	1.809,1	2,5	250,5	1,8	1.558,7	2,7

Bilag 17: Realvæksten i anlægsudgifterne fra regnskab 1996 til regnskab 1997 for amtskommuner

Mio.kr.	Udgiftsvækst		Indtægtsvækst		Nettoudgiftsvækst	
	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)
Byudvikling, bolig og miljø m.m.	27,7	40,4	-17,3	-42,9	45,0	159,9
Forsyningsvirk.	-14,0	-33,3	-35,2	-96,5	21,2	375,5
Vejvæsen	-117,0	-18,7	-121,6	-35,5	4,6	1,6
Undervisning og kultur	48,3	26,2	2,8	42,4	45,5	25,6
Sygehusvæsen	12,2	1,3	38,8	59,5	-26,6	-3,1
Social- og sundhed	114,3	47,6	10,4	61,2	103,9	46,5
Administration	-3,3	-12,5	20,9	1.217,4	-24,2	-98,7
I alt	68,1	3,2	-101,3	-19,9	169,4	10,6

Bilag 17: Realvæksten i driftsudgifterne fra regnskab
Tabel 3 1996 til regnskab 1997 for primærkommuner

Mio.kr.	Udgiftsvækst		Indtægtsvækst		Nettoudgiftsvækst	
	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)
Byudvikling, bolig og miljø m.m.	614,4	7,1	325,7	4,1	288,6	46,0
Forsyningsvirk.	-248,0	-1,9	-124,2	-1,0	-123,7	-23,6
Vejvæsen	-278,6	-7,5	0,7	0,2	-279,3	-8,5
Undervisning og kultur	536,3	1,7	188,5	5,5	347,8	1,2
Sygehusvæsen	0,0	-	0,0	-	0,0	-
Social- og sundhed	3.880,7	4,2	2.494,5	7,1	1.386,2	2,4
Administration	165,2	1,0	11,8	0,7	153,3	1,0
I alt	4.669,9	2,8	2.897,0	4,8	1.772,9	1,7

Bilag 17: Realvæksten i anlægsudgifterne fra regnskab
Tabel 4 1996 til regnskab 1997 for primærkommuner

Mio.kr.	Udgiftsvækst		Indtægtsvækst		Nettoudgiftsvækst	
	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)
Byudvikling, bolig og miljø m.m.	-80,5	-1,9	659,5	39,6	-740,0	-29,3
Forsyningsvirk.	-82,8	-6,5	-54,1	-31,0	-28,7	-2,6
Vejvæsen	-177,0	-18,6	-54,9	-44,5	-122,1	-14,7
Undervisning og kultur	282,4	21,3	26,3	24,6	256,1	21,1
Sygehusvæsen	0,0	-	0,0	-	0,0	-
Social- og sundhed	170,6	6,9	89,6	73,6	80,9	3,4
Administration	-23,0	-7,9	-2,0	-10,3	-21,0	-7,8
I alt	89,6	0,9	664,5	30,1	-574,9	-6,9

**Bilag 17: Realvæksten i driftsudgifterne fra regnskab
Tabel 5 1996 til regnskab 1997 for landkommuner**

Mio.kr.	Udgiftsvækst		Indtægtsvækst		Nettoudgiftsvækst	
	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)
Byudvikling, bolig og miljø m.m.	78,0	6,6	25,1	2,2	52,9	114,1
Forsyningsvirk.	23,6	5,1	29,5	12,3	-5,9	-2,6
Vejvæsen	-73,8	-10,2	3,6	13,9	-77,4	-11,0
Undervisning og kultur	67,6	1,3	32,6	8,2	35,0	0,7
Sygehusvæsen	0,0	-	0,0	-	0,0	-
Social- og sundhed	649,4	4,7	397,6	7,9	251,8	2,9
Administration	30,4	1,1	7,8	3,6	22,6	0,9
I alt	775,2	3,2	496,2	7,1	279,0	1,7

Bilag 17: Realvæksten i anlægsudgifterne fra regnskab 1996 til regnskab 1997 for landkommuner

Mio.kr.	Udgiftsvækst		Indtægtsvækst		Nettoudgiftsvækst	
	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)
Byudvikling, bolig og miljø m.m.	47,4	8,6	149,3	83,9	-101,9	-27,1
Forsyningsvirk.	-63,3	-58,0	-26,1	-77,7	-37,2	-49,2
Vejvæsen	-12,3	-13,2	0,6	13,1	-12,9	-14,5
Undervisning og kultur	41,4	31,2	20,1	224,6	21,3	17,2
Sygehusvæsen	0,0	-	0,0	-	0,0	-
Social- og sundhed	92,5	28,1	12,7	85,4	79,9	25,4
Administration	7,0	20,2	-0,3	-5,2	7,2	24,7
I alt	112,6	9,0	156,2	63,8	-43,7	-4,3

**Bilag 17: Realvæksten i driftsudgifterne fra regnskab
Tabel 7 1996 til regnskab 1997 for bykommuner**

Mio.kr.	Udgiftsvækst		Indtægtsvækst		Nettoudgiftsvækst	
	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)
Byudvikling, bolig og miljø m.m.	536,3	7,2	300,6	4,4	235,7	40,6
Forsyningsvirk.	-271,6	-2,2	-153,7	-1,3	-117,9	-39,3
Vejvæsen	-204,8	-6,8	-2,9	-0,7	-201,9	-7,9
Undervisning og kultur	468,7	1,7	155,9	5,2	312,8	1,3
Sygehusvæsen	0,0	-	0,0	-	0,0	-
Social- og sundhed	3.231,3	4,1	2.096,9	7,0	1.134,4	2,3
Administration	134,8	1,0	4,0	0,3	130,8	1,1
I alt	3.894,7	2,7	2.400,8	4,5	1.493,9	1,7

Bilag 17: Realvæksten i anlægsudgifterne fra regnskab 1996 til regnskab 1997 for bykommuner

Mio.kr.	Udgiftsvækst		Indtægtsvækst		Nettoudgiftsvækst	
	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)
Byudvikling, bolig og miljø m.m.	-127,9	-3,5	510,2	34,3	-638,2	-29,7
Forsyningsvirk.	-19,5	-1,7	-28,0	-19,9	8,5	0,8
Vejvæsen	-164,6	-19,1	-55,5	-46,7	-109,2	-14,7
Undervisning og kultur	241,0	20,2	6,2	6,3	234,8	21,5
Sygehusvæsen	0,0	-	0,0	-	0,0	-
Social- og sundhed	78,0	3,6	77,0	71,9	1,0	0,1
Administration	-29,9	-11,7	-1,7	-12,2	-28,2	-11,7
I alt	-23,0	-0,2	508,2	25,8	-531,2	-7,3

**Bilag 17: Realvæksten i driftsudgifterne fra regnskab
Tabel 9 1996 til regnskab 1997 for Københavns
Kommune**

Mio.kr.	Udgiftsvækst		Indtægtsvækst		Nettoudgiftsvækst	
	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)
Byudvikling, bolig og miljø m.m.	-66,0	-5,5	-52,1	-6,9	-13,9	-3,1
Forsyningsvirk.	-259,5	-5,2	-279,5	-5,4	20,1	-8,0
Vejvæsen	-34,0	-8,1	-21,7	-9,7	-12,3	-6,3
Undervisning og kultur	119,4	4,5	16,8	5,9	102,6	4,4
Sygehusvæsen	-4,2	-0,1	-5,8	-26,4	1,6	0,0
Social- og sundhed	592,7	4,0	601,0	11,0	-8,3	-0,1
Administration	114,2	4,3	27,2	5,6	87,0	4,0
I alt	462,5	1,5	285,9	2,3	176,7	0,9

Bilag 17: Realvæksten i anlægsudgifterne fra regnskab 1996 til regnskab 1997 for Københavns Kommune

Mio.kr.	Udgiftsvækst		Indtægtsvækst		Nettoudgiftsvækst	
	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)
Byudvikling, bolig og miljø m.m.	-84,2	-13,9	-252,7	-33,1	168,6	-104,5
Forsyningsvirk.	-16,5	-3,1	3,8	3,0	-20,3	-4,9
Vejvæsen	17,9	30,7	14,3	240,1	3,6	6,8
Undervisning og kultur	12,3	21,6	-8,5	-74,3	20,8	45,8
Sygehusvæsen	0,0	-	0,0	-	0,0	-
Social- og sundhed	-55,2	-18,1	0,6	-	-55,9	-18,3
Administration	-0,3	-1,2	0,0	-100,0	-0,2	-1,1
I alt	-126,0	-8,0	-242,5	-26,7	116,5	17,2

**Bilag 17: Realvæksten i driftsudgifterne fra regnskab
Tabel 11 1996 til regnskab 1997 for Frederiksberg
Kommune**

Mio.kr.	Udgiftsvækst		Indtægtsvækst		Nettoudgiftsvækst	
	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)
Byudvikling, bolig og miljø m.m.	15,4	12,2	8,2	6,2	7,2	-120,6
Forsyningsvirk.	-36,0	-6,2	-16,0	-2,8	-20,0	-96,0
Vejvæsen	1,4	2,7	7,1	134,8	-5,7	-12,0
Undervisning og kultur	0,9	0,2	7,2	4,7	-6,2	-1,4
Sygehusvæsen	26,3	3,0	0,0	6,2	26,2	3,0
Social- og sundhed	55,1	2,5	34,4	5,0	20,7	1,4
Administration	1,0	0,2	2,6	5,7	-1,5	-0,4
I alt	64,1	1,3	43,5	2,7	20,6	0,6

**Bilag 17: Realvæksten i anlægsudgifterne fra regn-
Tabel 12 skab 1996 til regnskab 1997 for Frederiks-
berg Kommune**

Mio.kr.	Udgiftsvækst		Indtægtsvækst		Nettoudgiftsvækst	
	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)
Byudvikling, bolig og miljø m.m.	37,1	38,2	1,9	12,4	35,2	43,1
Forsyningsvirk.	35,0	104,1	-1,7	-100,0	36,7	115,2
Vejvæsen	-1,4	-20,2	1,2	-	-2,7	-37,9
Undervisning og kultur	13,4	177,0	0,0	-	13,4	177,0
Sygehusvæsen	0,0	-	0,0	-	0,0	-
Social- og sundhed	21,9	45,6	0,0	-	21,9	45,6
Administration	0,9	14,1	0,0	-	0,9	14,1
I alt	106,7	53,5	1,5	8,4	105,3	57,8

**Bilag 17: Realvæksten i driftsudgifterne fra regnskab
Tabel 13 1996 til regnskab 1997 for hele landet**

Mio.kr.	Udgiftsvækst		Indtægtsvækst		Nettoudgiftsvækst	
	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)
Byudvikling, bolig og miljø m.m.	584,5	5,6	249,7	2,8	334,7	22,8
Forsyningsvirk.	-600,3	-3,0	-432,8	-2,4	-167,5	-11,3
Vejvæsen	-622,9	-10,5	-293,3	-18,3	-329,6	-7,6
Undervisning og kultur	890,8	2,0	303,3	5,4	587,6	1,5
Sygehusvæsen	995,1	2,1	134,3	4,6	860,8	2,0
Social- og sundhed	5.320,0	4,3	3.468,5	7,1	1.851,5	2,5
Administration	458,3	2,0	79,2	3,1	379,1	1,9
I alt	7.025,5	2,6	3.508,9	4,0	3.516,6	1,9

**Bilag 17: Realvæksten i anlægsudgifterne fra regn-
Tabel 14 skab 1996 til regnskab 1997 for hele landet**

Mio.kr.	Udgiftsvækst		Indtægtsvækst		Nettoudgiftsvækst	
	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)	(mio.kr)	(i pct.)
Byudvikling, bolig og miljø m.m.	-96,0	-1,9	392,9	15,8	-488,9	-19,8
Forsyningsvirk.	-77,3	-4,1	-87,2	-25,8	9,9	0,6
Vejvæsen	-277,8	-16,9	-161,5	-34,2	-116,3	-9,9
Undervisning og kultur	357,2	22,7	20,6	16,5	336,6	23,3
Sygehusvæsen	10,4	1,1	38,6	59,1	-28,2	-3,3
Social- og sundhed	253,5	8,2	100,8	72,6	152,7	5,2
Administration	-25,4	-7,4	19,0	91,9	-44,4	-13,8
I alt	144,5	1,0	323,2	8,9	-178,7	-1,7